

ספר

חלב יצהר

קונטרס הזה נתפרסם בחוצות על ידי
 החרדים לדבר ה' הנאמנים לה' ולתורתו
 בקיץ תשמ"ג, ובו נלקטו עיקרי המכתבים
 הנחוצים לערעור החלב, וכל ישר הולך אשר
 יעיין בקונטרס הזה, בטח יזיר עצמו ויפריש
 את עצמו לגמרי מאכילת בשר בהמה, כי על
 ידי הקונטרס יתגלה לו במקצת השערוריה
 הנוראה שמתרחש בענין הבשר.

וזאת למודעי! שאחרי כתיבת הקונטרס הזה כבר
 נתגלו עוד הרבה דברים נוראים בפרשת החלב -
 ורק מקונטרס הזה יבואר לו ביותר גודל הכאב
 שנתגלה כבר בהתחלת הפרשה וד"ל.

יצא לאור על ידי

פנחס גרין

ברוקלין ניו יארק שנת תשמ"ג

פתחא זעירא

ולאפרושי מאיסורא כגון שרואה לאדם עובר על עבירה מפני שאינו יודע או מפני רשעו מותר להפרישו ולומר לו שהוא אסור אפילו בפני רבו שבכל מקום שיש חילול ה' אין חולקין כבוד לרב.

(טור וש"ע יו"ד סי' רמב)

כתב הרמב"ם עון גדול לבזות את החכמים או לשנאתם ולא חרבה ירשלם עד שביזו בה תלמידי חכמים שנאמר ויהי מלעיבים במלאכי א-לקים ובוזים דבריו כלומר בוזים מלמדי דבריו וכל המבזה את החכמים אין לו חלק לעולם הבא והוא בכלל כי דבר ה' בזה ואם באו עדים שביזהו אפי' בדברים חייב המבזה נידוי ובי"ד מנדין אותו ברבים וקונסין אותו וכו' אין מתירין אותו עד שירצה זה את החכם שנידוהו בשבילו (שם סי' רמג).

ועיין ברמב"ם הל' תשובה ובשע"ת לרבינו יונה ובשו"ע חו"מ סי' ח' ועוד: בדינם של אנסים המטילים אימה על הצבור ונותנים חתתם בארץ החיים.

ואין כבוד התורה אלא לעשות על פי חוקי ומשפטים.

(רמב"ם הל' סנהדרין פי"ד)

מגישים אנו בזה בעזה"י לפני הצבור דברים המצודקים, שני מכתבי הגאון הצדיק וכו' גאב"ד קאשוי שליט"א, מכתב א' הוראתו לתלמידיו נ"י ומכתב ב' להרב דקהילת סיגוט-סאטמאר יצ"ו - אשר כתורה עשה לפרסם הוראתו לאפרושי מאיסורא.

אחרי זמן זמנים טובא, אשר רכו הערעורים בדבר ניקור הבשר, ואין מתקן, ועמד הגה"צ הנ"ל אחרי שבירר בעצמו בחקירה ודרישה גדולה וחקרף נפשו למען מנוע תלמידיו וסרים למשמעתו מלהכשל בחטא החמור רח"ל.

ושרעת לנכון נקל, שזה הי' אחרי התאמצות והשתדלות זמן רב בדרכי השפעה ודברי נועם בצנעא ואחרי השתדלויות מרבנים וצדדים שונים ונתברר שאין תקוה להביא הענין לתיקון הראוי ע"י אלו אשר עליהם האחריות ובידם לתקן בזה.

ונשאר החוב ע"פ תוה"ק להוציא ההוראה שלא לאכול הבשר עד שיתוקן הכל.

חושבים אנו שזה צריך להספיק לישרים בלבותם ההולכים בדרכי התורה, להביק יסוד כל הענין לאשורו.

אולם מחמת גודל ההשחתה שמלאה הארץ, שתוכחת צדיק והוראת חכם נרמסת באופן כה שפל בראש כל חוצות וכבוד חכם מיוחד בדור זקן ויושב בישיבה מרביץ תורה לעדרים מעופר לעפר, לשבור כח עמוד הדור בהשבת רבים מעון וגדירת גדר ועמידה בפרץ.

וכשנפן כה וכה לראת אם יש מלומדי תורה ורבני-ה שיכאבו את עלבון התורה ואת בזיון חכמי-ה, לקיים מצות לא תגורו, בושה תכסה פנינו.

לכן ראינו לצרף לזה מכתב תוכחתו והתרעתו של מאור ומוכיח גדול בדורינו שקנה עולמו במסירות נפשו, שלא חת מפני כל להסיר חרפת השתיקה מעל הכלל, ה"ה מוה"ר רבי משה דוב הלוי בעק שליט"א (הגם שלפי האמת, מה שנגע במכתבו הנו רק חלק קטן מהמציאות וממה שיש לעורר, מסתפקים אנו בזה לעת עתה).

כן סיפחנו כתב החלטה של "אפיס התאחדות רבנים", הנוגע לבירור הענין, ודין להביננו מעט מצב הדברים על אף כל הכסויים, ודב"ז לע"ע.

- א -

וזאת למודעי: אשר המכוון בדברי בקורתנו הוא נגד הקבוצה של יחידים שתפשו את הנהגה הצבורית והנהלת מוסדות התורה והחסד והצליחו להתמצא ב"טובות הנאה" שונות מהרעגירונג, - והללו נהיו למתוכים, כאילו רק טובת הצבור הם דורשים, ובזה מטילים מרותם על הכל.

ובנוסף על כך הנם מטילים חתתם ב'טעראר', אף על רבנים, אשר על ידי זה לא רק שיראים ופוחדים להוכיח בשער, וכ"ש לנקוט עמדה ודעה עצמית נקי, אלא גם שבעל-כרחם נסחבים לתוך מערבולת דרכם ורצונם הנלוזה.

ועד כמה מגיע אלמותם, נקה לדוגמא, מה שנעשה נגד רב מפורסם ובנו המו"צ - אשר השולטים שתפו אותו בתוך ועד שהקימו כאלו לתקן את פרצת הניקור - וכשנגשו לתקן הענין בכובד ראש, מיד החלו ברדיפתם בכמה וכמה דרכים, והכריחו את הרב לחתום על צורה של הכחשה נגד דעתו על המצב, ולא זו בלבד אלא כשרצו לקבוע במקולין שתחת השגחתם, שלא יכניסו רק חלקים שאינם צריכים ניקור, כדי להנצל מהמכשלה הקיימת, נאלצו מההנהגה לבטל את זה,

ולא נרגעו עד שבפרהסיא לפני צבור גדול ביק כותלי ביהמ"ד הגדול דקהל י"ט"ל וומ"ב התנפלו על המו"צ הנ"ל באמצע התפילה (ביום א' פר' ויצא) וחטף הטלית והתפילין שלו וזרקם בבזיון לארץ בצירוף קולות וחירופין לשונות של גנאי עליו ועל כל המתריעים על הזהירות בכשרות, ולא קם רוח באיש למחות ולמנוע, ויד השרים והסגנים במעל. ובעו"ה ההמונים נלכדים - באין ברירה - וכסומא בארובה ילכו אחרי כל מה שנעשה עמהם, וכידוע שהכח להנהגות הללו שיוכלו להתקיים ולהחזיק מעמד - על אף השחתותיהם המתגלות מזמן לזמן לרבים - הנם רק ע"י שיש להם כתב-עת צייטונג, המרעשת עולם בדברי פלסתר ומבלבלת את הצבור המסור בידם בבלבולים ופראפעגאנדע רועשת שגונבת את לבם ומשבשת דעתם.

וכמו"כ הקבוצה מההנהגה המשתלטת בנדונינו זה, גם הם כהאחרים אשר שפתם אתם ע"י עתונם המכונה "דער איד" המשתורר ומכוון את מהלך המחשבות של חלק הגדול מהצבור וראשיהם, ע"י ריבוי חומר הפלסתר המופץ על ידי כמה לבלרים שרייבערלאך בתדירות מדי שבוע בבתי רבבות יהודים בכל העולם, משרה אנדרלמוסיא ובלבול הדעת, ומשתיק כל קול אנחה של יהודי ודעת תורה שלא יישמע בעולם כראוי.

- ב -

אין אנו מזדקקים בהקדמתינו הזאת בעצם ענין פרצת הניקור שלפנינו ובפרטי השערוריות שמסביב לזה, כ"א ברצונינו לעורר ולהתריע על העוות הנורא שנתגלה לנגד עינינו, באיזה אופן וצורה מתייחסים לענין תוריי ברור ופשוט כאיסור חלב, ולהתעוררות מחכם מובהק בדור לאפרושי מאיסורא,

ושמחנכים ומרגילים את רוב הדור להשחתה כזאת ה"י. כמו כן לא באנו כעת לסכם חשבון הני בריוני אשר יצאו נצבים בדברי נבלה ועריצות נגד קדוש עליון ולוחמים מלחמת ה'.

גם לא להתווכח והוכיח, ווער איז די "באָן" פון כלל ישראל, און ווער זענען דאָס די הינט וואָס ביללען - די גאַנצע צייט - (פתגם השסוי של הפלסתר ה"איד"ישיסט) על איזה באָן נוסעים הללו שחידשו בדורינו את ההשמצה והזלזול מהציונים והבונדיסטן בכינוי, "די שווארצע" על שלומי אמוני ישראל.

- ג -

וכמובן לא נבא להטפל ולנבל עטינו, עם שטפון דברי נרגנות השמצה וגניבת דעת שמלאה את כל חללי עולמינו לעת הזאת.

ובמיוחד מ"כתב העת" הנ"ל המלא חרפה, שנוסף על מה שהוא מפטם את המוני קוראים משארית ישראל בדעות ורגשות הציונות והנכריות, עוד דרכו מלאה מרמה, רשעות ונתינת חיתתה בארץ החיים, וממנו עיקר הסכנה לדור לשארית הנותרה.

קובעים מציאות בעולם, כאילו אין תורה ואין הוראה, אין דרך ארץ ולא נימוס, רק העתון הוא הקובע בכל ומכריע כל הוראה, משפיל רמים ומגביה שפלים, מבייש ומלבין מבזה ת"ח אמיתיים ויראי חטא ימאס, מרומם ומכתיר גדולים של שקר מכתות הציונים למיניהם, רח"ל.

ועליהם הכתוב צווח: שפתי חלקות לשון מדברת גדולות אשר אמרו שפתינו אתנו מי אדון לנו.

ולכל בן דעת המבקש אמת ויושר, יספיק בהשוותו את הדברים כהיותן, דברי חכמים אשר בנחת נשמעים, ודברי אלו שכנגדם, ולמותר להאריך בהסברה.

- ד -

אך על זאת האחת, חובה על כ"א מישראל למחות בכל תוקף ועוז על החוצפה שנתחדש לאחרונה, שעל כל תביעה ואשמה שמוכיחים, באים

בעלי התקלה ואלו שאחריות הקלקולים שנתהוים במשך הזמנים תחת ידם, ותולים קלקלתם בגדול הדור מרן הקדוש מסאטמאר זי"ע לכפורי ידייהו בו ז"ל לכסות קלונם למען המשיך בקלקולם ושרירות לבם, ללא פחד מאימת שמים על עלבון הקדושים אשר בארץ שקוב"ה תבע ביקרייהו, ה' ישמרנו.

- ה -

ואולם זאת מן ההכרח לברר לפני הקוראים היסוד העיקרי לכל הענין, כדי להבינם את מצבינו הנכון.

יש לדעת, שאין ענין ניקור החלב אצל הרודפים אלא רק כפרט אחד במטרתם הכללית, שהוא, - להפטר אחת ולתמיד מעומדים בפרץ, ממוכחים בשער - למען לא יופרעו מעומדים בדרכם ומונעים את שליטתם המוחלטת ופסיעתם על ראשי עם קודש.

ומכיון שהגה"צ מקאשוי שליט"א ה' במשך כל השנים שייר עיקרי של כח תורה ויראה, שאינו כפוף לאלמותם, וביחוד בשנים האחרונות שנחפזו יותר ויותר לדרדר את חיי הצבור בכמה יסודי היהדות, עד שהגיעו לאחרונה לקלקל את הצבור גם בענין ציונות הארורה, ענייני-ה ומטרותי-ה, והאישיות והסמכות המרכזית אשר לא אמר קשר לכל וכו' שמנעה מהם הרבה ממה שיזמו לעשות, ה' הגה"צ מקאשוי שליט"א.

כן ה' בענין הפרצות והשערוריות בדבר חבורת "הצלה" שנשתלשל ע"י קלות ראש לחילול שבת רח"ל, וכן נמצא בלימוד מלאכת הנשים אומנות "מילדות" לאנשים אברכים וכו' ובדבר הנליזה רוח הכוזב של שמירה והגנה עצמית, וזה עתה בשערורית בחירת הנבלים הציונים, קאטש וסאלדזאר, ולחלוק להם כבוד במרכזי החרדים, ולפני תינוקות של בית רבן, ולבסוף בבחירות הכלליות באמעריקה עשו יד אחת עם הסתדרות-ה ציונית, הפועל המזרחי והאגודה הבוגדת והנגררים וכו' עבור האינטרעסין הברורים של המדינה הכופרת, היינו: החלשת הכח של הפרעזידענט של אמעריקה, (שנקט עמדה נגדם) וארגנו את כל הצבורים שיבחרו למען הפארטיי המנגדת אותו "הדעמאקראטיק" ולחרפתינו, השתתפה הנהלת והנהגת סאטמאר בענין יחד עם בעלז וקלויזענבארג

וכדו'. ואכן צהלו ושמחו כל העתונים שלהם במפורש, על הצלחת המדינה הציונית בכח הבוחרים היהודים, (וכיוב"ז עוד ועוד).

כה התנהלו מאבקים רבים להדיא, או בענינים שהגה"צ מקאשוי לא נתן חתימתו עליהן עם האחרים ועי"ז נכשלו מזימות.

והמשתלטים לא נמנעו מלהפר פסק רבנים שהצטרפו אל הגה"צ מקאשוי שליט"א, במודעה "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ", ובזדון ובשאט נפש פעלו להיפך מדבריהם, וביטלו הפסק ללא כל ד"א וערך כל דהוא, וללא בושה פרסמו הודעה בחתימת הארגוניזאציע "כתב ביטול" להאיסור של הרבנים.

והגה"צ מקאשוי שליט"א (אשר כל הזמן נאנק דום ונוהר מדברים בפהרסיא מפחד הירוס) יצא בקול חוצב להבות אש בדרשתו הידועה בווייליאמסבורג יצ"ו, שחובה ע"פ התורה על כל יהודי להשתדל בכל מאמציו, לשבור את ההנהגה העכשווית, שפוסעים ברשותם על ראשי עם קודש, ורומסים בבזיון את דעת הרבנים, והחובה לגרש את אלימים הללו מהנהגת הצבור ולמסור זאת לאברכים יראי ה' ובני תורה, והוסיף להרתיע שאם לא יעשו כן יצטרכו ח"ו לעקור מכאן, מפני שכל היהדות בסכנת כליון רח"ל.

והרדיפות והעלילות, ההשחתה והעריצות שמעוללים הללו בהענין שלפנינו, יוכיחו למה מסוגלים המה, ועד כמה נלכדים הרבים בשחיתותם, מהשפעתם ומפחד הטעראר ודיקטאטוריע. באופן כזה אשר אפי' שמץ מזה לא נהגו נגד בעלז וליובאוויטש הבוגדים, שהתקיפים מתיימרים, כאילו במצב מלחמה המה עמהם.

ובמאבקים הנזכרים ובפרט במאבק האחרון נגד בחירת המנוולים הציונים הידועים, התגברה כח הסטרא דקדושה, שדברי רב אמיתי נהי-ה לכה השפעה לחוגים הרחבים, וגם הבקיעה וחדר לצבור סאטמאר הע"י המדוכא על ידם, ואף הראשות שלהם לא הועילה ולא יכלה להגן בעדם.

לכן כשהזדמן ענין הניקור לידם, - כשבוע ימים אחרי הדרשה חוצבת להבות קודש, ראו את המציאה ונפלו עליה- כדי להציל הקרקע הנשמטת

מתחת רגליהם, ואימצו את כל כוחותיהם למלחמת חרמה, כפי שאומרים המה בגלוי שעכשיו הגיע הזמן להשתחרר מהמוכחים בשער".

כזאת הוא פני המצב האמיתי שאנו נמצאים בו, ואם נחריש לעת הזאת, אם פני זקנים כמו הרב מקאשוי שליט"א לא נהדרו ולא חרדו מאימת הדין, ולא חשו על חילול ה', מי יוכל לעמוד כנגדם לגדור גדר ולעמוד בפרץ, וא"כ ח"ו לא יבצר מהם כל מה שיוזמים לחבל כרם ה"צ, ואנא אנו באים.

- 1 -

ומי פתי לא יבין - אפי' מי שרחוק מבקיאות בענין הנוכחי - גודל המסירות נפש שהי' לפני הרב מקאשוי שליט"א בצעדו זה להוכיח בדררא דממונא וכבוד הנוגע לרוב צבורים. ומה שתוחח כל נפש, למראה הבזיון של התייחסות "העדה" בירושלם והעומדים בראשה עם עתונם, לנגד אחד מיוחד מגדולי הדור, שאין לנו שני דוגמתו, ועדיין לא רחוק הזמן שהתייצב במסי"נ לצדם - והיכן מדת הערכה וד"א והכרת טובה, ואיך לא חייבו את עצמם שעליהם לשאול דעת תורתו, ואיך הפכו את מי שדבריו הי' אצלם כדא"ח ל"ת אלמנה שפתי שקר, ואיך לא חשדו עצמם לנוגעים בדבר, והאם הפראפעגאנדע של בזיון תלמידי חכמים רבנים דיינים ורמיי"ם, הוא רק כשנוגע לצד שמאל.

- 2 -

הביטו וראו מה שמואסים בתוכחה עוללו לנו בעקשנותם, לגולל עלינו חרפה ובזיון וחילול כבודינו, שסבבנו בלעג ובוז ממשנאינו למיניהם, ובראשם האגודה והכת הבעלזאית המחרפת ומגדפת, שמקיימים את הכתוב (תהילים סט) אשר הכית רדפו ומכאוב חלליך יספרו תנה עון על עונם וכו'.

- ח -

והגו להעיר, שהיות וגם אחרי ההתעוררות לתיקון קלקול כשרות הבשר לא התוודו על רפיונם בהשגחה וחוסר הידיעה - אע"פ שבמשך

הזמן פלטה פיהם האישור על מכשולות וקלקולים וגם פרסומיהם על תיקונים חדשים וכו' מוכיחים על הצריך תיקון וד"ל, - וגלוי לכל רואה התנהגותם שאינה בדרכי התורה ומידות חכמים, לזאת איתרעי חזקת נאמנותם, וכל עוד שהמעוררים על המכשלה לא יאשרו שאכן תוקן הצריך תיקון, איך יתכן שיוחזר חזקת הכשרות בעיני כל איש ישר הולך.

- ט -

אנו קוראים לשלומי אמוני ישראל אנא אל תלכו שולל אחרי הנהגה שאינה על פי התורה, ולא לפחוד ולא להרתע מבעלי זרוע ובעלי לשון.

אי-ה מסירות נפשם של יהודים עבור האמת.

אי-ה המסירות להציל נרדפים ועשוקים על חנם, תחת דרשם טוב. ייאמר למשחיתים והמסיתים הרף.

אי-ה ההרגשים של האברכים, וערכם של בני תורה, אשר ישפילו ראשם לפני כל אלים ועז פנים וכל פועלי און אשר יציצו לנהל.

אי-ה אזהרת בכל נפשך ובכל מאורך.

- י -

וכי כך אפשר להעמיד יהדות, כשאוהזים בשתי חורבנות הדור:

א. אי הודאה על האמת, ואי קבלת תוכחה.

ב. להגרר בעינים עצומות אחרי הנהגה פחותה ורצון ואונטערעסין של פארטיי. שהם הנם שורש החורבנות של כיתות מחריבי הדור, כמו האגודה והשניאוריסטין והבעלזאים, ה' ישמרנו מהם ומהמונם.

ובאיזה זכות רשאים - האוהזים גם הם בשרשים אלו - להוכיח זולתם, ונוסף על כך מפסידים עי"ז כח המאבק נגד הכתות הללו.

- יא -

אנו קוראים להאחראים לשוב ולתקן בעוד מועד, פן תאחרו ח"ו. אל ידמו שהענין יישכח מהעולם וישתקעו הדברים, כי מטבע האמת לצוץ מתחת כל הכסויים, שעמלים בני אדם להעלימו.

שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד.

- יב -

ולתלמידי מרן הקדוש מסאטמאר זי"ע אנו קוראים.

שישימו על לבם את הלימוד שהנחיל לנו בספרו הגדול ויואל משה ובפרט בסימנים האחרונים ממאמר שלש שבועות, המדריכנו לדעת דרך נלך בנסיונות העוברים עלינו בעת צרה לישראל זו.

הנאטום אזנינו לתביעתו התמידית, על המסירות לנקודת האמת.

- יג -

חובתינו לצאת חוצץ להוריד ההנהלה המסכנת את השארית ומחבלת זה עשרות בשנים את הצבור קהל סאטמאר הע"י אשר מרן הקדוש הקימם במסירות נפשו - כפסק הלכה הנ"ל ממרן מקאשוי שליט"א. וביחוד עלינו לצאת במלחמת חרמה נגד יסוד כחם, הוא הכתב פלסתר המכונה בזיוף "דער איד" שמערער ומהרס את מצבן של ישראל ומסכן עתידו רח"ל.

- יד -

הדרישה היא איפה:

להושיב ביי"ד מחכמים מובהקים שאינם נוגעים בדבר, לדון על כל הענין הנוכחי - תיקון הפרצה והרדיפה -

- טו -

ואנו תפלה, יאריך ה' ימיו ושנותיו של מרן הגאון הקדוש מקאשוי שליט"א, ויחזק כחו ובריאותו ויוסיף אומץ להתגבר על סבלו ודאגתו

מהמצב בכלל ובפרט, ויזכה להמשיך בעבודה"ק לגדור גדר ולעמוד בפרץ בראשות מערכות ישראל, ולהגביר פעלים לה' ותורתו, ויקויים בו אמרם ז"ל על הנעלבין ואינם עולבין וכו' ואוהביו כצאת השמש בגבורתו.

יחד עם בנין וחתנין רבנן גבורי כח עושי דברו שזיכהו ה' בזכי-ה מיוחדת - אשר אין מטרתם ושאיפתם להתבססות לשררה וכבוד ואינטרעסין ומשרות שמלאו כל חללי עולם בזמנינו - כי אם מסורים על משמר התורה ללחום מלחמתה ולגדור פרצותיה-זה עשרות בשנים, אשר מפני כך זכו לכתר השנאה שמאז ומעולם נטלו "המוכיחים בשער" מהמון התועים, שכרם הרבה מאד על פי פעלם.

יזכו ונזכה כלנו להמשיך במלחמת ה' בגבורים, ולקבל פני משיח צדקנו בבי"א.

על הצדיקים וכו' ועל זקני שארית עמך ועל פליטת סופריהם יהמו נא רחמיק ושים חלקינו עמהם.

והי"ת יגדור פרצות עמו, וישפיע סייעתא דשמיא לנשארם, להיות לתשועה גדולה לדור אחרון אמן כי"ר.



חלב יצה"ר

העתקה ממכתב (כתב יד הנפוץ) שכתב הרה"צ לוחם מלחמת ה' במסיני"פ הר"ר משה דוב בעק שליט"א (בעהמח"ס יסודות של בית יהודי - מכתב התעוררות - קונטרס הסברה - בואו חשבון - שוא שקד שומר - ביאור על העצמאות - ועוד)

אור ליום ו' לס' תולדות תשמ"ג פה מאנסי יע"א.

שלום וברכה מאלקי המערכה

יהי כנהר שלומותיו וימלא ברכת ה' על כל גדותיו

הנני בא לפני רומע"ל שליט"א לסדר דברים שהתוה"ק מחייבת אותי לאמרם, ובכדי להיות נזהר ביקרא דאורייתא ולהוסיף זהירות וסדר הנני מסדרם בס"ד בכתב.

ונא ידון אותי רומע"ל שליט"א לזכות על כל מה שאכתוב כי אין כוונתי בשום אופן לפחות כבוד ולבזות או לצער ח"ו אלא אך ורק לתועלת וכחובתי מן התורה, ואדרבה מחמת כי נכבד ואהוב כתה"ר אצלי לכן יבואו הדברים ביתר שאת מאשר הייתי כותב לאחרים, ואם ימצא בתוך הדברים דברים שלא בכבוד וכשורה נא יסלח לי כי שגיאות מי יבין.

מאד נפלאתי על דרכו וגישתו של כתה"ר אל ענין החלב, אם אמנם כוונתו לשמים לפעול ולהציל על דרך זה שנקט, מאד אתפלא גם הדרך גופא, ואפרש דברי באר היטיב בס"ד.

הנה פשוט כביעותא בכתחא אשר בבא לאזנים שמועה על פרצה, אפילו בשני' כתיקונם שעניני עם ישראל היו כתיקונן, וכולן היו בחזקת כשרות והי' קשה להאמין שיש פרצה יותר מהיום שהעולם פרוץ ואיש כל הישר בעיניו יעשה, אלא אפילו בשנים כתיקונם, מ"מ כששמעו שיש פרצה, כל אשר יראת ה' נגע ללבו יחרד וילפת יתעורר ויזהיר ויפעול,

ומכש"כ איש שהרבים תלויים בו וחטא הרבים על חשבונו, ומכש"כ בימינו אשר רבו הפרצות והומות בראש כל חוצות (וראיתי בספר כמדומה בדברי מרן ז"ל דמה דקיי"ל כל ישראל בחזקת כשרות הוא מיוסד על ענין רוב דהיינו מחמת שרובם כשרים אבל בזמן או בענין שהרוב מקולקל שוב אין חזקת כשרות בסתמא).

ומצב כזה בודאי שלא ימצא מנוח ויפחד לנפשו מפחד ה', ומפחד העברה, ומפחד הכפלת חטא הרבים העולה לאין שיעור, ומפחד מה יענה ליום הדין כשישאלו אותו שאלות ישרות, דברים כדרכנות, בלי שימת כבוד, ולפני יודע תעלומות אין להגיד את אותן התירוצים שאומרים לבשר ודם, כי לפניו נגלו עמקי הלב והרצונות הטמונות שהאדם עצמו אין מכיר בהם, המוליכין סברותיו ונטיית דעתו, ולכן אע"פ שיוצא לפי המצב שאם ירצה לגלות האמת יתבזה, ויהי' נרדף בצרות שונות, ויפסק פרנסתו, ויתקלקלו השידוכין של בניו, וכו' לא יהיו כל אלה וכאלה בכוחם להטותו מן האמת ומן החיובים שהתורה מחייבתו, כי הירא מן היודע תעלומות חושד עצמו במקום שיש לו נגיעה, אולי מחמת נגיעתו אינו רואה ואינו מרגיש וכדבעי לי' למיעבד לא עביד, והרי הוא אומר בכל יום פעמיים בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך, ומקבל על עצמו באמת להפקיר הכל באמת, ולסבול הכל, ולהפסיד הכל, גם את עניני תורתו ועבודתו והרבצת תורתו, אם התוה"ק מחייבת כך הוא מפקיר גם זאת, ואינו מניח עצמו ביד יצר לב האדם רק רע כל היום, אשר הכזית כבוד אצלו במקום מרה ובמקום חיותה. ושואף למנוחה ותפארת ולהיות כמו שנוח בין אנשי העולם וכמו שישבחוהו, וכבר אמרנו מלתא דבדיחא והוא אמת, היות שמבואר בצעטל קטן לצייר לעצמו כאילו אש בוער עד לב השמים והוא בשביל קדושת השי"ת מניח להפיל עצמו בתוך האש, ואמרנו שהיום זה רחוק מן המציאות שיתרחש באמת כך, אבל היום צריך לצייר לעצמו, איך שנכנס לביהמ"ד של אנ"ש והוא בשביל קדושת השי"ת אומר האמת נגד כולם ולהיפך מכולם, ומפקיר עצמו וכל אשר לו, וגם יוסיף לצייר איך שזורקים אותו החוצה ומכים אותו, הנה זה צריך להיות בפשטות בלי שיעשה חשבונות רבים האם אני מחוייב עד כדי כך והאם הדבר תלוי אך בי וכו' וכו'.

אמנם מה מאד יכאב הלב שלא ראיתי את רומע"ל שליט"א על הדרך הזה, אלא דיוניו בענין החלב הוא ההתעוררות בענין החלב הוא כאיזה משא ומתן של ממונות, וניגש לענין בהרגישים של המוציא מחבירו עליו הראי' ודורש שיבררו לו הענין, כאילו אותן אחרים הם יותר נוגעים לענין מרומע"ל ועליהם לברר, ואיפה כל החרדה ומן העבירה ומן אחריות הכלל, למה לא נתמלא רתת וזיעה לרדוף אחר הענין ולברר, למה לא נתמלא חלחלה לשמע אוזן אשר בני ישראל אוכלין חלב, ומה גם בהיותו נחשב בין הרבנים אולי יש בידו למחות ולתקן, אולי הי' בידו למנוע איזה יהודים, ועכ"פ הסרים למשמעתו, אם אמנם נסתפק אם אמת הקול או לא, אבל מאי אולמי' דהאי גברא מהאי גברא, למה יתחייב יותר השני לקנות ולהשיג בשר זה להראות ולהוכיח שיש חלב, יותר ממה שרומע"ל מחוייב בזה, למה לא חבל רומע"ל שליט"א תחבולות וערמות לחקור אחר הענין בלא יודעים, ולהודיע האמת מאחורי הגב.

ובכלל יש שאלה גדולה על כל הרבנים שליט"א, (בלי לדעת כלל באיזה צד נמצא האמת) הנה אם באים לחקור אם אמת הדבר שיש הזנחה צריך לשמוע ולחקור מן הצד בערמה ותחבולה בלי שירגיש מי שהוא אם חוקרין איזה ענין ואת מה חוקרין ואחרי מי חוקרין.

אבל הם לא די שלא עשו כך אלא שהם קוראין למנקרים ומודיעים אותם מה שרוצים לדעת, וסומכים על מה שאין לסמוך לא על פי שכל ולא על פי תורה.

וכי זאת חקירה היא, וכי זאת בקשת האמת הוא וכי זאת יראת חטא הוא ולא עוד אלא נהפוך הוא הם מלאים שצף קצף על כל נסיון של חקירה אמיתית, ועל כל דובר דברים ישרים (כנשמע על הטעיף של אסיפת פ' בראשית, שבלבלו כל מי שהתחיל לדבר לענין) וזה מורה באצבע על הרצון להסתיר המכשול בזדון, ולחפות על העבירה והעוברים, וכל ישר הולך בבחנו את אופן הגישה של הרבנים כבר רואה באיזה צד נמצא האמת.

והצעקה על מלאכי שהוא ציוני, זה תירוץ מצויין, אבל איך נשטה בעצמינו שהם כל כך מרגישים ובווערים בענין הציונות, כי הלא אנו מכירים

את הרבנים, ואין אנו מכירים אותם לכל כך קנאים, לא ראינו אותם כל השנים שעברו שיתעוררו מעצמם לאיזה ענין הנוגע לציונות וגם כשמעוררים אותם הולך כבידות גדול כידוע לרומע"ל שליט"א הדק היטיב.

ואיבעית אימא נוכל להוציא מספר הזכרונות הרבה מעשיות מכל א' מהם ולדוגמא הרה"ג ר' ... שליט"א מבקר לפעמים את ... הרה"ג ... שליט"א שיבח זה עתה באסיפה גדולה את ... שכבר לפני מ' שנה הי' נחשב בין גדולי הדור בעת שהי' עדיין רב בהמזרחי, וכהנה לרוב, אבל הצעקה על מלאכי רק תירוץ הוא שהרי יש מעוררים אחרים הן מארה"ק הן מאמעריקא, עוד זאת לא אוכל להתאפק מלצעוק מרה, הנה רומע"ל שליט"א בהיותו אצלינו אמר שהדיון הוא על צלע י"ב התלוי במנהג אבל אמר שעל בעלי החניות אי אפשר לקבל אחריות דהיינו שהודה שיש חשב חלב מפני הזנחה שאינם מנקרים כראוי ומשאירים חלב, וכן נשמע על הטעיפ של האסיפה של פ' בראשית, ושם אומר רומע"ל שליט"א שיש הזנחה שמשאירים חלב, וא"כ נורא ואיום שבני ישראל אוכלין חלב, ואפילו היינו אומרים שהחלב הנשאר רק דרבנן, אין זה נופל במשהו מהיותו מכשול נורא לבית ישראל מן הדאורייתא, כי אין אנחנו קראים וצדוקים המזלזלים בדרבנן ח"ו, ומכש"כ שההזנחה הוא בחלב דאורייתא, וא"כ איך אומר שם על הטעיפ שאין הדבר נורא כל כך כיון שעכ"פ יש שיטות ואפשר לחכות עד אחר יו"ט, ועוד שבסוף הטעיפ אומר, שמי שרוצה יוכל לסמוך על המכשירים, מארי דאברהם האיך אפשר לתת משמעות כזה ליהודים אע"פ שאומר שאין זה על אחריותו אבל הלא אמר שיש מכשול ומה לנו על אחריות מי הולך ומכש"כ באיסור כרת, והלא אפילו את הכלים צריך להכשיר אם נפל בגורלו של מי שהוא החלב כי איסור דבוק אוסר כל החתיכה אם אין ס' בחתיכה ונאסר כל הקדירה אם אין ס' נגד כל החתיכה.

ועוד הלא רומע"ל שליט"א יודע בקרב לבו פנימה איזה צד אמת ואיזה צד שקר ואונטערעססים ואיך מותר לומר ליהודי לסמוך על מה שיודעים שאין בו סמיכה כראוי.

ועוד הלא כל התשובה על דברי הרהגה"צ מקששוי ובניו שליט"א הי' שהם... וכי יש איזה צד היתר על פי תורה לסמוך על הטענה שהרהגה"צ מקאששוי שליט"א נמשך אחר בניו בסמיות עינים ומתוך כך הוא מעליל בשקר על הציבורים סאטמאר, פאפע, צעהלים, באבעוו, וכו' שהם אוכלי חלב, וכי מותר על תואנה זו בברירות כל כך לעשות מעשה בשאלה של כרת, או לסמוך על הטענה שבני הרהגה"צ מקאששוי שליט"א הם כל כך מקולקלים ומושחתים עד שילכו לקנות בשר עם חלב ממקומות אחרים והעלו עליהם בלאמבעס שלנו, וכי יש היתר על פי תורה לסמוך על תואנה זו הלכה למעשה באיסור כרת, הלא רומע"ל שליט"א מכיר את בני הגה"צ מקאששוי שליט"א מקדמת דנא האם מעולם נחשדו בעיניו.

הלא אדרבה רומע"ל יודע שבשנים האחרונות הם הם הלוחמים הראשונים נגד ציונות וגם בשנים הראשונים לא נופל השתתפותם משאר כל הרבנים סיגעט צעהלעם פאפע וויין באבעוו וכו' ואדרבה השתתפו הרבה יותר מכל אחד מאלה שהם דנים אותם עתה.

הלא רומע"ל מכירם שהם רחוקים מהשחתה כזו להוציא לעז על כל הצבור בחנם ועוד אם הם שונאים לסאטמער וכי גם לכל הקהלות כולם פאפע, צעהלעם, וויין, באבעוו, וכו' וכו' הם שונאים הלא לא הזכירו שמות אלא על הכלל כולו יצאו בסתמא עד היום הזה, וסאטמער מעצמם יחדו עצמם שהתגר שייך להם ומי בקש זאת מידם להכנס לזה.

ועוד הלא הטענה של אויבים הוא דאפקי לקלא הנזכר ביבמות כ"ה ובאבן עזר סי' י"א ס"א היינו לא שהנחשד יאמר שהמוציא הקול הוא אויב שאין הוא נאמן בזה, וגם לא שרק עתה יתפרסמו לאויבים אלא שאחרים בלתי נוגעים בדבר ידעו שהם אויבים מקדמת דנא, ומעולם לא שמענו שקאששוי הם ציונים ואויבים רק עתה הנחשדים אומרים כך, ואדרבה הלא ידוע כמה סבל הרהגה"צ מקאששוי בעת מערכת האפיסעס ושתקו וכל השנים שעברו עבדו יחד עם סאטמער יד ביד גם ידוע שהיתה ידידות גדולה בין הגה"צ מקאששוי להרה"ג מסיגעט והוא לחץ על הנהלת סאטמער אחר הסתלקות מרן ז"ל לקבל את הרה"ג מסיגעט שליט"א, והגין עליו בעת מלחמת בעלז ועוד ועוד כהנה ורק עתה צועקים שהם שונאים

וציונים ורוצים לחתור תחת כל הציבור, הנה רומע"ל שליט"א יודע בקרב לבו פנימה שאלה הדברים הם שקרים ואין להם שום מקום על פי שכל.

ואם כן כיון שבני הגה"צ מקאששוי מראים בשר עם חלב ואומרים שקנו זאת בחנויות שלנו, השכל שופט והלב יודע שהדברים מראים להיות אמת, ואוי לעינים שכך רואות, ובודאי אם נבא לדון בדין תורה ולהחליט עדיין אין זה די וצריכים להביא עדים כשרים (ויש להם זאת לפי דבריהם) ולכאורה הם בעצמם יכולים לבא ולהעיד בב"ד על מה שראו כי אין הם שום צד בענין, ומאי אלמייהו דעדים אחרים יותר מהם.

אבל בכל אופן כשהמדובר הוא לחשוש ולהזהיר מלאכול ורואים ומבינים שהדבר נוטה להיות אמת ואפילו רק ספק וחשש, זה די, וכן כשרוצים לחקור ולתקן, בכי האי גוונא אין צריך אלא אומד הדעת, ואוי ואבוי שהדבר מוכרע עפ"י שכל הישר לאמת, אלא שחסרים עדים וב"ד שאצלם עדיין לא נמחק אזהרת לא תגורו מפני איש, דיינים ככתוב בתורה יראי אלקים אנשי אמת שונאי בצע, עדים וב"ד שאליהם אין מגיע הלחץ של מאפי"א וויינשטאק וסאטמער.

הלא גם ר' משה ווייסמאן נ"י הביא לרומע"ל שליט"א בשר עם חלב על האסיפה של פ' בראשית, ואחר כל זאת מקרב לבי אני צועק אוי ואבוי איך אפשר לומר על מצב כזה שהוא לא נורא ושאפשר לסמוך על המכשירים בשעה שהמכשירים לא אמרו אפילו טענה אחת נגדית אדרבה מתוך דבריהם נפלט הודאה שנכנס לפעמים חלק אחוריים, ולמעשה כפלו שהכל שקר ואין שום מקור לערעור, וקאשוי הם שונאים וחותרים ותו לא מידי וסתרו עצמם מני' ובי' האם בכזה יש איזה סמיכה במקום איסור כרת ובשעה שכולם יודעים שמעולם לא היתה על החניות השגחה ראוי' אלא הבוטשער בעצמם הם הם האחראים על הכל והנאמנים על הכל ומי ראה או שמע הנהגה כזאת.

גם מה שאמרו שם על האסיפה דמדשתיק הגה"צ מקאששוי זמן רב ורק עתה יצא במכתב לכן אינו נאמן והביאו רא"י מהמעשה דבארדיטשוב, הלא יש לחלק כמה חילוקים, ועל משענת קנה רצוץ סומכין באיסור דאורייתא, אבל למותר האריכות לחלק, כי מי יותר מרומע"ל שליט"א יודע

שהגה"צ מקאששוי לא שתק וכן פעל עוד מכמה שנים בצנעה ובכבוד וכן בניו פעלו זמן זמנים טובא בצנעה וכבוד כדי שלא יבא לידי בזיון וחרבן וגם שאר רבנים יודעים מזה וכמבואר בא' ממכתבי קאששוי שהרה"ג מסיגעט הוציא לאור (מכתב ר' יוסף משה) שתיכף פנו בסתר לכמה רבנים ומקוים שיתוקן בסתר כדי שלא יתוודעו האויבים, יעויין שם, ואם כן איך העלילו המעלילים, ואיך שתקו באסיפה הנ"ל לעלילה זו בשעה שידעו שהוא שקר, וגם איך מותר לשתוק על שפך דם צדיקים ששופכים כל העת, הלא הם הבזיונות של הגה"צ מקאששוי ובניו שליט"א, האם מותר להיות עם דבר כזה תחת קורת גג אחד.

עוד זאת נצעוק ככרוכיא, הנה הרבנים שליט"א מרבים לדבר בענין צלע י"ב, ועוד אומרים שרוצים להנהיג באמעריקא מנהג ירושלים וטוענים נגד זה ומתפלפלים בענין חומרי מקום שיצא שם ועוד נשמע על הטעיפ שמתפלפלים אם להנהיג כל החומרות או לא, ועוד מדברים שם בטעיפ וצועקים על סדר הניקור שהוא טוב ושהוא כמו שהי' מלפנים ושגם מרן ז"ל בסאטמער הנהיג כך, וכן כשהי' רומע"ל בירושלים הרבה לטעון שהסדר של אמעריקא הוא טוב כאילו שהצעקה שנתעוררה על זה הוא, ומזה יצא שגם הברד"צ דירושלים הזהירו שאין להרהר על הסדר של הניקור שבאמעריקא, וכן יצא עתה מכתב חריף מהרהגה"צ ר' משה ארי' שליט"א וג"כ צועק על המהרהרים על סדר הניקור (להלן נדבר בס"ד קצת מעצמם המכתבים) אך מה שאנו רוצים עתה להראות שמכל הדברים והצעקות הנ"ל נראה שמעמידים פנים כאילו המדובר הוא משינוי נסחאות בענין הניקור, ובאמת לא זאת הטענה מעיקרא כמבואר בשני מכתבי הגה"צ מקאששוי באר היטיב שהמדובר הוא מחלב דאורייתא אליבא דכו"ע, והטענה הוא שיש הרבה קלים עוסקים בניקור ואפילו ישגוהו עליהם מי יודע אם הוציאו חוטי החלב וכששולפים את החוטים ונפסק ונשאר בפנים מי יודע אם מחטטין אחריהם, גם אי אפשר לבדוק אחריהם כל חתיכה, ולעולם לא יעשו כך ואם אומרים שיעשו הוא שקר מפורסם שכל בר דעת יכחישו דאם היום יעשו מחר יתשל, ועוד טענה שגם היודעים הניקור והנקראים אנ"ש ויראי ה' ויודעים סדר הניקור מזניחים ומשאירים חלב גמור, כאשר כן מצאו אחריהם בעוה"ר במדה מרובה, ועוד טענה

שמכניסים חלק אחוריים ומוכרין אותו בלא ניקור, ובזה יש כמה מכשולים גדולים (א) עצם הדבר שזה נכנס (ב) שאפילו ירצו לנקר אין יכולים כי לא למדו לנקר אחוריים, (ג) שאפילו ירצו וגם יוכלו לנקר אין להם רשות לנקר אחוריים כי לנקר זאת מוכרח ללמוד זאת ולקחת קבלה ע"ז, (ד) שיש חלקי אחוריים הנכנסים שאין מועיל בהם ניקור כגון הטרייפפנער קאלנער, (ה) שמוכרים אותו לכתחילה בלי ניקור וכלי לדעת מה זאת כאשר יש על זה כמה עדיות, (ו) שאפילו ינקרו ויהי' להם רשות ע"ז והכל כתורה, אבל אין הצבור שלנו רוצה חלק אחוריים כי נהגו אצלנו שלא לאכלו, והצבור מדמין בנפשם להיות מן המדקדקים לאכול רק פנים ונכשלים בחלב דאורייתא אליבא דכ"ע ר"ל וכמה רבנים וכיניהם הרה"ג מסיגעט שליט"א הודו שנכנס לפעמים חלק אחוריים, והי' מי שאמר שרוב פעמים נכנס ואחרים אמרו הרבה פעמים. וכאשר נראה גם מדברי רומע"ל על האסיפה שברצונו להדגיש זאת במיוחד שלא לדבר מצלע י"ב אלא שיש חלב דאורייתא מהזנחה וחוסר השגחה אלא שמבלבלים דבריו.

ואוי ואבוי במקום לצעוק ככרוכיא על כל הנ"ל מנהלים המדובר לצדדין ומתעלמין מן העיקר והאמת המר וטוענים ועושים צעקות וכרוזים על ענינים צדדים כדי לעשות רושם על העולם כאילו הטענות הם רק סביב חילופי מנהגים.

וגם רומע"ל שליט"א נא ימחול על מה שאכתוב עתה שהשאיך והשריש בירושלים רושם שהמדובר הוא רק סביב סדר הניקור וסביב חומרות ומזה יצא כרוז ואזהרת הב"ד ומכתב הרהגה"צ רמ"א שליט"א, וזה גורם להרבה יהודים להיות נכשל בחלב דאורייתא ובאמת כל הכרוזים והמכתבים והצעקות הם שלא לענין ועושים רושם על העולם כאילו רק מחילופי מנהגים המדובר לבלבל הקהל ולקרר רגשותיהם ולכסות על הפשע הנורא הזה.

אבל אם את הקהל אפשר לבלבל מה יענו ליום הדין וכי לא יהי' מקומם בין מחטיאי הרבים אחרי שידעו שיש כאן מכשול מחלב דאורייתא הלא בעצמם מודים שיש הפקירות כנשמע על הטעיף ושנכנס חלק אחוריים, וכן הודו בכל זה באסיפת ההתאחדות ובהכרוז שיצא בין המנקרים אשתקד שנת תשמ"ב ג' קרח א' תמוז מבואר שיש הזנחה רבה

בניקור ואיך לא יבושו לנסות להכריז כמה פעמים שאין שום יסוד להערעור, שזאת הוא שרוצים לקבוע בכל עוז, וכולם מסיתים את הקהל בכל עוז לאכול, האיך מותר לרומע"ל שליט"א לתת איזה חצי משמעות להם וחלישות ובלבול ורפיון להמזהירים שלא להכשל באיסור חלב, מה נעשה כאן, באיזה עולם אנו נמצאים.

וידע נא רומע"ל שליט"א שעתה הדבר תלוי בו כי כמה רבנים לא יסכימו ולא יחתומו בלעדו וממילא יש צבור גדול התלוי בו וגם מבלעדי אותן רבנים הרבה שעניניהם תלויות בו והאחריות גדולה, והמשקל הוא לפני בוחן לבות.

והנה ידוע מה שכתב הישמח משה להארי' דבי עילאה זי"ע בענין נסיעתו לא"י שלא יבא עמו בנצחון כי בזה קטנך עבה ממתני ואם בארזים נפלה שלהבת מה יענו אזובי הקיר ומן הסתם אצלם לא הי' בעביות ובפשטות, עכ"פ גדול מאד ענין הנצחון והשני בדומה הבושה מן העולם וכבר היו המתירים חוזרים כי ההפסד כבר עלה יותר מן המשוער לולא אלה השני ענינים כי באמת זה נסיון גדול ולא מלתא זוטרתא הוא שהרי יהודא בן יעקב נשתבח בזה כמאה"כ יהודא אתה יודוך אחיך ומתרגם אתה אודית ולא בהיתת ובתרגום יונתן במעשה דתמר מאריך שאמר יהודא מוטב אתבייש בעוה"ז מלהתבייש בעוה"ב לפני אבותי הצדיקים, אבל באמת ידוע שהמודים על האמת אעפ"י שהוא קשה הם נוחלים כבוד גם בעוה"ז, ואילו היו מודים ומתקנים היו נוחלים העוה"ז והעוה"ב.

וכבר אירעו מכשולים תחת הרבה גדולים, ויש מציאות שהסנהדרי גדולה יתירו חלב, אך כשנתוודע מהרו לתקן, וזהו הכבוד, דהטעות מצוי, ושגיאות מי יבין.

ולא כמו שמדמין העולם שאם יודו במכשול יתבזה הצבור וישבר משא"כ בעמידתם בתוקף ישארו בכבודם, זה דעת בעלי בתים היפך דעת תורה, שרוצים להעמיד כבודם במה שיכסו על הפשע, אבל זה דמיון, כי טבע ודרך האמת להתגלות לבסוף, וכל שמכסים ומצניעים ורודפים ומדכאים אותו, אי אפשר להכחידו ולהשמידו, ושוב הוא צף ועולה ונשאר לבסוף למעלה, ומחטיאי הרבים ישארו לבסוף לחרפות ודראון עולם.

* * *

ועתה נבא לדון קצת על מכתבי הבר"צ דירושתי"ו ומכתבו של הגה"צ רמ"א הנ"ל ואין הכוונה ח"ו לבזות לזקני הדור אך מה שמוכרח למען האמת של תורה ולהסיר מכשול דבמקום כזה אסור לחלוק כבוד לרב.

הנה הם באו לקבוע בירור על ענין אמעריקא במה שבאו לפניהם שני מנקרים ונקרו והטעות הוא כנזכר שמן הסתם עלה בדעתם שכל המדובר הוא אודות מנהגים וסדר ניקור ולא אודות התרשלות (כך צריך עכ"פ ללמד זכות) וכנ"ל ועתה נשאל נא, אם יש דרך כזה על טבח שיצא עליו ערעור מזקני הדור שמשאיר חלב להביאו ולראות אם עושה כהוגן ובוזה נסתיים הכל ואין צריך אפילו לשאול לאותו זקן ת"ח מפורסם כאשר לא שאלו להגה"צ מקאששוי מה בפיו א"כ למה אמרו שהמשאיר כשעורה חלב מעבירין אותו ואם משאיר כזית גם מלקין אותו, וגם למה יש הרבה הלכות בטבח שיצא טריפות מתחת ידו ושתשובתו קשה נביאו עתה ונראה אם עושה כהוגן ונכשירו, ואין לחלק דהתם מיירי שבודאי השאיר חלב ובודאי יצא הטריפה וכאן רק ספק די בזה דהא עכ"פ ספק הוא ובמה נפתר הספק הלא אפילו לא חזרו אחר בירור שני צדדי הספק שהרי לא שאלו את פי הגה"צ מקאששוי, דאם שאלו, בודאי הי' נתברר להם שיש כאן עוד מכשולים גדולים ואין לומר דשאלו וגם זה נתודע להם ולא חששו לו דאם כן אנו עושים למזידים כאשר נשאל לקמן דנשאלים השאלות הבאים.

(א) במה נברר כשרותן של אותן שני מנקרים אם במה שידעו לנקר היטיב ומה ראי' שעשו באמת כך עד היום ושיעשו ככה להבא דלמא התרשלו ויתרשלו, וכי בירור יש כאן הלא רק סמיכה על צדקתן יש כאן בלי שום עדות וראי' שכמו שעשו עתה לפנייהם כן עשו וכן יעשו, אבל במה נתברר להם שלא פשעו בעבר במזיד או בשוגג ובמה בטחו שלא יפשעו להבא וכי כזה בירור נקרא.

וגדול הכאב לראות במכתב הגה"צ רמ"א הנ"ל שאפילו זאת לא מבואר בדבריו שמנקרי אמעריקא נקרו אלא משמע שם שאחרים נקרו בנוכחות הב"ד ובנוכחות מנקרי אמעריקא היראי ה' ונמצא שכל הסמיכה הוא על מה שמנקרי אמעריקא אמרו שכך הם עושים, ועל זה מוסב כל

הרעש והאזהרה שלא יוציאו לעז על הראשונים (ולא עוד אלא שהאזהרה נכתב לפני נסיון המנקרים וזה פלא) ואין אנו יכולים להאמין להמתרחש נגד עינינו, אבל מה נעשה וזאת מציאות הוא שיש מכתב כזה ועל זה רועש העולם.

שאלה ב) וכי רק שני מנקרים באמעריקא ומה עם כל המנקרים.

שאלה ג) מה ביררו אודות כל המכשולים זולת אותן שני מנקרים דהיינו שנשלח בשר לקצווי העולם בהאלסעיל (במדה מרובה) לבעלי חנויות קלים והבשר הוא בלתי מנוקר ועוד מכשולות המבוארים במכתב הגה"צ מקאששוי והבלתי מבוארים.

וגם כל הנוסח של הכרוזים והמכתבים מעורר פליאה ותמיה גדולה שכותבים שהמהרהר אחר הראשונים כמהרהר אחר השכינה וכי אחר הראשונים מהרהרים הלא אחר המנקרים מהרהרים שאין עושים כראשונים.

אמנם התמונה הנשקפת מכל זה הוא להסב ולהעתיק את הויכוח שאין כאן אלא מדובר אודות מנהגים, ועל מנהג צועקים חלב, ואח"כ מדברים על אותן ראשונים שנהגו זה המנהג, ועכ"פ מבואר שהמכתבים והכרוזים הם שלא לענין, אבל התוצאה מרה שהעולם מתבלבל ואוכל חלב בעווה"ר, והקולר תלוי בראש המבלבלים, מי בשוגג ומי במזיד.

עוד זאת נצעוק ככרוכיא שהמדובר כאן הוא ענין של תורה ומכשול הרבים באיסור כרת, אבל הדיונים סביב זה הולכים בעיקרם בנתיבות הפאליטיקע, מי הוא עם מפלגת סאטמער (אותו צריך להחשיב ועליו צריך לחפות ולהשתיק ולהעלים ולהצדיק) ומי הוא שונא (ואותו צריך לבזות ולסתור דבריו בכל אופן) ושמוחוייבין להחזיק מסגרת המפלגה כי זהו היהדות.

אבל באמת מעולם לא שמענו לשתוק על פרצה ובפרט על פרצה גדולה כזאת בשביל טעמים כאלה ובודאי שלא שמענו ללכת אחר שקר במזיד אפילו בלי מכשול ומכש"כ במכשול גדול גם לא ראינו כזאת אצל רבותינו הראשונים שיהיה להם חשבונות של פאליטיקע ומעולם לא שקלו במשקלים ונתיבות כאלה, אלא יש לנו תרוה ותו לא מידי.

ודרך זה כשל עצמו בלי שום מכשולים אחרים הוא המכשול היותר גדול המוליך ישר אל התהום ר"ל, זאת שהפאליטיקע על התורה ובעלי בתים או רבנים המושפעים מבעלי בתים או שהם עצמם יש להם דעת בעלי בתים הם מוליכים את עניני התורה לפי דרכם, וזה הדרך הי' כשלונה של האגודה, שכל ההולך בה הולך ישר אל השאול תחתית ר"ל.

גם יש לצעוק שבמו עינינו אנו רואים בעוה"ר כי יום יום נפטרים צעירים לימים ומשאירים בית מלא ילדים, וכולם מזוזעים מזה, שהרבה מקרים יש וביניהם מאורעות שהזעיקו את כל הצבור, ואעפ"כ מתאכזרים ואין פונים לתקן את ענין החלב ולמה אין רוצים להכנע ולהודות על האמת אך אדרבה רודפים ומבזים את המעוררים, ומי יודע כמה חרון אף זה מוסיף בב"ד של מעלה, וגם צדיקים נתפסים בעון הדור ח"ו וכל זה בגרמת הפאליטיקע אבל אם יש דין למטה אין דין למעלה ונמתק, ועכ"פ לצעוק, גם זה מועיל, כדאיתא גבי פנחס ויעויין שם באוחה"ק ואין להאריך, כלל גדול בכל הענינים ובמיוחד בענין של תורה אין מקום רק לדברי תורה ולא שום דברים צדדיים, דהיינו לברר עפ"י תורה כל מה שאומרים ולא לדון עם אונטערעסס, או עם חשבונות ואפילו חשבונות של יהדות אין בכוחם להזיז האמת של תורה, ומכש"כ לומר סתם שדברי המעוררים שקר זה אין לו שחר ולא שום מקום.

ומכיון שהוא ענין של תורה אין משא פנים בתורה נגד יה' מי שיהי', הלכה נשארת הלכה, ואמת נשאר אמת, אחר עם עוד אחד הם ביחד שנים, אפילו כל העולם יאמרו שזה שלש ואת ההלכה מחוייבין לומר במסירות נפש ממש כמבואר בים של שלמה בבא קמא פ' שור שנגח ד' וה' אמת שיש חילול ה' בדבר הפרסום הזה אבל כיון שכבר ניסו לתקן בצנעה חדשים ארוכים ושנים ושמרו את הדבר בסוד, רק גילו להרבנים ואעפ"כ עדיין לא נעשה שום תיקון גם אין ברצונם לתקן וכמו שידוע היטיב לרומע"ל שליט"א הנה אין ברירה אחרת רק לצאת בגלוי ואסור ואי אפשר, והחיה"ש נזקף על חשבון אותן שאין רוצים להודות על האמת ולתקן (וכמו שאמר מרן ז"ל לענין דומה, לאותן מעטים שהולכים ברחוב לצעוק נגד הציונות ונצמח חיה"ש שיאמרו שרק מעשיהם נגד הציונות, ואמר מרן ז"ל אמת שיש חיה"ש בזה אבל זה נזקף על חשבון אותן שאין רוצים ללכת

לצעוק כי אילו הלכו לא הי' זה החיה"ש אבל להמנע מלצעוק אי אפשר ואין ברירה).

ובענין הטענה שמוטב יתקנו מקצת משיבואו לידי חמורות מזה שכמדומה שזאת הוא עיקר הילוכו ומחשבתו של רומע"ל שליט"א, אתפלא מאד הלא זהו דרך הפשרנות הידוע לוותר מקצת ולקיים מקצת שממנו ברחו ונגדו לחמו, והלא רגילים אנו להתפאר שאנו הולכים בלי פשרות ואין זדים וזו כל שהוא ודלא כאותן שתפסו דרך הפשרנות.

ואם נלך בדרך זה אין עוד "הקהל שלנו" אלא נעשינו מאותן הנקראים "געלע" שחותכים מן התורה ומזניחים.

ומי נתן לנו רשות לעשות מסחר לקיים מקצת ולוותר מקצת, וכי התורה והמצוות הם הנכסים שלנו שנהי' רשאים בהם, אלא הרוצים להחזיק בשלימות יחזיקו ומי שאין רוצה ילך לו, ואין רשות לוותר אפילו על מלתא זוטרתא בשביל שום חשבון בעולם.

ועוד, וכי הקהל רוצים בפשרות והלא אדרכה הם רוצים בדקדוק והידור בכל עוז, וגם מוכנים לשלם בעד זה, וגם משלמין בעד זה אלא שהרבנים אומרים להם שזה המצב בהמקולקל הוא הדרך הישר והמהודר, נמצא שהרבנים הם הפשרנים, ואצלם אי אפשר לפעול, ושומו שמים על זה המצב שהגענו לו שהקהל רוצים להיות טוב והרבנים מעכבים ומכשילים, וזהו האמת המר בעוה"ר.

והנה כל הקהל המדקדק משועבד ביהדותם וכשרות מאכלם אל הסוחרים גורפי ההון והסוחרים מנהיגים כרצונם וזה פשוט ואמת מר.

וכמו שנשמע על הטעיף של אסיפת פ' בראשית שהה"ג מוויין שליט"א אומר שהוא יפעול אצל וויינשטאק בשקט (איזה ענין) ואין צריך להרעיש, וגם אומרים שם שפעלו אצלו על ד' שבועות או ששה שלא יכניסו חלק אחוריים (עד יעבור זעם).

הרי שוויינשטאק הוא המלך וראשי אלפי ישראל עושים אצלו שתדלנות, וזה הוויינשטאק במקרה הוא מזג טוב ואפשר לפעול אצלו בשקט ומוותר להם, שומו שמים על עולם הפוך זה.

אבל עכ"פ אלו הסוחרים יגרפו הכסף מן הקהל בדרך שהקהל רוצה
דהיינו בדקדוקי כשרות ולא ע"י מכשולים ואיסורי דאורייתא.

ובקשתינו מראשי אלפי ישראל שישתדלו בזה אצל.

ועתה בענין הטענה לחוס על שארית הפליטה העומדים נגד הצינונות,
שזה הקול שיש חלב מבזה אותם ומשפילם להיות לשמצה בקמיהם
המחריפים אותם בכתבי עת שלהם.

הנה זאת הטענה טענה נכונה הוא ובודאי יש לחוש עליו וכן באמת
חשו עליו, וניסו לפעול חדשים ושנים בצנעה והכל עלה בתהו ולא נתקן
שום דבר ולא רק שעלה בתהו, אלא שנתברר שכולם נוהגים בזלזול נורא
ולבסוף אין מתקנים כלום ואין רוצים אפילו לשמוע כלום כמו שידוע
לרומע"ל וכמו שנתגלה עתה לעינינו.

אבל לוותר על ענין החלב ולשתוק בגלל החשבון הנ"ל זה אסור
מדאורייתא שהתורה מחייבת לצעוק ולמחות בלי חשבונות אך אם אפשר
בצנעה מחוייבים לעשות בצנעה וכנאמר לא תשא עליו חטא אבל אם אי
אפשר מחוייבין לבייש כמבואר בגמרא וברמב"ם בכמה מקומות וכן בעוד
פוסקים וקשה להאריך עתה (וזה ראוי שיתבאר בס"ד ובל"נ) ולכן אין
הטענה הנ"ל באה בחשבון.

ובענין הטענה שזה הערעור שובר את הנהגת הצבור ונצמח מזה חרבן
היהדות בכללו גם זה הוא טענה נכונה וחששו עליו יותר מן האפשר ועד
היום חוששין עליו הרבה יתר על המדה ובגלל זה אין משיבים על כל
הבזיונות והרדיפות.

ופלא שזה הצבור גופא שאנו חוששין עליו בשני ענינים הנזכרים הם
אינם חוששין עלינו כלום ושוברים ומבזין בפרהסיא את כל העומד בדרכם
וככל העולה על רוחם בלי שום התחשבות שזה ישבור את השפעת צבורינו
זה עושים לנטורי קרתא תמיד וזה עשו לקאששוי מתמיד ולא השיבו להם
מעולם וכן עושין עד היום ממש.

אמנם כל זה כל זמן שהתורה מתירה להתחשב, הלא כל זה הוא רק
כדי שישמר היהדות אבל אם אוכלין חלב ואין רוצים לתקן כבר שבור
והרוס הכל עד היסוד וזה הצעקה שיש חלב הוא כבר התיקון, וכי מה יכול

להיות יותר רע מזה שעוברים על איסור כרת, גם מלחמה נגד ציונות באוכלי חלב ג"כ אינו כלום כי תורה שלימה יש לנו ואין נפ"מ איפה חותכים ממנה וכבר עתה החרבן והבזיון היותר גדול.

והבנין והכבוד יהי' אם יודו ויתקנו אבל אם לא יודו ויתעקשו ינחלו רק בזיונות הם וכל הצבור כי האמת מתגלה ואי אפשר להחניקו.

גם מעתה לא יהי' פלא מה שאנו רואים שאין אוזן קשבת להרבה עניני יהדות אצל רוב הצבור הן אצל אנשים והן אצל הנשים שהרי מתפטמן באיסורים.

ומי יודע מה יהיו התוצאות מזה בדור הבא כי ידוע שמאכלות אסורות מטמטמן המוח והלב וכל הגוף והנפש, ומי יודע מה יהי' עם בנינו אחרינו.

ויש לנו ללמוד מן הנצב לעינינו שבמדינת אמעריקא נמצאים ששה מליונים יהודים שאין יודעים בין ימינם לשמאלם ממש כגויים גמורים ואבותיהם ואבות אבותיהם היו שומרי תומ"צ ואיך ירדו כל כך עד שאלו, הלא ידוע שא' מן הסיבות החזקות היו המאכלות אסורות שפטמו עצמם.

נלמוד נא מן העבר וכל יחיד יחוש לנפשו ונפש צאצאיו אם רוצה שישארו יהודים ואל יקל בדבר וישליך הדבר על ראש הרבנים שהכל הולך על אחריותם והם יתנו דין וחשבון, כי אין הכי נמי, אבל גם הוא ישלם מחיר יקר מאד הם נפש צאצאיו שעלול להפסידם שלא ישאר ח"ו זכר אם יתפטמו במאכלות אסורות.

ומכש"כ מי שהצבור תלוי בו כמה יש לפחוד מענין זה וכמה יש לו לחשוב על זה, נשארו עוד הרבה ענינים שלא כתבתי, אבל במה שמבואר לעיל די, ומראה שהמצב באופן כללי מר מאד.

חושך הירוס וחרבן נתגלתה בעולם נוסף על ענין החלב.

כי נתגלה לנו ענין של עביד לנגדא סמותא בכל מוראה מה שלא הי' אפשר לשער אפילו בפאנטאזיע.

גם נתגלה באיזה אופנים וגישות ובאיזה דרכים נגשים המנהיגים לשקול עניני היהדות בעוה"ר מוכרחים אנו לומר אשר לגמרי ולחלוטין

אין היום מנהיגים ולא הנהגה וכל מה שעומד לנגד העינים הוא אחיזת עינים בעלמא ועוד פחות מזה הרבה שאי אפשר להעלות על הכתב.

ומי שלא יפקח עיניו בזמנינו לראות את האמת המר הזה ולהתוודע ממנו וילך כתמים בסגירות עינים בודאי יהי' נכשל מעתה בפשטות באיסורין חמורים במעשה בכל רחבי העולם הן בארה"ק הן באמעריקא.

שהרי נתגלה לעינינו שענין לא תגורו מפני איש א) לא לירא ב) לא תכניס דברין מפני איש כל זה חלף הלך לו ונשכח, ואפילו הכשרים כולם מתייראים כולם חונפים כולם מלאים חשבונות אפילו כשמגיע לאיסורים החמורים ביותר, והעזי פנים ובעלי האונטערעסין והכסף שולטים בכל תוקפם על הכל ממש.

חשבנו עד היום שרק בציונות הוא כך אבל בשאר ענפי היהדות. ובמיוחד בעניני הכשרות אינו כך ויראים וחרדים, מעתה נתגלה שבכל העינים הוא כך, אבל בודאי לא יטוש ה' את עמו ויתן בלבכם להחזיק מעמד גם במצב זה.

כל מה שכתבתי אף כי הם דברים קשים כגידך אבל מה אעשה, ימחל נא לי כתה"ר כי אין כוונתי בשום אופן לבזות ולצער ח"ו אך לצאת ידי חובתי דמחייבנא מדאורייתא, והשי"ת ירחם ויחנינו מתנת חנם להיות הדברים נשמעים ושימצאו חן ושכל טוב בעיני אלקים ואדם ויתגדל ויתקדש שמי' רבא בעגלא ובזמן קריב.

דברי הקשור לאהבתו דמר ומעריכו כערכו החשוב.

משה דוב בעק

נ"ב לדידי לא איכפת אם יצאו הדברים לחוץ וכרצונו יעשה.



אחרי הדרשה של סוכות תשמ"ג, נגד ערעור הבשר, יצאו החרדים על דבר ה' מסלתה ומשמנה של היהדות החרדית במחאה וצעקה גדולה, ונתפרסם בחוצות וז"ל המחאה:

בס"ד, יום ה' נח תשמ"ג, לס' ולא אוסיף עוד להכות את כל חי כאשר עשית.

מחאה ובקשה

לדאבון לב כל יראי ד', נתחלל ש"ש באופן חמור שכמוהו לא הורגלנו לו מימים ימימה, ואם אנו מחשים ומצאנו עון.

הנה בחוה"מ סוכות העבר תשמ"ג לפ"ק, העליב אדמו"ר מפורסם וביזה ברבים במעמד אלפי ישראל, לרב חשוב א' מיחידי סגולה בדור האחרון הזה, איש צדיק תמים אשר מעודו לא מש מאהלה של תורה, ת"ח עצום, זקן ויושב בישיבה מרביץ תורה ברבים, והעמיד תלמידים למאות בדרך אבותינו ורבותינו הק' זי"ע, וידוע ומפורסם לרבים שבכל מעשיו כוונתו לש"ש.

והאדמו"ר הנ"ל העליב וגינה אותו בלשונות גנאי, אשר תצילנה אזני כל שומע, שכאילו הגה"צ הזה הוא שקרן ומלא רשעות וכמו"כ שהוא מלא שנאה ליהדות החרדית, ובאותו מעמד הרבה ביתר שאת לגנות כל משפחתו של הגה"צ הזה, משפחה שלימה של ת"ח ויראי ד' כולם אהובים כולם ברורים לאמר עליהם, שהם הם שונאים מובהקים של יהדות החרדית וכל מחשבתם לרופף ולהרס חומת הדת, וצריך לידע זאת ולהכיר השונאים ולהתבדל מהם כמו מן כל ה...

אוי לאזנים שכך שומעות והישמע כזאת והעם לא יחרדו ואין פוצה פה ומצפצף נגד החיה"ש הנורא.

ונפלא הדבר האיך יכולך להעזי כ"כ לבזות בפני כל עם ועדה איש צדיק תמים ולבדות עליו שקרים גלויים בו בזמן שידוע ומפורסם להיפוך ממש, היינו שהגה"צ הזה ומשפחתו שיחי', עמדו תמיד לימין יראי ד' וכל מעשיהם מעולם רק לבנות חומת הדת ולא להרס ח"ו, ובפרט מעת שהורם הנזר והוסרה העטרה שנסתלק לחיי העוה"ב גאון עוזנו מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע ועכ"י וקמו רשעים וחצופים מחבלים כרמים לבלע את

הקודש ולנטות ממסורת האבות, אז העמיד עצמו הגה"צ הנ"ל בגאון ועוז בגלוי ובפירסום רב לימין יראי ד' ויהדות החרדית, ובמשך כל הזמן הוא להם לעזר ואחיסמך מלוחציהם ומדוחקיהם מבפנים ומבחוץ, ואף שנעשה הגה"צ הזה כמטרה לחץ ששפכו עליו החצופים קיתונות של בוז בעיתוניהם עכ"ז לא נטה מן המסלה להיות עומד מן הצד ולהסתיר האמת.

וכעת יבא אדמו"ר ויהפוך הקערה על פיה, לגנות ולבוזות אותו צדיק וגאון ת"ח עצום ענוותן ושפל ברך גודר גדר ועומד בפרץ, לאמור עליו שהוא מן השונאים של יהדות החרדית, האיך יכול החי להכחיש את החי.

ואף אם ימצא לפעמים שיש לת"ח א' מהלך שונה, וגישה אחרת באיזה ענין מן ת"ח שני, האם מותר ח"ו להקל בכבודו מחמת שלא עשה או שאינו עושה כהבנת השני.

ואפילו אם יתברר שבאמת אינו צודק במעשה ובפעולה א' שעשה - מה שעדיין לא נתברר - ואדרבא וד"ל, (אם רק בעניני אמונה ודעות כולם תמימים בדעה אחת שלא לנטות ממסורת האבות ח"ו כמלא נימא) אין שום היתר ח"ו לחלל ש"ש ברכים ולבוזות ת"ח וירא ד'.

ואם מוצאים עצמן מוכרחים להדגיש ולומר דייקא בהיפך מן א', יכולים להעמיד הדיבור על הענין, ולבררו כראוי, ולא על האנשים שעסקו בזה ואם יש צד שאוסר איזה דבר וכ' מכתב שלפי דעתו אסור, ויש כנגד צד שמתירין, יכתבו תשו' ולברר בדעת תורה שמתיר, כמו שהי' נהוג בכל הדורות בישראל כשא' אוסר וא' מתיר כ"א כתב לברר דעתו בדעת תורה ולא לזלזל ח"ו בהשני.

האיך הי' במאשין מצות הי' גדולי ישראל ובראשם הגאון עולם השואל ומשיב והכת"ס שהי' מתירין ולעומתם מרן הגה"ק הדברי חיים והחי' הרי"ם והגאון ר"ש קלוגער ועוד, שהי' אוסרין ואמרו שהוא חמץ בפסח איסור כרת וכ"א בירר דעתו בדעת תורה כמבואר בספריהם אבל לא משום זה זילזל ח"ו א' בחבירו, ועיין בתשו' ד"ח שכ' על השואל ומשיב ידידי שארי הגאון מופת הדור עיי"ש ביו"ד ח"א סי' י"ד ועוד מקומות, ועיין בס' עטרת חיים ח"ב אגרות קודש ממרן הד"ח מכ' ל"ו האיך שמיחה מאד נגד אשר פגעו בכבוד הגאון השואל ומשיב וכ' שם בסוף המכ' כי

כבוד הגאון מופת ויחיד דורנו נוגע בכבוד כל ישראל עכל"ק ואף שהתיר השו"מ מאשך מצות, ומרן הק' הד"ח אסרו ולדעתו הק' הוא חמץ ממש, וכ"ש שהמתירין לא יזלזלו בהאוסרין כי אם לדעתם אסור הלא בהכרח צריכין לאסרו, וידעו כ"א להעריך ולהוקיר הת"ח השני כי אם הכוונה לש"ש אז נוהגין כן, וכן גבי ב"ש וב"ה מצינו כן במתני' גבי צרת הבת (ודרך אגב כדאי לידע, שמרן הגה"ק הדברי חיים זי"ע לא ראה בעצמו המאשין רק האמין לאותם שראו ואסרו ובפרט להג' מהרמ"ז גיסו של השו"מ שאסרו, וכן הביא ראי' בשו"ת ד"ח ח"א סי' כ"ג שסוחר חשוב העיד לפניו שראה מאשין באונגארין והראה להם שהוא חמץ גמור וגם כתב שם בתשו' הנ"ל הזה"ל ולכן ידידי לדעתי שאין להתיר זה בשום אופן ואם לא יאבו שמוע מה נעשה להם אם אוכלין חמץ ממש בפסח, ועיין בפסקי מהרי"א ז"ל שהביא ראי' שאין להקל מחמת חשש שיצאו חוץ לד"ת ולכן אין להתיר בשום אופן עכל"ק בשו"ת ד"ח והגאון השואל ומשיב בקר' ביטול מודעה, התאונן על גיסו מהרמ"ז שאסר להמאשין וכ' שם אם לש"ש נתכוון הי' לו לשאול אותי מקודם למה התרתי, ומה גם שאני ת"ל רב אב"ד, ומחויב לקבל הוראתי, וכיצד פושט הבעה"ב ידו להורות, ואף אם לא רצה לשאול הי' לו עכ"פ ללכת ולראות המאשין ולא לסמוך על משענת קנה רצוץ שהגידו לו ולא ידע מה וכו' וכן כותב שם שמוציאין לעז על גדולים וטובים ממנו שהוא חמץ גמור וכו' וכן אסור להוציא לעז על בני"י וגאוני וצדיקי אשכנז שהנהיגו כן, כ"כ הגאון הנורא השו"מ ז"ל והי' לו טענה גדולה על האוסרין שהלא הוא הוא הבעל מכשיר והוא ראה בעצמו שאין שום פקפוק על המאשין, והגדולים שאסור לא ראו בעצמן המאשין רק סמכו על אחרים שהגידו להם שלפי דעתם הוא חמץ, ולמה לא שאלו אותו מקודם וגם הי' לו טענות גדולות מהוצאת לעז על גדולים וצדיקים מאשכנז שהשתמשו בה, ועכ"ז אחר כל הטענות לא בטלה דעת האוסרין ואסרו בהחלט בתוקף גדול ואף שלפי דבריהם קהילות שלימות שהשתמשו בהמאשין אכלו חמץ, ורוב ישראל קיבלו דעת האוסרין וכמבואר בשו"ת אבני נזר בסוף ח' או"ח סי' תקל"ו תקל"ז עיי"ש, והגה"ק מהרא"י פריינד אבד"ק נאסוד כותב בספרו שו"ת מאור יושיע בסי' י' שגם הגה"ק השואל ומשיב לפני פטירתו התחרט על מה שהתיר המאשין עיי"ש, עכ"פ בכל אופן לא יזלזלו ח"ו משום כך א'

בחבירו וכנ"ל וכ"ש שעכשיו לפי דברי הגה"צ הנ"ל במכתבו שראה בעיניו המכשול הנורא מהרבה חניות שהשאירו על הבשר החלב ולא ניקרו היטב וגם הוגד לפניו מפי אנשים שנאמנים עליו כמאה עדים, א"כ מה החרי האף הגדול הזה ולמה יצא הקצף לזלזל ולרודפו עד בלי די, ואם יד צד שכנגדו סוברים שלדעתם א"א לאסור עפ"י הלכה ואדרבא טוב וישר הוא יאמרו ויכררו דעתם להיתר בכתב, ותו לא מידי, והלא כשיצא זמן לא כביר הערעור על אתרוגי מארוקן והי' ג"כ הוצאת לעז על אלפי ישראל שזה הרבה שנים השתמשו באתרוגים אלו שכולם ברכו ברכה לבטלה ולא יצאו מעולם מצות ד' מינים ועכ"ז לא יצא אז כ"כ הקצף והתנהגו אז כשורה כראוי ויאות, היינו ההתאחדות הרבנים שלחו שלוחים מיוחדים לברר ולראות בעיניהם וביררו עפ"י דע"ת להיתר ונכתבו כמה בירורים ע"ז בקו' פרי תמרים וקיבלו על הבירור הסכמות מגדולי תורה שהסכימו על הבירור שהוא כדינה של תורה ויצא אח"כ פסק להיתר אחר בירור הדק היטב, מבלי זלזולים ודרשות ברבים להשמין המערער, ועכשיו שיצא ערעור מא' שמוחזק כל ימיו לאיש צדיק ועובד ד' וכוונתו לשמים כאשר מפורסם כן לרבים, למה פתאום נשתנה כעת כל ההנהגה הישרה רק יצא כנגדו בזלזולים שפלים ומבלי בירורים כהלכה עפ"י דת תוה"ק וא"כ הלא הדברים מראים ומוכיחים כי יש כאן סיבות אחרות או שמרגישין שאכן יעשו איזה תקנות להשקיט הרוחות, ובפרט שהגה"צ הנ"ל יום א' עוד קודם דרשת האדמו"ר צילצל בעצמו על הטעלעפאן להאדמו"ר והתחנן שרוצה לדבר אתו ולברר הענין, וענה הגבאי הצעיר בחוצפה ועזות יתירה ובשם האדמו"ר לאמר שאין האדמו"ר רוצה לבא לדבר אתו על הטעלעפאן ובכלל אין האדמו"ר רוצה עוד להכיר את הגה"צ הנ"ל מכאן ולהבא ולדבר אתו ביחידות, ועוד דברי חוצפה ועזות וכן אמר הגבאי הצעיר להגה"צ הנ"ל על הטעלעפאן שאל יהי לשלוח שום א' מבניו לכאן ואפי' להסביר הפעולה כי יזרקו אותן לחוץ וכו' וכו' והניח עליו הגבאי הטעלעפאן, ועתה יתבונן נא המבקש האמת האם כך הוא דרכה של תורה וכאן הבן שואל שאלת תם מה זאת, והתשובה הוא ואמרת אליו כי בחוזק יד, היינו נלך בחוזק יד הנהגה חדשה, מבלי בירורים רק בזלזולים, והכל יהיה כמישור ולא די בהחיה"ש הזה, אלא ונוסף גם הוא שניתוסף עי"ז חטא ופשע לקלקל ולהשחית חינוך הדור, שהרי הבנים והבנות מתרגלים לתת דופי

בת"ח ויראי ד' לדבר בם כרצונם וכפי העולה על רחם מבלי לתת רסן בפיהם לעצור אף כ"ש, ומה יעשה הבן שלא יחטא אם רואה שהגדולים מתנהגים כן ואמרו ז"ל להזהיר הגדולים על הקטנים.

האם זה היה ח"ו דרך אבותינו ורבותינו הק' מעולם, הלא אף באותן האנשים שבאמת התנגד עליהם מרן הגה"ק מסאטמאר זי"ע בכל תוקף ועוז, מחמת שהשקפותיהם ודעותיהם הם היפוך התורה והאמונה הטהורה, מ"מ מעולם לא שמענו מפיו הק' שידבר מאיזה אדם פרטי ברכים בלשון גנאי וביטול רק דיבר בדרך כלל וזעק והתריע בהאש קודש אשר תוקד בקרבנו, להתבדל ולהתרחק מאלו המנהיגים שדעותיהם משתווים לדעת הכופרים והמינים וכמו"כ מכל אותן שמחפים ומצדיקים ומלמדין זכות עליהם ומדיחים עי"ז את שארית ישראל מהאמונה הטהורה.

כ"ש וק"ו ב"ב של ק"ו לבזות ברכים איש צדיק ות"ח לבעבור שלא עשה כהבנת השני, הס מלהזכיר נורא ואיום הוא החלילול השם הזה ומי יודע איזה עונש מר צפוי לאותן השותקים ואינם מוחים עדכ"ש.

ואף באיש פשוט מאד ואשר עשה באמת עולה גדולה מאד מ"מ אם א' מלבין פניו ברכים ובפרט שמוציא עליו ש"ר אין לו חלק לעוה"ב ואמרו רז"ל במס' ב"מ דף נ"ט כאשר שונאי דוד המלך ע"ה שאלו אותו ברכים דין א"א במאי (כדי לביישו משום מעשה דבת שבע) השיב להם דוד המלך ע"ה א"א בחנק ויש לו חלק לעוה"ב אבל המלבין פני חבריו ברכים אין לו חלק לעוה"ב עיי"ש. ובפרט לבייש איש מורם מעם ביחד עם משפחה שלימה ואמרו ז"ל הקורא לחבירו רשע יורד עמו לחייו וכ"ש בכה"ג ויש בזה כמה לאווין של ביוש ואונאה והוצאת ש"ר וקיפוח פרנסה, וצערן של הרבה משפחות מישראל הקרובים והרחוקים, אין די באר, השי"ת ירחם. וכדאי לעיין ברמב"ם ה' מלכים פ"ב הלכה ו' האיך צריך אפי' מלך ישראל להתנהג וכ' שם בקדושת לשונו, ויחוס על כבוד קטן שבקטנים עיי"ש, ועיין עוד ברמב"ם סו"פ כ"ד ה' סנהדרין וריש פכ"ה שם. מבקשים אנחנו בכל לשון של בקשה, נא ונא לא יתגבר עכשיו מידת הנצחון הרצון לראות עצמו מוצדק ומודים דרבנן היינו שבחייהו, ומצאנו בגדולים וקדושים שחזקו בהן, ואמרו דברים שאמרתי אליכם טעות היתה.

מקווים אנחנו להשי"ת שיתקיים עכשיו הפסוק את והב בסופה וכדרשת חז"ל ששני ת"ח המנגחים זא"ז בהלכה אינם זזים משם עד שנעשו אוהבים זל"ז, והאדמו"ר הנ"ל זכות אבותיו הק' יעמוד לו שיתקן ברבים את אשר עיוות כי היכי דמי תשובה באותו מקום ובאותו זמן ויחזור בו מדבריו, וגדולה תשובה ועי"ז יתקדש ש"ש ויקויים בו הפסוק אשר נשיא יחטא ודרשו רז"ל ובפירושי עה"ת שם, אשרי הדור שהנשיא נותן לב להביא כפרה על שגגתו ק"ו שמתחרט על זדונותיו עכ"ל רש"י ז"ל.

* * *

קצת ביאור מה הוא הגורם והסיבה למצב הזה

סיבה א', אמרו ז"ל בא לכלל כעס בא לכלל טעות ודבר זה אף בגדולים מאד נאמר, ואף שלא אמרו בא לכלל כעס בא לכלל עון ח"ו, רק לכלל טעות היינו שנתעלמה הלכה מ"מ בדור השפל הזה גם זה יכול להיות.

ב. כי האדמו"ר הזה מקורבים ויועציו הם נערים ואנשי דלא מעלי וכבר איתא בספר מסילת ישרים בפרק כ"ג בסופו וזל"ק עוד ממפסידי הענוה הוא ההתחברות או ההשתמש בני אדם חנפים אשר לגנוב לבו בחנפותם, למען ייטב להם, ישבחוהו וירוממוהו. בהגדיל מה שיש בו מן המעלות עד התכלית, ובהוסיף עליו מה שאין בו כלל. ולפעמים שמה שיש בו הוא ההפך ממה שמשבחין אותו. והנה סוף סוף דעת האדם קלה, וטבעו חלש ומתפתה בנקל, כ"ש בדבר שאיליו הוא נוטה בטבע ע"כ בשמעו את הדברים האלה יוצאים מפי שהוא מאמין לו יכנסו בו כארס ועכס, ונמצא נופל ברשת בגאווה ונשבר. הרי לנו (מ"ב י"ב) יואש אשר הטיב לעשות כל ימי הורוהו יהודע הכהן רבו. ואחרי מות יהודע באו עבדיו והתחילו להחניף לו ולהגדיל הילוליו, עד שדימוהו לאלוה, אז שמע המלך אליהם. ותראה זה הדבר בבירור, כי רוב השרים והמלכים או כל בעלי היכולת יהיו באיזה מדריגה שיהיו נכשלים הם ונשחתים בעבור חנופת משרתיהם. ע"כ מי שענינו בראשו, יותר יזהר ויעיין במעשי מי שרוצה לקנותו לו לחבר או ליעוד, או לפקיד על ביתו, ממה שיזהר ויעיין במאכלו ובמשתיו. כי המאכל והמשתה יוכל להזיק לגופו בלבד, והחבירים או הפקידים יוכלו

להשחית נפשו ומאודו וכל כבודו ודוד המלך ע"ה אומר (תהילים ק"א) לא ישב בקרב ביתי עושה רמיה הולך בדרך תמים הוא ישרתני. ואין טוב לאדם אלא שיבקש לו חבירים מימים שיאירו עיניו במה שהוא עור בו, ויוכיחוהו באהבתם, ונמצאו מצילים אותו מכל רע. כי מה שאין האדם יכול לראות, לפי שאינו רואה חובה לעצמו, הם יראו ויבינו ויזהירוהו ונשמר. וע"ז נאמר (משלי כ"ד) ותשועה ברוב יועץ, עכ"ל.

ג. כי בעזה"ר הרצון להשתלט ולהשתרר מביא לכל הרעות וכדאי להעתיק בכאן מה שנדפס בסוף ס' עשר קדושות תנינא להגה"ח מו"ה ישראל בערגער אבדק"ק בוקארעסט מה שכותב שם אודות רבו הייט"ל זצ"ל והדברים שאמר לו הייט"ל בעת שנתקבל הרב ר' ישראל על כסא הרבנות וז"ל שם, ואתאפק לא אוכל להראות עד כמה גדלה אהבת מרן הגה"ק בעל ייטב לב לתלמידיו, אשר אנכי למדתי בישיבתו שנת תרכ"ז גם הוה שפלות רוחו נגד כל אדם תקצר היריעה מהכיל לספר אחד מני אלף ולדוגמא אציע כאן מה שאמר אלי אז בנסעי לשבת על כס הרבנות וקבלתי מאתו ברכת הפרידה במוש"ק כחצות לילה לנסוע מביתי מלאפאש ביום א' לגאליציא אמר אלי בזה"ל פאהרסט מיט דעם "בגינן"? ("ודימיתי כי כוונתו באשמורת הבוקר קדרותא דצפרא הנקרא אצל העולם בעגינן") והשבתי לו, לא אדוני, בדעתי לנסוע איה"ש מחר אחר הצהרים, ואמר אלי בצחות קדשו, "כוונתי" כי הנך נוסע בגינן דאיהו רב, (כלומר על כס הרבנות) ורצוני להגיד לך איזה דיבורים אשר תקשרם במוחך ועמד עמדי באמצע הבית ואמר אלי בזה"ל, וויא דיא קוקסט מיך אן הייס איך היינט אין דער וועלט א רבי און א בעל מופת און מען האָט מורא פאר מיר (כי הוא הי' רב רבנן ואלפי ישראל וגדולי רבנים וצדיקים השכימו לפתחו כידוע) און פיר אויס זייער אַסאַך אין דער וועלט, אין דער אמת בין איך א גאר נישט, אָבער טאַקע גאַרנישט, גאר נישט, נור מיט דעם גאר נישט פיר איך אַלעס אויס, ווייל איך ווייס אז איך בין גאר נישט, איך בייג מיך אראפ פאר איטליכען, והבליע אז בתוך דברי קדשו, ויאמר אלי מזה בידך (שהש"י שאל למשה איזה מדה וכח יש לך והשיבו מטה ושאני יכול להטות א"ע לפני כל אדם, וע"ז אמר לו השי"ת) ואת המטה הזה תקח בידך (שתקח בידך המדה הזאת של מטה ושפלות הרוח) אשר תעשה בו (במדה)

הזאת) את האותות והמופתים, והנה אתה אהובי תלמידי צעיר לימים ה' יאריך יו"ש, והנך נוסע עתה לגאליציא מקום אשר בגלילות ההם יש כתות כתות חסידים שונים הדבוקים כל אחד לרבותיהם המפורסמים הגדולים, ובעוה"ר בעתים הללו זה פוסל דיינו של זה וזה וכו' - ואתה אולי ח"ו לא תוכל שאת ולהתאפק מלהתערב בענינים אלו וכו', או כשיבואו הימים נוראים וכל אחד יסע מעירך לרבו ויוחלש דעתם ביודעך כי הנך מתפלל יפה ודרשן מפואר כמו ששמעת ממני ותאבה למנוע איזה אברך מנסיעתו, אשר ישאר אצלך וכדומה, ויהי לך עי"ז רדיפות ח"ו וכו' לכן קיק מ"ך אן דעם אלטען מיט דער ווייסער בארד הנני מייצעך שתסבול הכל ותשתוק על הכל ותכוף ראשך נגד הכל ואזי יהיה לך שלום ושלוה עכד"ק.

ובאמת כל הענין והנהגה הזאת תימה הוא, היינו שלאחרים חושדין שכל מעשיו הן, מחמת שנאה ומלא שקר ושאר ענינים, ועל עצמן אין חושבין כלל וכלל שאולי משוחד בדעתו מחמת נגיעות וכדומה של כבוד וממון ועוד, וד"ל. והאם כך הוא המדה הלא בהיפך שנינו (שבת דף צ"ז) החושד בכשרים לוקה בגופו, ומשנה שלימה הוא בפרקי אבות (פ"א מ"ו) והוי דן את כל האדם לכף זכות ועייין בפ"י הרמב"ם שם שכ' שאם יהי' אדם שהוא נודע לצדיק ועכשיו עשה איזה פעולה שמראה כל עניניו שהוא פועל רע ואין אדם יכול להכריעו לטוב אלא בדוחק גדול ורחוק, עכ"ז ראוי לך שתקח אותו צד שהוא טוב, אחר שיש איזה צד רחוק להיות טוב ואין מותר לך לחושדו עיי"ש, רק לעצמו צריך לחשוד ולחקור ולבדוק אם כל כוונתו להאמת, וכדכתיב נחפשה דרכינו ונחקורה, וכל הצדיקים מעולם, חשדו לעצמן ובדקו מחשבתן הדק היטב שיהיה להם ברור בכוונתם אם הוא נקי לש"ש או אפשר בעמקי הלב טמון וסתור איזה פני' ונגיעה קלה, שאין מורגש כ"כ בהשקפה ראשונה אבל לא להיפוך להיות בטוח במעשי עצמו שהוא טוב ואמת לחשוד רק באחרים, וחזן לזה מאד צרירים להתיירא ממה שאמרו חז"ל בעונש המטיל חתיתו בארץ החיים, ותהי עונותם על עצמותם ובגמ' ר"ה דף י"ז שהכוונה לפרנס המטיל אימה על הציבור שלא לש"ש שאין להם חלק לעוה"ב ויעויין בשערי תשובה לרבינו יונה שער שלישי אות קנ"ט-קס"ב עד אות קס"ז ועד בכלל ועייין עו"ש בשער הנ"ל אות קמ"ז קמ"ח.

ובענין הרבנים ששותקים ואינם משמיעים בריש גלי שום מחאה הנה קצתם אומרים שחוששין שעיי"ז יהיה הירוס הדת שיראו כ"א שאדמו"ר של קהילה גדולה לא עשה כהוגן ואנשי הקהילה שוב לא יתאחדו אז כאחד תחת וכו'. ובאמת אם יש מקום לחשבון כזה צע"ג דהא תינת אם א' עשה איזה מעשה רע בהסתר ולא נתפרסם עדיין אולי יש אז מקום למחשבה כזו, אך אם נעשה הדבר וחי"ש נורא בפרהסיא ובפירסום גדול בריש גלי בלי שום בושה, אז אדרבה אין צריך עוד לחשוש למחשבה כזו שאולי יצא איזה הירוס מן המחאה דזה גופא עצם הדבר שנעשה הוא ההירוס הגדול ביותר ממש עקירת והפרת התורה לעשות עבירה גדולה בריש גלי עיי" מורם מעם וכל העם מחשים אין לך הירוס התורה גדול מזה.

וגמ' ברכות (דף ס"ג ע"ב) גבי חנני' אחי ישוע שהי' גדול הדור באמת, ומתחילה לא הניח כמותו בא"י ואעפ"כ כשעיבר חדשים בחו"ל (שמותר להגדול הדור ביותר) ואמרו לו החכמים שלא יעשה כן ואם תקבלו מוטב ואם לאו אמרו לאחינו שבגולה שיעלו להר ואחי' יבנה מזבח ינגן בכינור ויכפרו כולם ויאמרו אין להם חלק באלקי ישראל, מיד געו כל העם בבכי' ואמרו חס ושלום יש לנו חלק בא"י עיי"ש, ונראה מזה דלא נמנעו חכמים לומר להם עד כדי כך שיכפרו ח"ו דבר מה"ת ואפי' דבר קטן מדרבנן, אם אין מוחין עיי"ז זהו גופא עקירת התורה, וידועים דברי האבן עזרא שפי' גבי סדום שאמר אאע"ה אולי יש חמשים צדיקים בתוך העיר דודאי גם בסדום הי' אולי אנשים שבלבם לא הסכימו למעשה העול אבל אין זה כדאי שיגינו על העיר דדוקא אם צועקין ומוחים בפרהסיא בתוך העיר עיי"ש, ועיין עוד בספר ויואל משה בהקדמה דף ט"ו בד"ה ועוד ובפרט במעשה הנ"ל שנעשה עכשיו זהו בפשטות גמור עקירת התורה שממש סותמין פה של כ"א הרוצה לתקן או לזעוק חמס נגד איזה פירצה, דאם רואין שאפי' נגד רב חשוב ואיש צדיק שרצה להציל העם ממכשול נורא כפי דעתו עשו בו כן לזלזל בו ברבים כאחד הריקים א"כ מי יפתח פה באיזה ענין שהוא שיהי' נגד הרצון של הפירמא... וקצת מוכיחים הענינים שבאמת לזה הכוונה נעשה המעשה הזה ששוב לא יהין איש לפתוח פיו וכו', ואין לעשות שום חשבון כעת רק להרים קול ולא להתפעל משום דבר ולהשליך על ד' מבטחינו שיגמור בעדינו לטובה, כי סוכ"ס הרי כ"א

בפנימיות רצונו רוצה לעשות כרצון השי"ת ואפי' מי שלפעמים נכשל ח"ו מ"מ בודאי אם יעוררו אותו ישוב וניחם.

ויש עוד רבנים שיש להם חשבונות אחרים ואומרים סברות רבות בזה וכנראה דעיקר הוא שסוברין כל דאלים גבר ובאמת מבואר בשו"ע חו"מ בס' י"ד סעיף א' דאלם בעיר מוציאין אותו לדון בעיר אחרת ולא בדייני אותו העיר ועיין בספה"ק ויואל משה מאמר א' סי' קמ"ח והמבואר מדבריו שם דאין החשש שלא יאמרו האמת בכוונה ויטו הדין במזיד אלא יש חשש דמחמת יראת האלם יהי' משוחדין להטות לטובתו ולא יראו ויבינו האמת שהשוחד מעורר ואפי' שוחד דברים ומה לי שוחד ממון או שוחד של אלמות עיי"ש, וא"כ לפי"ז באמת מוסבר למה נולד להרבה ר' סברות שונות שלא למחות ע"ז, וכמה יש שגם בתוך לבם אפשר מקטינים למחצה ולשליש ולרביע הפשע הזה והחיה"ש ורוצים להצדיק קצת עכ"פ, שיכול מאד להיות שמחמת יראת אלם משוחדים הם בדעתם לחשוב כן ועי"ז אין מרגישין כבר גודל החיה"ש הנורא הזה וכל רב שבתוך לבו מרגיש כי אין החיה"ש נורא כ"כ יחשוד ויתבונן בעצמו כי אולי האלמות שאין יכול לפתוח פיו כנגד זה משחד דעתו שיחשוב כן.

כי ענין הזה של שוחד שייך גם באנשים גדולים בהרבה יותר מן זמנינו ודין הזה המובא השו"ע חו"מ שאלם אין דנין בדייני אותו העיר איירי אף אם הדיינים גדולים וחשובים מאד מ"מ יש מקום לחשוב שאולי יהי' משוחד בדעתו מחמת יראת האלם ולא יראה האמת כראוי, אין אנו אומרים כל הנ"ל בברירות, אבל יש מקום לחשוב כן. (בודאי יש גם אלו ששותקים, פשוט מחמת חנופה וכבוד וכו' אך מאלו אין לדבר כלל).

ובאמת מצינו בגמ' במס' סנהדרין דף י"ט גבי ינאי המלך ששמעון בן שטח והסנהדרין בעת שרצו לדון אותו ופנה שמעון בן שטח להסנהדרין שיאמרו דעתם וכבשו פניהם בקרקע (ועיין שם במהרש"א בחא"ג) ושם באמת הי' מקום ליראת אלם והי' חשש מיתה ממש שהי' יכול המלך להמיתם כמו שבאמת הרג לכל חכמי ישראל וגם גיסו שמעון בן שטח הוצרך לברוח ולהסתר כדאיתא בברכות דף מ"ח (ועיי"ש בפ"י רבנו נסים גאון) ועכ"ז כשכבשו הסנהדרין פניהם בקרקע ושתקו אמר להם שמעון בן שטח בעלי מחשבות אתם, יבא בעל המחשבות ויפרע מכם, ובא גבריאל

וחבטן בקרקע ומתו, עיי"ש, והנראה מזה דאם אחד עומד ומבקש וצועק ומתחנן שיגלו דבר אמת ויחוסו על כבוד שמים, אז אסור להסתכל על חשבונות, ובפרט כעת דבאמת אם הרבנים החשובים יתאחדו, למחות כנגד החיה"ש הזה לא יארע להם כלום בעזהי"ת ורק בעל דבר מבלבל הדעת ומטעה בדמיונות שכאלו יש פחד לומר דבר, ויבינו הרבנים החשובים כי לכ"א מישראל יש נסיונות, והרבנים מוכיחים את ישראל כראוי, לעמוד בנסיון, והנה להרבנים עצמן יש ג"כ נסיון שלא לשתוק ולכבוש פניו בקרקע במקום חיה"ש, ויראו שיעמדו בנסיון.

ובעצם בירור הדבר של מכשול חלב שכ' הגה"צ הנ"ל אם רוצים לברר האמת ולאמיתו ולתקן באמת כדת תוה"ק יעמידו ג' רבנים חשובים ת"ח ויראי ד' שאינם נוגעים ואינם בעלי מכשירים ולא השמיעו עדיין כלום ברבים נגד מכתב הגה"צ הנ"ל ויותן להם הכח והבעלות לברר ולתקן את כל הענין הזה ולא יהיו צריכים להראות חשבון האלמים והתקיפים ויסמכו עליהם סמיכה כראוי בכל כוחו ואז יכריזו אלו הג' רבנים ברבים ובפירסום שכל מי שיודע איזה עדות להעיד בנוגע לענין הזה צריך לבא להעיד ואם לא יגיד ונשא עונו, ויעשו בהשכל ודעת ובהצנע לכת שהעדים לא יהי' ניזוקין מן האלמים והתקיפים ובישוב הדעת ובמתיונות לברר כל עדות בחקירה ודרישה עפ"י דת תורתנו הק' ואז יתברר היטב הדבר (והגם שעדיין צ"ע מהמבואר בשו"ע חו"מ סי' י"ד סוף סעיף א' הנ"ל), וידעו מה לתקן ובאיזה אופן לתקן כי אם מבינים היטב ורואים המכשול אז יודעים מה לתקן ואם אין רוצים לשמוע ולידע האמת ולברר המכשול אז אף אם יתקנו כמה תיקונים לא יהי' בזה תיקון גמור, ואפשר עוד כי יהי' תיקון מקולקל והמ"י, וכלל א' כדאי לידע כי אין לחשוב חשבונות דכיון שרב או דיין חשוב א' הוא הוא הבעל מכשיר בודאי יודע שהוא טוב ושוב א"צ לדבר שם דיוכל להיות שיצא מכשול בשוגג גם מן רב ודיין חשוב, ע"י העלם דבר ושגגה או איזה סיבה אחרת וגם גבי הסנהדרין מצינו ונעלם דבר מעיני העדה, ובתשו' בית הלל להגה"ק ר"ה מקאלימייא זצ"ל תשו' מ"ז שם, כותב בא"ד וז"ל בעוה"ר עיני ראו ולא זר כמה וכמה רבנים הגורמים להאכיל טריפות הגם שהמה יראי השם בענינים אחרים עכ"ל (ובודאי שהוא מחמת בטלנות או איזה העלם ושגגה) וכדאי לכל רב ומו"צ

לעיין היטב שם בתשו' הנ"ל ויראה קדושת לשונו וקצת הדרכה בענינים כאלו. ועיין עוד בתשו' דברי חיים בליקוטים והשמטות לח"ב סי' מ' ומבואר שאפשר שיצא לפעמים מכשול אף אם הרב המכשיר הוא חשוב מאד עי"ש, ועיין עוד בתשו' ד"ח יו"ד ח"א סי' ר' ז'.

* * *

כרוז ממנוקר שגילה דעתו ברבים ונתפרסם בחוצות בחורף תשמ"ג

בס"ד

מיין מיינונג וועגן חלב

די ווייטער דערמאנטע פראגעס עגבערען ביי מיר אין מיין גלייכען אין מוח, אין יעמוד מי שירצה צו געבען די ריכטיגע ענטפערס !!!

אין אַלע דורות ווען עס איז געווען א שטורם איבער א וועלטס מכשול, פלעגען זיך ביידע צדדים באנוצען מיט קעגען זייטיגע תורה'דיגע אין שכל'דיגע טענות צו באגרנדען זייער שטעלונג. אין היינטיגען דור תהפוכות באגעגענען מיר זיך מיט מאדנע ערשיינונג, א וויכוח פון שקר מיט "אמת". אין דער צייט וואָס איין גרופע גדולים שטעלען אַרויס גאונישע לומדישע אמת'דיגע פעסטע טענות וואָס צייגען קלאר אומצווייזטייג דעם גרויסען מכשול פון פלייש וואָס ווערט פארקויפט אין אַלע קרייזען בחזקת מנוקר נמלח והודה "כשר למהדרין מן המהדרין" תחת השגחת... האָבען נאָך חלב דאורייתא מיט שטיקער אחריים, טוען אנדערע דאָס פארטיידיגען מיט שווינדלערישע פאברעכערישע מעטאדען וואָס זענען קרום און פארקריפלעט אין מיט דעם טוען זיי אַרויס ווייזען גלייכגילטיקייט צו דעם הארבען איסור פון אכילת חלב מיט אירע טראגישע נאָך פאלגען ברוחניות ובגשמיות.

דאָס פאפיר איז צו קורץ צו קענען אויספירלעך אפשרייבען דאָס פאלשקייט אין בלאף מיט וועלכע מען באנוצט זיך, פון דעסטוועגען וועלען מיר פארלייגען עטליכע ביישפילען, "הרב מקאשוי האָט אויסגערעכענט אין זיין בריף וועלכעס איז אדרעסירט געווארען צום

סיגעט-סאטמער רב 12 מינים חלב וועלכע זענען געפונען געווארען אויף פליישען וואָס עדים נאמנים האָבען געקויפט אין אריבער געברענגט צו אים, הרב מקאשוי האָט נישט געשווינט קיין מיה אין קיין פלאג וויסענדיג די ערנסקייט וואָס דאָס מיינט עסען חלב רח"ל אין באלאנסירענדיג אין געגענזייט דאָס אחריות פון הוצאת לעז אויב דער ניקור אזי יא גוט, דער קאָשויער רב איז מפורסם פאר א איש הירא (כלפי שמיא) ורך הלבב (בין אדם לחבירו) אין איז גרייט צו פארציכטען אַלעס נישט ח"ו פוגם זיין אין כבוד פון דעם קלענסטען, דעריבער האָט ער געלאזט אראפ ברענגען מנקרים פון דערהיים פון אַלע מדינות אונגארישע, פוילישע, רוסישע, אין ארץ ישראל'דיגע, סך הכל נאנט צו א מנין מנקרים מיט כתבי קבלה (רוב פון זיי האָבען געהאט קבלה אויף אחריים) דורך זיי איז באשטעטיגט געווארען:

1. די אויבענדערמאנטע 12 מינים חלב וועלכע רוב פון זיי זענען לכל הדעות לויט אַלע מנהגים אסור באיסור גמור.

2. עס איז געפונען געווארען אחריים וואָס העלפט נישט קיין ניקור.

3. עס איז געפונען געווארען אחריים אום גע'ניקור'ט.

4. גרויסע מכשולות ביי ניקור חלק הפנים.

דער גרויסער מכשול פון חלב איז באשטעטיגט געווארען דורך נאנט צו 100 רבנים מובהקים ביי די רבנים קאנווענשען אסרו חג תשמ"ג, דאָרט איז באשלאסען געווארען פאלגענד:

1. עס איז דאָ גרויסע מכשולות ביים טרייבערען דעם חלב.

2. עס קומט אַריין אחריים אין בוטשער, אין רבנים מכשירים פון לאנגע יארען האָבען דאָס אויך נישט געוואוסט ביז היינט נאָך דעם וואָס דער שטארעם פון חלב איז אַרויס אין די עפענטליך, אין זיי האָבען זיך נאָך געפרעגט ביי די קצבים, וועלכע האָבען דאָס באשטעטיגט.

3. די רבנים המכשירים האָבען נישט געקענט קיין ניקור (אין אויך די איבעריגע רבנים).

4. עס איז נישט דאָ קיין השגחה ביי ניקור.

5. א וויכוח צווישען 2 רבנים מכשירים אין זעלבען פלאץ, איינער האָט גע'טענה'ט אז צו גלאט כשר פליישען נעמט מען בהמות מיט סירכות, דער אנדערער האָט געלייקענט.

6. א רב האָט געפרעגט פון א רב המכשיר אויב ער קען באזוכען אין שלאכט הויז? האָט דער רב המכשיר גע'ענטפערט "איך לאָז קיינעם נישט אַרײַן אין שלאכט הויז" (דאָס מיינט אז פון די אַלע רבנים וואָס האָבען טייל גענומען אין קאָנווענשען לאזט ער קיינעם נישט אַרײַן וד"ל).

אין די פלייש מארקען איז געפאלען די ביזנעס מיט איבער 60% אין איילעניש איז געגרינדעט דעווארען דורך די באקאנטע חברת "מקמק" (ר"ת מכשירים קצבים מנהיגים קלים) א פאבריקאציע צו פאבריצירען פארשידענארטיגע היתרים צו צימישען די מוחות פונעם דעת הקהל כאילו עס איז בלויז א בלבול אין אַלעס איז מותר, עס האלט שוין אויף א מצב ווי עס קען זיך דאכטען אז דער איסור חלב איז נישט נוהג בזמן הזה, נאר בזמן הבית רח"ל.

די היתרים דורך די אויבענדערמאנטע ארגאניזאציע האָט אנגעהויבען ארבעטען אויף אַלע פראנטען, די גרונד פרענציפען פון די ארגאניזאציע איז באזירט אויף דאָס פאלגענדע:

1. עס איז ערלויבט צו שרייבען ליגענס מיט פאנטאזיעס אן א גבול.
2. מען טאָר זיך נישט רעכענען מיט'ן איסור לשה"ר, רכילות, ליצנות, מלבין פני חברו.
3. מען דארף מבזה זיין אין אראפרייסען פון גרויס ביז קליין ווער עס שטייט אין וועג מיט כל מיני זלזולים ובזיונות.
4. ווער עס וועט שטיין און וועג זאל מען אים באזייטיגען מיט טעראר.
5. דרשות דארפען געהאלטען ווערען, פאַשקעווילען דארפ'ן ארויסגעשיקט ווערען, קללות דארפ'ן געהערט ווערען אן אויפעהר אויף די גרעסטע גדולי ישראל.

6. קינדער פון חדר, בחורים פון ישיבה, זאל מען מדריך זיין אין ערציען צו רעדען און בארעדען און שעלטען מיט די ערגסטע קללות פונעם אויפשטיין ביזן לייגען אַלע גדולי ישראל. וכל המרבה הרי זה משובח.

7. תורה אינגעלייט זאלען אריינגעצויגען ווערען אויסצוארבעטען היתרים אויף חלב, אפילו עס פארלאנגט זיך צו פעלטשווען די רייד פון די פוסקים.

8. אן עקסטערע אפטיילונג פון בני תורה זאלען זיך באנעמען מיט פעלטשווען תשובות, דאָס מיינט נעמען תשובות און אויסארבעטען ווי א שניידער א סוט ווי עס פעלט אויס שנייט מען אוועק און ווי עס פארלאנגט זיך לאזט מען צו, (עס איז מפורסם די עובדא ווי א יונגעראמן פון די הויפט עסקנים להתיר חלב האָט דן געווען דעם ספר לחם שערים לשריפה, צוליב דעם ווייל עס ווערט דאָרט דערמאנט אז 10 גאונים און די צייטען פון גר"א זי"ע, צווישען זיי דער ברודער פון גר"א זצ"ל און א תלמיד פון גר"א האָבען גע'אסרט חלב וואָס מען ניצט היינט.

9. אַרויס שיקען פאלשע בריף אונטערגעשריבען די נעמען פון די רבנים המערערים אז זיי זענען מתיר דעם חלב.

10. די ביי"ד שבירושלים וואָס האָבען א מאל מיט'ן אייגענעם געוויסען אין ווילען געשטיצט די מערערים אויף חלב אין געגעבען זיי ווארימע המלצה בריף אז זאלען זוכה זיין מתקן צו זיין דעם מכשול פון חלב, זאלען געצוואונגען ווערען מיט גיטע'ן אין מיט בייזען אונטערצושרייבען א פסק וואָס זאל אויסקוקען פאר דעם המון עם אז זיי זענען מתיר די פליישען פון גאנץ אמעריקא. (והועיל).

11. ארויסלאזען פאלשע קלאנגען וואָס איז נישט געשטויגען און נישט געפליגען קעגען די אַלע וואָס זענען מערער אופן פלייש, מען דארף פארקוקען אויף די אַלע איסורי תורה וואָס איז פארבינדען מיט דעם.

12. מפה לאוזן זאל מען צו-וויסען טוהן פאַר אַלע פעהיגע אינגעלייט וועלכע ווילען זיך אויפהייבען צו אַ הויכע קאַריערא, אַז יעצט איז די

געלעגענהייט דערצו, מיט'ן אויסניצען די פעהיקייטען אַרויס צוברענגען פאר'ן המון עם אז עס איז נישט דאָ קיין מכשול פון חלב.

דער וואָס קען שרייבען זאל שרייבען, דער וואָס קען דרשינען זאָל דרשינען, דער וואָס קען טעראָריזירען זאל טעראָריזירען, יעדער איינער לפי שורש נשמתו וגבהות רוחו.



דאָס זענען אַ טייל פון די פראָדוקאַציע פון חברת "מקמק"

1. אַ פסק דין פון בד"ץ ירושלים עיה"ק אז זיי האָבען פארהערט 2 מנקרים (הגה - נישט זיי האָבען אריינשפאצירט אין בוטשער פלוצלינג ווען זיי האָבען גע'אַרבעט, נאר אפיציעל גענומען אופען פארהער) און זיי קענען דעם אונגארישען ניקור, (הגה"צ ר' אברהם לייטנער האָט געזאָגט א דרשה מוצש"ק פ' תולדות אז דער בד"ץ קען נישט קיין ניקור) דערפאר מעג מען עסען אין גאנץ אמעריקא פלייש פון אַלע חריידישע געשעפטען, (הגה - פשוטע בעלי בתים זענען ערשטוינט געבליבען פון דעם אומפארשטענדילכען פסק וועלכע האָט נישט צו זיך קיין גלייכען אין די געשיכטע.

2. עס איז אפגעדריקט געווארען א אויפרוף פון איינעם פון די חברי הבר"ץ אז מען טאָר נישט מהרהר זיין נאָך דעם אונגארישען ניקור, אנשטאט וואָס יעדער דארף פארשטיין אז נאָך דעם פסק זאל מען נישט ניצען קיין פלייש ווייל עס איז נישט געשניטען, געטרייבערט, און עס האָט נישט א השגחה אַזוי ווי אין אונגארן (הגה - אַזוי ווי די אויבענדערמאנטע רבנים ביים קאנווענסען האָבען באשלאסען אז דאָ ברענגט מען אויך אַריין אחוריים אין עס איז נישט דאָ קיין השגחה, און עס איז דאָ מכשולות). האָבען דאָס קרומע קעפ אויסגעטייטשט מתיר צו זיין דאָס פלייש, - אגב אין דעם בריף פון ראב"ד וואָס האָט געהאנגען אין ביהמ"ד סאטמער אין ראדני סטריט, א גאַנצע וואַך איז געשטאנען אינטען אז דער ראב"ד בעט זיך מען זאל רחמנות האָבען אויפן בריאות פון סאטמער רב, אין דאָס איז

צענזארירט געווארען ווען מען האָט דאָס אפגעדרוקט אין צייטונג, קענטיג אז עס האָט שלעכט געקלינגען דער אויסטייטש אז צוליב פיקוח נפשות דארף מען מתיר זיין דאָס פלייש.

3. אין א לענגערע דרשה פון א באקאנטען גאון וצדיק מפ' שליט"א דעם פארגאנגענעם מצש"ק פ' תולדות האָט ער באשטעטיגט אז עס איז דאָ גרויסע מכשולות ביי פלייש פון דעסטוועגען קען מען דאָס נישט אסר'ן פאר די גאס. יעדער בר דעת צו הערענדיג די פקחות'דיגע רייד פונעם רעדנער האָט באלד פארשטאנען די כוונה פון בעל דרשן אזוי ווי צו זאָגען איר קענט נישט אסר'ן (צוליב אומאויפהערליכע טעראר) אָבער איר אידען דארפט פארשטיין נישט צו עסען קיין פלייש ווייל עס איז דאָ מכשולות (א דעלגאציע פון די הויכע פענסטער זענען געווען ביי די דרשה צו אבזערווירען אויב עס ווערט נישט גערעט קעגען חלב).

4. די חברת "מקמק" (מכשירים קצבים מנהיגים קלים) צוזענדיג אז די אויבענדערמאנטע היתרים זענען געפאלען אויף טויבע אויערן אין יעדער איד מיט א לעפעל יר"ש רירט זיך נישט צו צום פלייש ווייל ער וויל זיך נישט אריינארפען אין סכנה מיט זיין גאַנצע משפחה האָבען זיך גענומען כביכול צו די תורה"ק אליינס, אויפגעזיכט אינגע לייט וואָס ווילען נושא חן זיין אין גרויס ווערען אין אגב מאכען א פאר דאלער, אין פאלאנגט פון זיי צוזאָמען צושטעלען פון די פוסקים א שטיק אחיזת עינים צו פארבלענדען דעם פשוטען המון כאילו חלב דאורייתא איז מותר לויט די פוסקים לכתחילה.

זינטיג פ' וישלח האָבען זיך באוויזען די ערשטע שוואלבען ארויספליענדיג פון די בני תורה נעסטען מיט א קאפטען אין א קאלפיק מיטן נאמען "מצורעת אבותינו" אין פרעגט שוין גאַרנישט וואָס פאר א דורכפאל די דאזיקע פאָשקעוויל איז געווען, דער פאָשקעווילען בוך מיט'ן נאמען מצורעת אבותינו האָט געברענגט שאנד און בזיונות נישט בלויז פאר זיך, און דער רב המסכים, נאר גלייכצייטיג אויך פאר די חברת "מקמק" אין די קהלה פון ווי ער שטאמט.

פֿאַשקעווילען שרייבער איז נישט קיין נייעס אין היינטיגען דור, וואָס איז סיי ווי פיהל מיט הפקירות אין פריקת עול, אָבער צו מאכען אַ חיבור פון פֿאַשקעווילען און א נאָמען געבען מ. אבותינו באַקומענדיג אַ הסכמה פון אַ רב וואָלט זיך נישט געגלייבט אַז דאָס קען פֿאַסירען בזמן הזה.

דאָס פֿאַשקעוויל ביכעל צייכענט זיך אויס מיט איר זעלטענעם טאַלאַנט מזויף צו זיין ספרי שו"ת, בריווען מיט המלצות פון גדולים מאכיל צו זיין חלב במזיד, מבלבל צו זיין די מוחות אַראָפּצוברענגען היתירים פון פוסקים וואָס אסר'ן, אפּצופאַסלען מענטשען וואָס גייען נישט אין שפּאַן מיט די חברת "מקמק" אָפּצושפּעטען פון זיך אַליינס, אויפּצושטעלען משגיחים וואָס האָבען שוין 30 יאר נישט צוגערירט צו ניקור, און פּסל'נען מנקרים וואָס לעבען אַלע יארען אין ניקור, צו דרוקען גדולי הרבנים מפורסמים חאָטש זיי קענען נישט קיין ניקור, זיי זאָלען אונטערשרייבען אַז אַלעס איז כהוגן, צווינגען מענטשען צו עסען פלייש קעגען זייער ווילען מיט כוח פון טעראָר, צווינגען רבנים וואָס האָבען אַליין געזעהן מכשולות ביי חלב זיי זאלען אונטערשרייבען אַז לאַ היו דברים מעולם מיט טעראָר.

דאָס שניידערישקייט פון דעם פעלטשער איז פֿאַרברעכעריש און באַרבאַריש אויפן גאַנג פון די ריכטיגע משכילים און רעפֿארמער וואָס פּלעגען צו ברענגען האַלבע פּסוקים פון תנ"ך און האַלבע מאמרי חז"ל. אַט כאַפּט איר אַ בליק אויף די תשובה פון מהרש"ג (שם דף נ"ו) וועלכער דער פֿאַשקעווילען שרייבער ברענגט, וועט איר זעהן אַז די משכילים פון אַמאָל האָבען זיך געמעגט לערנען שווינדלען און פעלטשעווען פון דעם דאָזיגען פֿאַשקעווילען שרייבער. ער שרייבט איבער די תשובה פון מהרש"ג שרייבענדיג איין שורה אַרויסנעמענדיג 2 שורות, שרייבט נאָך שורות און לאַזט אויס 3 און ווען איר ווערט פֿאַרטיג אַפּליינען די תשובה נעמט איר אַרויס דערפון פּונקט דאָס פֿאַרקערטע וואָס דער מחבר האָט באמת געמיינט (מיר בעטען אייך נעמט צייט און טשעקט דאָס נאָך) דאָס זעלבע טוט ער מיט'ן שו"ת לבושי מרדכי (די זכות פון די צדיקים איז זיי בייגעשטאַנען אַז זייער אַרגינעלע תשובה זאל נישט געדרוקט ווערען אין

דעם פֿאַשקעווילען מאַגאַזין, דער מזייף האָט דאָס קונה געווען פֿאַר זיך
בשינוי מעשה).

דער פֿאַשקעווילען בוך איז מעתיק דעם בריף פון הגה"צ ר' זלמן
בריזעל שרייבט ער אַראָפּ האַלב און לאַזט אויס האַלב, איר קענט זעהן ווי
עס פעלט אין מיט'ן אַ האַלבע שורה.

דער שרייבער ברענגט דעם פסק פון התאחדות הרבנים תשרי תשמ"ג
ער דריקט אָפּ די ערשטע האַלב און לאַזט אויס די צווייטע האַלב. (אין די
צווייטע האַלב וועט איר טרעפען אַז דער ניקור איז נישט אין אַרדענונג).
דער זיפן פֿאַרמאָגט נישט אפילו אַ ברעקעלע בושא אַוועק צו שניידען פון
אַ מודעה וואָס איז געדריקט געוואָרען אין דער איד 2 חדשים צוריק און
געליינט געוואָרען דורך די אויגען פון די טויזענטער מענטשען, דאָס ווייזט
אַז ער איז אפילו נישט בגדר אנושי, אַזוי ווי די חז"ל זאָגען "מילתא
דעבידא לגלויי לא משקרי אינשי" ער איז בגדר חיתו יער.

דער דאזיגער חי' (בצורת אדם) האָט מתבל געווען זיין פֿאַשקעווילען
העפט מיט די ליצנות ובדחנות, צ.ב.ש. ער ברענגט צו די מכתבים פון די
רבנים וואָס זענען אַליין מעיד אויף זייערע סטאַרס וואו זיי געבען השגחה
אַז דער ניקור איז בתכלית הכשרות און אַז דער וואָס איז מהרהר אויף אַ
סטאַר וואו זיי געבען השגחה איז "כמעט מהרהר אחרי השכינה" (ווייסט
איר פֿאַרוואָס כמעט? ווייל איר האָט נישט מהרהר געווען גראַד אויפן רב
המכשיר, נאר אויף זיין סטאַר, איז טאַמער זענט איר מהרהר נאָך דעם רב
המכשיר זענט איר מהרהר אחרי השכינה ממש (עפ"ל) אַזוי איז מעיד דער
רב המכשיר אַליין, זעה דף מ"ה).

אין דף מ"ח שרייבט ווייטער דער זיפן אַז דער ספר ווי עס ווערט
דערמאָנט אַז ירושלימער ניקור איז מקובל פון מהרי"ל דיסקין איז אַ רב אַ
ציוני, און אַ מנקה אַ ת"ח ויר"ש פון חו"ל ווען מען האָט אים געוויזען דעם
ספר האָט ער דאָס געוואָרפען אויף דער ערד און אויסגעשריגען ברענגט
נישט קיין ראי' פון אפיקורסים. וועגן כבוד הרב וויל מען נישט
אַרויסשרייבען ווער דער מנקה איז, ווייל די פֿאַרגאַנגענע וואַך איז ער
געוועהן אין אַ בוטשער און אַרויסגעוויזען גרויס עם הארצות אין ניקור.

נאָר וועגן דעם ספר ווילען מיר זאָגען אַז הגר"א לייטנער שליט"א האָט ביי די רבנים קאָנווענשען תשרי תשמ"ג דערמאָנט דעם דאָזיגען ספר תורת הניקור הירושלמי, און געברענגט אַ ראי' פון דאָרט מקיל צו זיין, און אַלע קנאים פון סאַטמאַר זענען דאָרט געזעסען, בתוכם דער אויבענדערמאָנטער מנקה און קיינער האָט זיך קיין וואָרט נישט אָנגערופען - אגב ווילען מיר באַטאָנען אַז חוץ דעם ווייסען אַלע זקני המנקרים בקבלה איש מפי איש מבית דינו פון מהרי"ל דיסקין זצ"ל ומהר"ש סאלאנט זצ"ל אַז דער ניקור וואָס די חרדים טוען היינט איז בקבלה פון זיי ולא שמענו אינו ראי'.

אין דף מ"ח שרייבט דער כוזבן ווייטער, אפילו מען זאָל נאָך געבען אַז דער גאון וקדוש מהרי"ל דיסקין זצ"ל האָט איינגעפירט ניקור א"י בלייבט נאָך אַ גרויסער ספק אויב די היינטיגע מנקרים געדענקען נאָך דעם ניקור ווייל עס איז ידוע אַז איבער 10 יאר האָט מען נישט גע'שחט'ן בהמות אין א"י, יעצט פרעגט זיך די קשיא אין א"י האָט מען פאָרגעסען אין 10 יאר, און הרה"ג ... שליט"א וואָס ער איז טיטולירט געוואָרען מומחה גדול בעניני ניקור הלכה למעשה און ראש המשגיחים אויף ניקור (אַנטשולדיגט מען האָט מפרסם געווען אז עס איז נאָך נישט דאָ קיין השגחה) און ער האָט שוין 30 יאר נישט מנקה געווען ער איז באַגלייבט צו זיין משגיח ראשי איבער צענדליגע געשעפטען?.

צווייטענס אין אונגאַרן איז געווען געשלאָסען די שחיטה 7 יאָר וואָס פארדרייט ער א קאָפּ אַז מען מאַכט דאָ אונגאַרישען ניקור.

דער זיפן מאַכט א בלבול כאלו אַ גרויסער ציבור האָט אָנגעהויבען נוצען פלייש פון שחיטת קלים וריקים צוליב דעם ערעור אויף חלב דאָס איז נאָר א בלבול המוח ווייל רובא דרובא האָבען אינגאַנצען אויפגעהערט עסען פלייש. צווייטענס דער אמת'דיגער גורם וואָס האָט גורם געווען פאַר טייל מענטשען צו עסען נו"ט איז דער חברה "מקמק" ווייל אילו זכינו וואָלט מען מתקן געווען אַלע פּראָבלעמען תיכף ומיד און עס וואָלט נישט געהאַט קיין געלעגענהייט אַרויסצוגיין אויף דער גאַס, עכשוו שלא זכינו און די חברה "מקמק" האָבען אָנגעהויבען מעקען מיט כל מיני היתירים גיסענדיג פעך און שוועבעל אויף יעדען, איז די זאָך אריבערגעפירט אין די פרייע וועלט, און דער אחריות ליגט אויף זיי !!!

נאך א טענה, לויט דעם שרייבער פון דעם פאָשקעוויל, איז דאָ איינער וואָס האָט מיט קולי קולות אויף די חרדישע שחיטה (שוין 30 יאר שרייט דער צדיק גדול ביי אַלע זיינע דרשות אז מען שטאָפט זיך שוין אָן מיט נו"ט חלב ודם 30 יאר, און וועגן דעם זעהט מען היינט אַזוי אויס).

לעצטענס האָט די חברת "מקמק" באַשלאָסען צו פעלשען אַ בריף אונטער צו שרייבען מיט'ן נאמען פֿון הרב מקאָשוי וואָס דארף אויסגעטייטשט ווערען אַז ער ציהט צוריק פֿון זיינע טענות, בלויז געציילטע טעג שפעטער איז געמאָלדען געווארען דורך די קהלה פֿון קאָשוי, אַז הרב מקאָשוי שליט"א האָט זיך נישט געבויגען כחוט השערה, אדרבה אַסאך חיזוק האָט ער באַקומען פֿון אמת'דיגע ערליכע אידען משרידי הדור הישן אַנצוגיין מיט זיין קאָמפּ פֿאַר אמת'דיגער כשרות.

בקרוב וועט ער מסתמא ערשיינען א אפיציעלע תורה בלאט לויט די אנווייזונגען פֿון די חברה "מקמק" אַלע יודעי ספר וועלען האָבען די מעגליכקייט אַנטייל צו נעמען אין דעם וויכטיגען פראיעקט פֿון איבער ווייזען מדברי הפוסקים אז חלב דאורייתא איז נאר תלוי במנהג, אין יעדע איינער איז בארעכטיג צו טוהן וואָס ער וויל בתנאי ער זאל זאָגען אז ער טוט אונגארישען ניקור, און בזכות זה וועט ער זוכה זיין צו נשיאות חן פֿון די הויכע פענסטער אין האָבען אויסזיכטען עולה לגדולה זיין כאשר יבא יומו לקיים מה שנאמר "כל המיצר לישראל נעשה ראש" אין די באקאנטער מאמר חז"ל "אין אדם נעשה רשע מלמטה".

מורי ורבותי צום שלום פֿון מיין בריף וויל איך אויסדריקען מיינע געפילען דער אמת שלאגט זיך מיט'ן שקר דאָס קען מען אפילו טאפען מיט די הענט, דער אמת שרייט היט זיך פֿון עסען זאכען וואָס שטעלען אין סכנה אייך מיט אייער הויז געזונט, היט זיך פֿון אריינברענגען אין שטוב זאכען וואָס פירען אפ דורות פֿון אידישען וועג און ברענגען צו אסימילציע היט זיך פֿון נישט לאזען פארפירען פֿון נידערטרעכטיגע שווינדלערישע באַרבארישע פֿאַרברעכעריי

פלענער וואָס גראבען הונטער דעם דת, זייט אַליין א שומר אויף
אייער געזונט, אויף אייער לעבען אין אויף אייער אידישקייט.

שלמה גרינבערגער

מנירעדהייז

חוי"פ ברוקלין יצ"ו



נתפרסם בחוצות בתחלת חורף תשמ"ג

(התשובות שיש להשיב נגד הדרשה של הרב מסיגוט-סאטמאר,
נדפס למטה בהערות, באותיות קטנות יותר)

בס"ד

דברות קודש מכ"ק אדמו"ר מסיגעט-סאטמער שליט"א

מה שדרש ביום ב' דחווה"מ סוכות תשמ"ג

דאָ ווערט געברענגט חלקים (מיט הסברים) פון די
דרשה פון רב שליט"א וואָס ער האָט געהאלטען ב'
דחווה"מ סוכות תשמ"ג וועגן דעם פּראָבלעם פון
חלב. - מיר בעטען די ליינערס פון דעם צעטיל זאלין
זייער מדקדק זיין אין די ווערטער פון רב שליט"א -
וועט מען זעהן ווער איז באמת גערעכט.

וז"ל: יעצט וויל איך זאָגען איין ענין, איר ווייסט דאך מסתמא וועגן
וואָס איך וויל רעדען און איך האָב מיך זייער גע'ישוב'ט צו איך זאל רעדען
און איך בין געקומען צו דער מסקנה אז איך מוז זאָגען...

עס איז נישט קיין עולה, אידן קענען פראבירען אפשר קענען זיי מתקן
זיין...^א טאמער מיינט מען אמת שטרויכעלט מען נישט, טאמער מען מיינט
שקר מ'מיינט פשוט לקנטר, נח לו שלא נברא דאָס איז עכט תורה שלא
לשמה...^ב טאמער עס איז דאָ טאמער עס איז דאָ שנהא צוגעבונדען דער צו
מוז מען אַריין פאלען...^ג ער ברענגט א מעשה פון שיניווע רב זי"ע אז ער
האָט איבערגעלאזט די רבנות ווייל עס איז נישט געווען כולו אמת...^ד כולו

(א) וואָס הייסט פּראָבירען אפשר קען מען מתקן זיין, און עס איז נישט קיין
עולה, אַזוי רעדט מען.

(ב) ווי האָט מען די חוצפה אַזוי צו רעדען אויף אַזאַ יוד ווי דער קאַשויער
רב - עס איז מוראדיג.

(ג) שומו שמים - דער סיגעטער רב וואָס זיין גאַנצע לעבן איז געווען
פארנומען מיט ביזנעס זאָגט אז דער קאַשויער רב מיינט שנהא.

(ד) און דער סיגעטער רב מיינט זיינע רבנות יא כולו אמת?

כולו שקר, עס איז נישט דאָ קיין פיצל אמת, ווי אַזוי קען עס האָבען א קיום. איך האָב מיך איבערגעצייגט אז עס איז כולו שקר...^ה

עס האנדעלט זיך וועגן מנהגים פארשידענע פלעצער פון אונגארען, עס איז נישט אייניג געווען די מנהגים איבעראל...^ו

אין דער היים האָט מען געזעהן אז די מנקרים זאלען האָבען א קבלה פון א רב וואָס האָט זיי פארהערט, ער קען די הלכות, עס איז ב"ה דאָ מנקרים פין דער היים וואָס האָבען סמיכה...^ז ביי די שוחטים האָב איך פארגעזעהן נאָך פאַר 10-15 יאָר אז מוועט זיך דערזעהן אן א שוחט, האָב איך געזעהן יונגעלייט זיי זאלען זיך אויסלערנען שחיטה און ב"ה מהאט אהער געשטעלט שוחטים...^ח מהאט קיינער נישט געוואוסט אז עס פעלט עפעס...^ט די זעלבער דארף מען אויך טוהן ביי ניקור...^י יונגעלייט זאלען זיך אויסלערנען, מיר האָבען שוין דאָס לאנג גערעדט אז מען דארף צו

(ה) ווי אַזוי קען ער רעדען אַזוי אויף א רב וואָס זיין גאנצען לעבען געהארעוועט אויף עבודת השם און נישט אויף געלט און הכשרים און ווי אַזוי האָט ער זיך איבערגעצייגט?

(ו) דער סיגעטער רב זאָגט אז די פראָבלעם האנדעלט זיך וועגן מנהגים מיט פארשידענע מקומות, עס איז נישט אמת, זיי זענען הלכות מפורשות אין שו"ע אז עס איז דאָ חלב דאורייתא ודרבנן, די היינטיגע בוטשערס זענען די מנקרים אַליין, און זיי קענען נישט די אומנות פון ניקור, און אויב די פראָבלעם וואָלט נאר געווען וועגן מנהגים, וואָלט מען נישט אַזוי גערידערט און געמאַכט אסיפות און אסיפות וועגן מנהגים, די רבנים ווילן פארעכטען די פראָבלעם נאר זיי האָבען אַליין פראבלעמען און זיי ווילן נישט בשום אופן אז דער עולם זאל וויסן אז עס איז געווען דאָ חלב אַלע יאָרען.

(ז) די מנקרים דאָ (די בוטשערס) האָבען נישט קיין קבלה אויף ניקור און קיינער האָט זיי נישט פארהערט.

(ח) סיגעטער רב האָט דעמאלץ פארזארגט כלל ישראל!!!

(ט) וואָס מיינט ער מיט דעם?

(י) אויב מען דארף דאָס צו טוהן פאַרוואָס האָט מען דאָס נישט געטוהן ביז עצט?

טוהן, מ'וועט דאָס אי"ה טאהן...⁸⁷ שבת שובה איז מען געקומען זאָגען אז קאַשווי גייט אסר'ן די פלייש, איך האָב נישט געוואוסט וואָס גייט מיט עם פאר - סוף כל סוף עס איז דאָ רבנים אין וויליאמסבורג גאנץ פיינע רבנים עס איז דור דור ודורשיו, עס איז דאָ מיט וועמען צו רעדען...⁸⁸ אויב עס וואָלט געווען אַזוי אז מ'עסט חלב שוין 30 יאָר וואָלט מען נישט געקענט אויפשטעלען אַזאָ דור...⁸⁹ איך האָב איבערגעשיקט א שליח יצחק גליק...⁹⁰ די קשיא האָט עם געפרעגט ר' מנשה פאַרוואָס האסטו דאָס נישט געזאָגט, האָט ער געזאָגט א תירוץ ער איז ברויגעז עס איז געווען זאכען וואָס ער האָט געזאָגט און מ'האָט נישט געפאלגט האָט ער מיישב געווען אז ער גייט אַליין...⁹¹ איך וויל זאָגען דעם אמת איך האָב נישט געהאלטען אז עס איז דאָ דערינען...⁹² מ' זעהט אז זייער סיסטעם איז געבויט אויף שקר...⁹³

(א) סיגעטער רב פראָבירט זיך צו פארענטפערען.

(ב) ליידער ליידער עס איז נישט דאָ מיט וועמען צו רעדען, ווער עס איז באקאנט מיט די רבנים ווייסט דעם אמת.

(ג) יעצט קען מען ליידער פארשטיין פאַרוואָס איז דאָ היינט אַזוי פיל צרות, נאר וועגן די מאכלות אסורות, און פאַרוואָס מען קען נישט מסביר זיין פאר רוב מענטשען יודישקייט ענינים למשל אז די פרויען טארען נישט גיין מיט פריצות'דיגע מלבושים און דארכזיכטיגער זאקען וכדומה, רוב עולם הערען זיך נישט צו צו די ענינים, אָדער מיפארענטפערט זיך, מ'האָט היתרים, תירוצים וכדומה, דאָס איז נאר ווייל די אַלע קעף און הערצער זענען פארשטאפט מיט מאכלות אסורות.

(ד) די פירער און בעל הבית פון די התאחדות הרבנים און האָט מוזיף געווען יענער מכתב.

(טו) פאר קאַשויער רב זאָגט ער "פאַרוואָס האסטו" אַזוי ווי ער רעדט צו א יונגעל. - און קאַשויער רב איז געווען גירעכט אז עס איז נישט דאָ מיט וועמען צו רעדען טיעט מען אַליין, עס שלעפט זיך שוין אלאנגער צייט די פרשה פון חלב און דער קאַשויער רב האָט גאַרנישט געקענט אויספירען ביי די רבנים, קיינער וויל זיך נישט נאָס מאַכען די הענט.

(טז) דער סיגיטער רב טוהט ווי אַזוי ער האַלט, און נישט וואָס מען דאַרף צו טוהן, ווי אַזוי ער פאַרשטייט מיט זיין קאָפּ טוהט ער.

(יז) סיגעטער רב קען דן זיין וועמענס סיסטעם איז שקר.

אַזאַ שנאה פון קאַשויער רב איך האָב נישט געגלייכט...¹⁷ איך וויל איינפירען אז די ענין פון ניקור ווי זאל זיין, פונקט אזוי ווי שחיטה, און עס זאל זיין לדורות, מיד ולדורות...¹⁸ יעצט פאר יו"ט ברענגט מען מיר א בריעף פון קאַשויער רב, איך האָב נישט בדעה געהאט איבער צו נעמען דעם בריעף איך בין נישט נייגעריג...¹⁹ איך האָב אַזאַ צוגאנג נישט געהערט...²⁰ איך האָב געעפענט דעם בריעף, איך קען אייך נישט זאָגען עס איז דאָ אזוי פיל רשעות, איך קען אייך גאַרנישט זאָגען...²¹ איך בין זיכער ער האָט אונטערגעשריבען דעם בריעף - אָבער ער האָט נישט געקענט שרייבען אַזאַ מכתב אפ צו טייפן אויף די מאַשין...²²

עס שטימט נישט די גאַנצע מעשה, ער האָט מיט מיר אפגערעדט פרייטאג און ער שרייבט דאָס אויכעט פאַרוואָס איז ער נישט געקומען ווייל מ'האָט אויסגערופען בקהל ייטב לב, ער שרייבט אזוי הכריז הדיין

(ח) ווער עס קען קאַשויער רב ווייסט גאַנץ גוט אַז דאָס איז נישט אמת ער איז זייער ווייט פון די מדה פון שנאה.

(ט) וואָס מיינט ער אַז די ניקור זאָל זיין אזוי ווי די שחיטה? - סיגוטער רב האָט געגעבען אַ הכשר אויף וויינשטאָק מיל-מאַרט פלייש יאָרען לאַנג און יעדער האָט געוואוסט און ווייסט, אַז די שחיטה איז נישט אויסגעהאַלטען, עס איז פשוט נישט גוט. עטליכע רבנים האָבען אַפּאַר יאָר צוריק געטוהן אין דעם און מ'האָט זיי געסטראַשעט מיט דעם לעבן - און סיגוטער רב וויל איינפירען אַזאַ ניקור, און נישט גענוג מיד, נאר אויך לדורות.

(כ) דאָס איז זיין גסוח הרוח.

(כא) צו וואָס פאַר אַ צוגאַנג איז ער צו געוואוינט, פאַרען אין מיאַמי, צו דעם צוגאַנג פין מיאַמי פאַרען איז קאַשויער רב נישט צוגעוואוינט.

(כב) אוודאי איז דאָס רשעות - מ'האָט געטשעפעט מיט זיין כבוד, איז עס רשעות, ער האָט מורא אַז מ'זאָל נישט חלילה געוואָר ווערען אַז ער האָט אַלע יאָרען געגעבען אַ הכשר אויף נישט כשר פלייש.

(כג) זיין רא"י איז, אַז קאַשויער רב האָט נישט געשריבען דעם בריעף, ווייל ער האָט דאָס נישט געקענט אפטייפן אויף די מאַשין, ער ווייסט נישט אַז קאַשויער רב קען שרייבען אַ בריוו און איין אַנדערער קען עס אַפטייפן???

פריעדמאן בבהמ"ד קהל יי"ל במעמד אלפים שהבשר הנמכר במקולין של יי"ל דסאַטמאַר בווייליאמסבורג הוא כשר בלי פקפוק ונשתוממתי על שמועה זו כי באה, מהו הפירוש הדברים אחרי שהסכמנו להתאסף ולבאר, פתאום מכריזים שהכל טוב והי' בעיני כחידה סתומה...¹⁷

עס איז קלאַר ער שרייבט אַזוי אז דער בריעף גייט אַרויס פאר די גאַנצע וועלט.¹⁸ ער וויל ממש עוקר זיין אַלעס וואָס מיר האָבען דאָ געטוהן און נישט נאר דאָ נאר אין די גאַנצע וועלט ווי די בריעף וועט גיין...¹⁹

ער האָט א קשיא, ווי אַזוי קען זיין אַזוינס אז קצבים שומרי תורה ומצוות האָבען מכשיל הרבים געווען...²⁰ און די רבנים ווילען נישט מתקן

(ד) קאַשויער רב אין דעם בריוו שרייבט בזה"ל בש"ק אחצ"ה בא אלי הגי' הדיין דסאַטמאר שליט"א בשם הגאון הצדיק דסאַטמאר שליט"א לשאול אודות המכתב הנ"ל והגדתי לו האמת כאשר הוא וכו' במוצש"ק ליל עיה"כ קרא הגה"צ דסאַטמאַר בטעלעפאָן שהוא דורש ממני שאותם אנשים שהראו לי הבשר יראו גם לו תומי"י בחצי הלילה שיראה בעצמו מה מצאו, מאחר שזה הי' מן הנמנע אמרתי לו שאשתדל למחר לשלוח אליו שלוחים הבקיאים בכל הענין היטב לבאר לו את כל ונוכחת והי' מרוצה בדבר ואמר כי רוצה שיהיו שם גם הרב מאדווארי והרב ממאנטעווידעא שליט"א, אח"כ באותה הלילה קרא הרב מאדווארי בשליחות הגה"צ מסאַטמאַר שליט"א והדבר נקבע למחרת יוה"כ שאז יתאספו לדבר כני"ל ומאז עד יוה"כ לא שמעתי בדבר עד למוצאי יוה"כ באו והגידו לי שבויה"כ הכריז הדיין (פ"ימ) בבהמ"ד וכו' עכ"ל... דער חשובער עולם זאל יעצט זאָגען ווער עס איז גערעכט!!!

(ה) קאַשויער רב שרייבט קלאַר ביי די ענדע פין די בריעף אז ער בעט סיגיטער רב נישט צו צייגען דעם בריעף פאר קיינעם נישט, ווי אַזוי קען סיגיטער רב זאָגען אַזאָ זאָך אז די בריעף גייט אַרויס פאר די גאַנצע וועלט.

(ו) סיגעטער רב האָט מורא אז יעדער וועט אויס געפונען אז זיין פלייש איז שאלה'דיג פאַרוואָס האָט ער אָבער מורא מודה צו זיין אויף דעם אמת עס איז שוין ליידער געשעהן אַזעלכע זאכען ביי כלל ישראל און די רבנים האָבען מודה געווען און האָבען דאָס מתקן געווען. זייט מודה על האמת און זייט מתקן!!!

חלב יצה"ר

זיין, נאר די תירץ איז אַזוי אז די מצב פון יודישקייט היינט איז אַזוי, אז די דעת פון די בעלי בתים דרוקען די רבנים צו געוועלטיגען אויף זיי...^כ די רבנים ליגען אונטער די בעלי בתים און זיי האָבען נישט קיין דעה און זיי קענען נישט זאָגען וואָס זיי ווילען זאָגען...^כ בקיצור ער מאַכט דאָ אַזאַ מין... פאר כל קהל ועדה...^ל פאַרוואָס בין איך אַזוי אונטערגעדרוקט...^ל די פּאָפּע רב ליגט עפעס אונטער אַדרוק ווער דרוקט דעם פּאָפּע רב אַז ער קען נישט זאָגען, וואָס פאַר אַ שקר איז דאָס, און וואָס פאַר אַ מין רכילות אַרונטער צו לייגען די גאַנצע כבוד פון די רבנים...^כ איך ווייס נישט צו די רבנים זענען אמאהל געווען אַזוי פריי, אין דער היים האָט דער רב געלעבט פון דעם געהאלט וואָס די ראש הקהל האָט געגעבען, איך דארף איך נישט

(כז) פאַרגעסט נישט וועגן די סאטמאר מצה בעקעריי מיט די ווייצלאך און די בעקארי און וויליאמסבורג וואָס האָט גענוצט טרייפענע אייער ממש וכו' וכו' און ווי אַזוי פאַרקויפען אַלע קליידער גישעפטען נישט צניעות'דיגע מלבושים דארכזיכטיגע פרויען זאקען וואָס לכל הדיעות טאָר מען נישט טראגען, סיי די זאקען און סיי די פריצות'דיגע מלבושים.

(כח) דאָ מוזען מיר מודה זיין אז דער קאַשויער רב האָט אטעות, נישט פשט אז די דעת בעלי בתים דרוקען זיך ארויף אויף די רבנים - נאר עס זענען פארהאנדען רבנים וואָס האָבען אַליין דעת בעלי בתים. זיי דארפן נישט אנצוקומען צו זייערע בעלי בתים. וואָס האָט די גאַנצע סאטמארער עולם (בלי יוצא מן הכלל) גערעדט אויף סיגעטער רב אַפּאַר יאָר צוריק? מ'האָט צוזאַמען גערעדט די ערגסטע לשון הרע'ס און מוצאי שם רע, נאר ווייל ער איז געוואָרען דער ממלא מקום איז ער שוין אַ רשכבה"ג? זיין ווארט איז קדשי קדשים! ער האָט אַלע זיינע יאָרען געפירט ביזנעס, ווי אַזוי קען ער פארשטיין א קאַשויער רב וואָס האָט זיין גאַנצע לעבן זיך געווייגט אין יודישקייט.

(כט) עס איז נישט קיין חילוק צו זיי קענען נישט אַדער זיי ווילען נישט.

(ל) קאַשויער רב האָט געבעטען האלטען די בריעף בסוד, נאר סיגיטער רב האָט מפרסם געווען די בריעף פאר כל קהל ועדה.

(לא) אַ גוטע קשיא.

(לב) דאָ ליגט די הינט באַגראָבען, ער איז נאָר חס אויף די כבוד הרבנים כבוד עצמו.

זאָגען, איר ווייסט ווי אזוי עס איז געוועזען...¹⁶ איך לעב עפעס פון וואָס מ'געט מיר געהאלט פרעג ר' סענדער צו איך לעב פון זיין געהאלט פון וואָס איך קריג דאָ¹⁷ וואָס בין איך אונטערדריקט, איך קען נישט זאָגען וואָס איך זאל טרעפען צו זאָגען...¹⁸ די אַלע קהלות האלטן די רבנים אויף...¹⁹ איך זאג נישט אז איך האָב אזאנע ברייטע פלייצעס, פארשטייט זיך אז לאַמיר ווען אַוועק פארען, וועט איר זעהן...²⁰ וויפיל איך טוה פאר

(ג) עס איז אמת אז די רבנים זענען היינט אַסאך פרייער ווי אמאהל - נאר היינט זענען דאָ אנדערע צרות, די רבנים מאכען פארשידינע חשבונות (שלא עפ"י תורה) און זיי ווילען מאכען פשרות (כידוע) זיי ווילען צופרידען שטעלען די בעלי בתים און די המון עם אויך, זיי זענען דאך אויך מענשען, מ'דארף זיך צו רעכענען מיט זיי. דער גייסט און דער לופט פון די היינטיגע וועלט איז אזוי אז מ'וויל יעדער איינעם צופרידען שטעלען און קיינעם נישט טשעפענען (נאר עהרליכע יודען), אמאהל איז נישט געווען אזוי א רב האָט געזאָגט זיין דעת תורה מיט מסירת נפש, ער האָט אויף גאַרנישט געקוקט, עס איז טאַקע געווען אראש הקהל אָבער דער רב האָט געזאָגט זיינס, דער חילוק צווישען יודישקייט היינט און אמאהל איז. אז אמאהל איז געווען שווער נאר מ'האָט געוואָלט סיאיז געווען מסירת נפש, היינט איז גרינג, מ-קען באמת צוקומען צו אַסאך זאכען וואָס מ'האָט נישט געקענט אמאהל, נאר...

(ד) זייער קלוג גערעדט.

(ה) עס איז דאָ אַ באַקאַנטע מעשה. ר' צבי פסח פראַנק איז אַריין צו ר' יוסף חיים זאָנענפעלד זייע, צו ער זאָל אָננעמען אַ פאַסטן ביי די ציונים [די אַרימקייט איז געווען געפערליך, קינדער זענען אין יענער צייט געשטאַרבען ממש פון הונגער] און ער נעמט זיך אונטער אַז וואָס ער וועט זעהן ביי די ציונים וועט ער מוחה זיין, האָט ר' יוסף חיים געענטפערט, יאָ יאָ וואָס דו וועסט זעהן וועסטו מוחה זיין, נאָר דו וועסט גאַרנישט זעהן.

(ו) און מיר ווייסען וואָס פאר אַ פנים די אַלע ראשי הקהלות האָבען, זיי זענען טאַקע פיינע מענטשען בעלי טובות, זיי העלפען יודען וכו' וכו', אָבער זיי האָבען נישט קיין דעת תורה זיי זענען פשוטע בעלי בתים און נישט מעהר, זיי זענען נישט באַרעכטיגט צו פירען קהלות, דאָס דאַרף אַ רב מיט אַ אמתיע דעת תורה.

(ז) וואָס מיינט ער???

קהל און וויפיל קהל טוהט פאר מיר...^{נב} דאָ לעבט נישט א רב אפילו אקלענערע רב פון א בעל הבית אפילו די וואָס לעבט פון א מלוה מלכה איינער געט א צענעראל א צוואנציגער...^{נב} עס איז קיין מאָל נישט געווען די רבנים אַזוי פריי...^{נב} זאל די אייבעשטער אפהיטען וואָס ער שרייבט דאָ, ער שרייבט אז די בוטשערס האָבען געזאָגט אז די ראשי הקהלה האָבען אַרויס געגעבען א באפעל, דאָס איז רשעות גמור צו זאָגען, האָבען געהייסען צו שניידען די שטיקעלאך מ'זאל נישט פארקויפען אגרויסער שטיקעל פלייש פאר קיינעם...^{נב} ווייל טאמער עס וועט זיין אגרויסער שטיק וועט מען דערקענען די חלב...^{נב} די ראשי הקהלה פון היינט זענען די ראשי הקהלה וואָס די פעטער האָט מיט זיי מיט געארבעט, ר' לייבעש מיט ר' סענדער מיט די אַלע יודען...^{נב} איך האָב נישט צוגעשטעלט איך האָב נישט מוסף געווען איך האָב נישט גורע געווען, די פעטער ז"ל האָט געהאט סייעתא דשמיא, מיט די מענטשען האָט ער געארבעט...^{נב} ב"ה עס איז דאָ

(לח) יד אחת מיט די ראשי הקהלה.

(לט) עס איז דאָ בעלי בתים וואָס געבען אין די טויזינטערס און עס זענען דאָ וואָס געבען מעהר פון געלט.

(מ) און טאָקע וועגן דעם ווייל זיי זענען פריי איז די טענה צו זיי מעהר, אַז זיי קענען טוהן, און טוהן נישט, זענען זיי מזידים.

(מא) מ'מיינט אַ גרויסער שטיק פלייש פון 50 פונט.

(מב) קודם כל עס איז דאָ עדות אויף די מעשה און צווייטענס וואָס איז אַזאָ גרויסער פליאה עס איז דען די ערשמע מאָל וואָס סאַטמאַר איז נכשל געווארען בשוגג מכשיל את הרבים צו זיין ר"ל.

(מג) כידוע די ראשי הקהלה האָבען געשטערט אַסאָך זאכען וואָס רבינו הקי' זיינע האָט געוואָלט טוהן. און ווער איז געווען אונטערגעשריבען אויף די איינלאַדונג פאר קאטש ימ"ש אין דער צייטאנג? נאָך דעם וואָס די רבנים האָבען דאָס גע' אסר'ט?

(מד) קודם כל, ער וואָלט אַסאָך מער אויפגעטאָן ווען ער וואָלט געהאָט ערליכע ראשי הקהלה, נאָר רבינו הקי' איז געווען זייער אַ שטאַרקער מענטש, האָט ער אַסאָך זאכען אעפ"כ דורך געפירט, און סיגעטער רב פירט די קהלה ווי אַזוי ער פארשטייט.

א תלמוד תורה וואָס קאסט דריי מיליאָן דאלאר, גוי גוים קומען קוקען, קרית יואל וואָס מ'האָט אויף געטוהן...^{מ"ה}

דאָס איז לויטער שקר און לויטער רשעות און זיי ווילען אונז עוקר מן השורש זיין...^{מ"ו} איך זעה אז ער איז געכאַפּט.^{מ"ז} אַזוי פיל רשעות דאָ...^{מ"ח} די פעטער האָט איבער געלאָזט און ער האָט געוואוסט בחייו אז די אַלע מחריבי הדת זענען געווען אונזער שונאים...^{מ"ט} און איך זעה אז מיר גייען אויף ריכטיגען וועג אויב די אַלע שונאים פארן פעטער האָבען אונז פיינט דעמאלטס איז אונז וואויל און לעכטיג, צרות וועט זיין אז זיי וועלען אונז ליב האָבען...^{נ'} איך בין זיכער אז דעם פעטער ז"ל ווען ער באקומט אַזאַ בריעף וואָלט ער נישט געשוויגען בשום אופן...^{נ"ב} איך האָב מיט אַסאַך

(מה) פאַרוואָס דערמאָנט ער נישט די חילול השם וואָס ווערט אויך געטוהן דורך די ראשי הקהלה, פון וועמען האָבען זיי געבאַרגט געלט אויף צובויען קרית יואל, די חילול השם וואָס איז געווען ווייל זיי האָבען מכבד געווען קאַטש ימשי"ו, עס איז געווען מוראידיג.

(מו) זיי ווילען נאר די פירצות עוקר מן השורש זיין. פאַרוואָס ווילט איר נישט???

(מז) דאָס איז פשוט אַ גרויסע חוצפה צו רעדען אַזוי אויף אַזאַ רב ווי קאַשויער רב.

(מח) עס זעהט אויס אז ער איז באקאנט וואָס הייסט רשעות.

(מט) ער זאָגט אַז דער קאַשויער רב איז פון די מחריבי הדת - שומו שמים - אַ יוד וואָס האָרעוועט אויף תורה ויראת שמים. עס איז געווען מענטשען וואָס האָבען דאָס געזאָגט אויף דעם הייליגן חת"ס אויך.

(נ) ער איז גערעכט ליכטיג וועט זיין פאר די רעכטער וואָס וועלען זיך אפטייען פון די סיגעטער רב און אויב פארקערט וועט זיין צרות. און בכלל דער סיגיטער קען די מלאכה, ער מאַכט זיך פאר דעם נרדף און דעם קאַשויער רב פאר די רודף.

(נא) זיכער - ווייל ער וואָלט נאָך געפאַרשט די זאָך, ער וואָלט אויך געשיקט שלוחים צו קויפֿען די פלייש אַזוי ווי קאַשויער רב האָט געטוהן און ער וואָלט דאָס מברר געווען און נישט געקומען מיט אזעלכע סברות ווי דער סיגעטער רב מיט רשעות און שקר וכו' וכו'.

חלב יצה"ר

יודען מייעץ געווען...²² אייביג איז גוט אז מ'גייט מיט דעם אמת...²³ אז מ'שטייט אין א מלחמה דארף מען וויסען ווער איז דער שונא, איך זעה ווער די שונא איז, און דארף יעדער איינער וויסען ווער די שונא איז, דאָס איז די תכלית אז מ'זאל חלילה נישט אַרײַן פאלען²⁴ און מ'זאל קענען אן גיין מיט די אַרבעט וואָס די פעטער ז"ל האָט מײסד געווען...²⁵ עס איז דאָ אײנער... גד... גד טארעץ...²⁶ עס איז דאָ אײנער מלאכי... דאָס ווייב גייט פרועה ראש אַזוי ווי אַלע גוײעטעס און דאָס איז דער מלאכי...²⁷ דער ווער ס'זאָגט אז מיר עסען מיר חמץ בפסח...²⁸ איך וואָלט אייך זייער געבעטען, כאָטש איך האָב דאָ געזאָגט די גאַנצע זאָך, אָבער די תמצית, וואָס איך האָב דאָ געוואָלט אַרויס ברענגען, די קאַשויער רב קען איך שוין אַסאָך יאָרען ער איז איין עהרליכע יוד אָבער די קינדער האָבען אונז פיינד...²⁹ ער³⁰ האָט געזאָגט אז ער האָט אַליין געזעהן³¹ איר האָט אַליין געזעהן? איר

(ב) ער מיינט מיט אַנדערע דעת בעלי בתים.

(ג) אַ מענטש קען זיך אַזוי אײנרעדן ר"ל.

(ד) דער גרעסטער וואונדער איז אַז סײַגעטער רבי'ס חסידים קענען הערען אַזעלכע דיבורים און דאָס אַראָפּשלינגען, אַלע יודען וואָלטען געדאַרפט אַרויס גיין ווען מ'הערט אַזעלכע ווערטער.

(ה) מיט דעם חשבון קען סײַגעטער רב אַלעס טוהן אויף'ן חשבון פון דעם פעטער ז"ל.

(ו) ווער עס קען דער ר' גד טארעץ ווייסט אז ער איז ממש א צדיק. און איר מאַכט אים אויך אוועק, ער רופט עס אן סתם גד אפילו נישט ר' גד.

(ז) וואָס איז מיט המלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא??!! האָט איר דאָס מברר געווען צו עס איז אמת??!! אַדער איר האָט דאָס נאָר געהערט פון אײנעם אַליין וואָס האָט געוואוינט אין בראַנקס. און אפילו לאַמיר זאָגען אַז עס איז יאָ אמת, נו וואָס איז? איז דאָ חלב אַדער נישט? אַז מלאכײס ווייב גייט מיט אײגענע האָר איז נישט דאָ קיין חלב??!!

(ח) ער מיינט זיינע נירסינג היוםס, מײַט דאָרט חמץ בפסח.

(ט) ביז יעצט האָט ער געזאָגט אַז דאָס איז רשעות, כולו כולו שקר, עס איז נישט דאָ קיין פיצעל אמת, ער האָט זיך נעבעך נישט געקענט אײנהאַלטען, אָבער יעצט איז ער שוין אָפּגעשטילט, און ער ווייסט אַז יעדער ווייסט אַז קאַשויער רב איז אַ ערליכער יוד און נישט אַ רשע, איז

הָאָט געזאָגט אז ער האָט אַליין געזעהן^{טו} איר האָט אַליין געזעהן? איר קענט דאָס זאָגען? האָט ער תיכף געזאָגט איך האָב נאמנות מענשען וואָס איך האָב נאמנות, זיי האָבען ביי מיר נאמנות.^{טו} שלו' יודא ימשי"ו...^{טו} און עס איז ברור, איך האָב מענטשען, אז זיי זענען געגאַנגען מיט עס, געפארען מיט עס אין איינעם, די קינדער גייען מיט עס אין איינים...^{טו} רבתי דאָס אַלעס וואָס איך האָב גערעדט, נישט חלילה מ'זאל גיין רעדען אויף די קאַשויער רב, איך בעט אייך נישט דאָס איז די תכלית...^{טו} מיין מיינונג איז די מענשען פון די הרבנית הראשית, אַזאַ מלאכי איז פסול...^{טו}

סיגעטער רב חוזר פון זיינע פריערדיגע דיבורים און ער זאָגט אַז קאַשויער רב איז אַ ערליכער יוד.

ס) קאַשויער רב.

סא) די חלב.

סב) סיגעטער רב איז נאָך אַמאָל חוזר און ער רופט דעם קאַשויער רב נאָך אַמאָל אַ שקרן!!! און די גאַנצע זאַך איז נישט אמת. ווער עס וויל קען פּרעגען דעם קאַשויער רב, ער האָט דאָס אַליין געזען, סיגעטער רב מאַכט דעם קאַשויער רב פאַר אַ גאַנצען נער.

סג) דער שלו' יודא איז אַ סכנה פאַר סיגעטער רבי'ס כבוד, זאָגט ער אויף עס ימשי"ו, פאַרוואָס הערט מען נישט ימשי"ו אויף די אמת'דיגע רשעים? סיגעטער רב האָט זיך שוין געטראָפּען מיט אַסאָך פון די וואָס מ'דאַרף אויף זיי צו זאָגען ימשי"ו, און מ'האָט דאָס נישט געהערט פון עס, און אין אַ דרשה פ' וישלח האָט דער סיגעטער רב גע'דרשינט אַז שעלטען יענעם איז נישט געווען דער פעטער'ס דרך.

סד) סיגעטער רב זאָגט עס איז ברור - ער איז מקבל לשון הרע, שלו' יודא'ס ברודער דרייווט פאַר קאַשו'י די קאַר, סיגעטער רב קען זאָגען פאַר יענעם אַז מ'טאָר נישט מקבל זיין לשון הרע, אָבער ער מעג, ער איז דאָך דער רשכבה"ג, אַך און וויי צו אונז אַז מיר האָבען דאָס דערלעבט.

סה) קודם גיסט ער פּעך און שוועבעל אויף קאַשויער רב און נאָך דעם זאָגט ער אַז נישט דאָס האָב איך געמיינט, און סיגיטער רבי'ס חסידים פארשטייען דאָס.

סו) דאָך טאָר מען נישט עסען קיין חלב.

אויב די פאפע רב שלאפט רואיג און די ווינער רב קען איך אויך
שלאָפּען...¹⁰

דער מסקנה פון דער דרשה איז אז דער רב שליט"א האָט זיך זייער
באנארישט ביים עולם, ער רעדט ממש ווי איין אויפגערעגטער קינד וואָס
קען זיך נישט קאנטראלירען און צוריק צו האלטען יענעם אויס צו
שייגעצען. - און ער רעדט נישט צו דער זאך, ער ברענגט נישט קיין ראײס
אז עס איז נישט דאָ קיין חלב, ער רעדט נאר פון זייטיגע ענינים, זיי זענען
שוין לאנג אונזער שונאים, און ממילא איז נישט דאָ קיין חלב, ער ברענגט
נישט קיין שום ראײ נישט. - אויך ברענגט ער נאר צוויי סעיפים פון בריעף,
מיזועט אײה מפרסם זיין דער גאַנצע בריעף וועט איר קענען זעהן דעם
גאַנצען אמת.



10) דאָס זאָגען אַלע רבנים, יעדער פאַרלאָזט זיך אויף די צווייטער, דערפאר
האַבען מײד אַזאַ פנים.

דברי הרבנים שליט"א מה שדרשו אצל האסיפה הידועה בהתאחדות הרבנים

מיר ברענגען דאָ שטיקלעך פון די דרשות פון די רבנים שליט"א וואָס זענען געהאלטען געווארען ביי דער אסיפה פון דער התאחדות הרבנים בענין הניקור כ"ה תשרי תשמ"ג. און עס איז דאָ צו קריגען טעיפס פון דער דרשה. און אזוי ווי מ'קען קלאָר זעהן פון דער ווערטער פון די אַלע רבנים שליט"א אז אַלע רבנים זענען מודה (למחצה לשליש ולרביע) אַז עס ווערט פאַרקויפט לידער חלב אין די געשעפטן און דער מודעה וואָס איז געשטאנען אין יוד פרייטאג פ' בראשית אז וז"ל לא נתברר לנו שום יסוד לערעורים הללו וכו' איז איין אפענע שקר און די בעלי בתים פון יוד טוהן וואָס זיי ווילען אן פרעגען ביי די רבנים. על כן בעטען מיר די רבנים אז זיי זאלען אַרויס קומען מיט א מחאה אז עס איז נישט אמת און אז דער עולם זאל נישט עסען דער פלייש ביז מ'וועט דאָס מתקן זיין בשלימות. און בכלל מתקן צו זיין א פרצה שטילערהייט איז היפך דעת תורה און עס קען ברענגען אגרויסער חרבן אַזאָ וועג איז קיין מאָל נישט געווען ביי דער יודעשע פאלק און עס איז א נייע דרך צו מאכען די אַלע פארשידענע חשבונות וואָס מ'האַט געמאַכט. עס איז אמת אז כבוד הרבנים איז א גרויסער זאָך, און אז די רבנים זאלען נישט פארלירען דער צוטרוי פין דעם עולם, אָבער שמירת התורה איז א גרעסערע זאָך. על כן בעטען מיר די אַלע רבנים אז מ'זאל נישט זיצען שטיל ווען מ'זאָגט אז די רבנים פון דער התאחדות הרבנים זאָגען אז עס איז נישט דאָ קיין חלב און ולא נתברר לנו שום יסוד לערעורים הללו. (די באמערקונגען אויף די רייד פון די רבנים, וועט קומען מיט אַנדערע אותיות פון אונטען).

* * *

טארטיקאווער רב שליט"א - וז"ל עס איז דאָ צו האנדלען

צוויי זאכען, ערשטענס בכלל צו מ'זאל בלייבען ביי די אלטע מנהגים אָדער מאכען שינויים, און בפרטיות אז קיין שום בוטשער סטאר אן א השגחה... מ'זאל אַרויס געבען א שטרענגער קול קורא וכו' למשל עס איז דאָ בוטשערס, ביי מיר אין בית המדרש אַליין פלוצלונג ווערט ער א

בוטשער און א השגחה און אן גאַרנישט וואָלט מען געדארפט פון דעם אסיפה ארויסקומען מיט א שארפע אויסרוף אז אן א השגחה טאָר מען נישט פארקויפּען קיין פלייש, און מ'זאל זעהן צו פארהערען אַזוי ווי א שוחט, וועגן די פראבלעמען. וכו'. (דאָ זעהט מען קלאָר אז עס איז דאָ פראבלעמען ווייל וועגן שינויים און מנהגים מאַכט מען נאָך נישט קיין שטרענגער קול קורא און א שארפע אויסרוף).

מאַנטעווידעא'ר רב שליט"א - אין דער גאס האָט זיך

לעצטענט פארשפרייט אן א שיעור פאַשקעווילן ווייל א זאך וואָס קומט אן איין אבסענדער איז א פאַשקעוויל וועט מען אודאי מיינען אז צו די רבנים קען מען אנדערש נישט רעדען נאר מוז מען קודם דער גאַנצער וועלט פול מאכען מיט פאַשקעווילען, נאָך דעם קומט מען זיך צוזאם.^א דריי אָדער פיר יאָר צוריק איז שוין דאָ, איז דאָ געווען דער מלאכי וכו' אנדער האלב יאָר צוריק איז ר' זלמן בריזעל'ס איידים געקומען צו מיר אז מ'עסט חלב, מ'זאל איבער קערען דער וועלט, איך האָב עם געזאָגט נעמטס א מנקה פון א"י, די שפעזען וועט מען צוזאַמען שטעלען און לאָמיר רעדען^ב דער סקווערער רב האָט אַריין געשיקט א בריעף פאר דער אסיפה גדולה אז אַזוי ווי עס האָט זיך אין מאנסי באזעצט א מנקה פון א"י און ער האָט געטראפּען דאָרט ביי די קצבים א געוויסער זאך וואָס מ'האָט זיך נישט געכאַפּט^ג מ'האָט שוין גערעדט פון דעם אז מ'זאל מאכען א תיקון^ד אז טרעפט זיך אמאהל אז צום חלק פנים, אַזוי ווי אין דערויסען שניידט דאָס א גוי נישט א יוד, און לכתחילה דארף מען שניידען דעם חלק הפנים ביז צום טבור טרעפט זיך אַמאָל אז מ'לאסט נאָך אביסעל, עס איז געווען קצבים וואָס האָבען זיך נישט געכאַפּט אויף דעם, אַזוי איז געווען

א) עס איז אמת אז מ'קען נישט רעדען מיט דער רבנים, און די מאנטאווידיע רב אַליין האָט מודה געווען צו דעם מיט דעם קול קורא וואָס ער מיט דעם אודוואריער רב האָבען געמאַכט.

ב) דער עולם ווייסט דעם אמת פאַרוואָס די מנקרים פון א"י זענען נישט געקומען.

ג) מנהגים מיינט ער! אודאי נישט!!! ער מיינט פשוט חלב.

ד) איז קלאָר אז עס איז דאָ חלב.

געשריבען אין בריעף¹ איך בין דאָרט אראפגעפארען קיין סקווער און ער האָט מיר געוויזען אז עס קען אמאהל אַריין קומען צוויי אָדער דריי אינטשעס און עס איז דאָ קצבים וואָס ווייסען נישט דער פון. מ'האָט געמאַכט איין אסיפה אין תמוז קלאָר צו ווערען אין דעם ענין נאָך א זאָך איז נתברר געווארען ביי די אסיפה פון די מנקרים אז סוף כל סוף, דער זאָך איז אַזוי² דאָס ענין פון ניקור, אז דער לעצטער 30 יאָר, לאַמיר אַליין מודה זיין³ אז ביז עס איז געווען אביסעל התעוררות... בדרך כלל האָט מען נישט געוואוסט דער ענין פון ניקור, און די אַלע מנקרים... אַזוי איז געווען דער סדר מ'קען דאך נישט גיין צו א רב לערנען ניקור, האָט זיך איין מנקר געלערנט ביים צווייטען, איז ממילא האָט געקענט אויסקומען פארשידענד זאכען⁴ איך האָב אַליין געטראפען מנקרים וואָס געוויסע זאכען האָבען זיי נישט געהאפט. דאָס האָב איך אַליין געטראפען עטליכער מנקרים, איך מיין עטליכער פון די קצבים⁵ וואָס זיי האָבען זיך נישט געכאַפט אז מ'לאזט צו אביסעל דארטען נאכען טבור, אַזוי ווי מיר האָבען געזאָגט אז

(ה) עס טרעפט זיך ליידער מעהרערע מאָל.

(ו) וויפיל קצבים זענען אין גאַנצן דאָ.

(ז) פון דעם זעהט מען קלאָר אַז די רבנים האָבען שוין געוואוסט לכל הפחות עטליכע חדשים פריער, ממילא וואָס שרייט סיגעטער רב שפעטער אז מ'האָט נישט געוואוסט?

(ח) זייט מדקדק אין ר' אברהם לייטנער'ס ווערטער.

(ט) עס קומט אַ דאַנק פאַר ר' אברהם וואָס ער איז מודה על האמת, און זאָלען די אַנדערע רבנים אויך מודה זיין און נישט דערלאָזען, אַז כלל ישראל זאָל עסען חלב, דאָס איז נישט דער ריכטיגען דרך צו באַהאַלטען אַז עס איז דאָ חלב, מ'דאַרף מודה על האמת זיין און נאָך דעם פאַררעכטען, אַזוי איז אַלע מאָל געווען ביי די גדולי ישראל, כבוד הרבנים איז טאַקע אַ גרויסער ענין אָבער שמירת התורה איז גרעסער.

(י) דאָס הייסט אַז קיינער פון די בוטשערס היינט קען נישט קיין ניקור, ממילא איז דאָ ר"ל ממש חלב.

(יא) דאָס הייסט חלב ר"ל.

(יב) ווייל עס זענען נישט דאָ קיין מנקרים.

חלב יצה"ר

עס איז נישט געגאנגען אונטער די השגחה פון קיין רבנים, דעם לימוד.²⁷
 [דער ווינער רב זאָגט אז מענדל בערגער²⁸ האָט עם געזאָגט אז עס איז קיין
 מאָל נישט אַריין געקומען צו ווינשטאק, און ר' אברהם זאָגט פאר עם אז
 עס איז נישט אַזוי]²⁹ דאָ הייסט דאָס גראבער טענדערליין, און דאָרט צום
 סוף איז צו געטשעפעט א שטיקעל חלב און דאָס איז חלב לכל הדעות חלב
 דאורייתא און אין גבעת פנחס איז עס נישט דערמאנט, אין אונגארן איז
 געווען דער סדר אז מ'האָט דאָס נישט גענוצט, האלט איך אז דאָס איז
 געווען דער סיבה פון אַזעלכע וואָס ווייסען נישט דערפון, ווייל
 געוויינטלעך אונזערע מנקרים האָבען געלערענט דעם ספר³⁰ און אויך איז
 נישט דעמאנט אין גבעת פנחס אז פון כבוד דארף מען אראפ נעמען דער
 חלב האָט זיך אויך געטראפען אַזעלכע, וואָס זיי האָבען זיך אויף דעם
 נישט געכאפט.³¹

דאָס איז געווען פאר דער זומער, האָט מען געטראכט אז מ'וועט
 זוכען עפעס איין עצה מ'קען דאך נישט א ארביים'דיקע זאך אין איין טאג
 ערליידיגען³² דאָס וואָס זיי שרייבען אין ירושלים אז בדרך כלל אז דער
 סדר הניקור איז נישט גוט האָב איך געהאלטען אז דאָס האָט נישט קיין
 מקור³³. איך בין צוריק געקומען פון א"י און מ'האָט געוואוסט אז די פאר
 פראבלעמען זענען דאָ, מ'האָט געוואוסט פון דעם אָבער עכ"פ עס איז
 נישט אַזאָ זאך וואָס ברענגט אַזוי, אז דער סדר איז עכ"פ לויט אַסאך

(ג) נאָך אַמאָל זעהט מען אַז עס איז דאָ ממש חלב און דער פראַבלעם איז
 נישט נאָר וועגן דעם צלע י"ב וי"ג.

(ד) א קצב.

(ט) די רבנים קריגען זיך איבער א מציאות.

(ז) פארשטייט מען ליידער ווי אַזוי עס ווערט פארקויפט חלב ר"ל.

(ז) ווי אַזוי קען מען נאָך אַזאָ אסיפה זאָגען אז עס איז נישט דאָ קיין יסוד
 לערעורים הללו.

(ח) ר"ל שומו שמים מלאָזט יודען עסען חלב!!! מ'דארף אויס רופען נישט
 צו עסען די פלייש דאָס דויערט 5 מינוט! אפילו נישט איבער נאכט!!!

(ט) וואָס פאַר אַ סדר הניקור איז דאָ? עס איז נישט דאָ קיין סדר, דאָס
 זעהט מען קלאַר.

שיטות אויסגעהאלטען איז צייט נאָך יו"ט² און דאָס האָט מען אויך געזעהן אז מחמת דעם אז עס איז נישט דאָ קיין קבלה פאר די מנקרים קען זיין געוויסער מנקרים וואָס געוויסער זאכען אפשר ווייסען זיי נישט אין עס נישט אזאך וואָס מ'דארף תיכף גיין שרייען אז עס איז עק וועלט²² מ'האָט געהאט א פלאַן תיכף נאָך יו"ט וועט מען זיך אוועק זעצען.²² איך האָב מיך איבער געצייגט אז דער סדר איז גוט²³ פאַרלאָזט מען זיך אויף די רבנים המשגיחים²⁴ געווענטלעך אז דער סדר איז גוט און די רבנים המשגיחים זאָגען אז עס איז כשר קען מען זיך פאַרלאָזען. (???) איך האָב באַקומען טעלעפאָן קאלס נישט איינס און נישט צוויי פאַרוואָס איך שווייג שטיל, איך מוז נישט טוהן אַזוי ווי אין ירושלים, מ'רופט מיך אַז מ'האָט געטראַפען פלייש, אויף דער גראַבער טענדערליין האָט מען געטראַפען דעס, מען האָט געטראַפען יענס, איך ווייס נישט וואָס דו האסט געטראַפען איך קען נישט זיין קיין בעל אחראי אויף וואָס מען טרעפט נאר איך בעט אז עס זאל קומען א מענטש און ברענגען דער שטיקעל פלייש און זאָגען אז ער האָט דאָס געקויפט דאָ און דאָ בין איך גרייט צו גיין צו דער רב המכשיר, און איך וויל טוהן²⁵ פריער האָט מיר געברענגט א יוד אשטיקעל גראַבער טענדערלוין אין דאָרט צום סוף איז געווען צו געלאַזט אשטיקל

(כ) דערווייל זאָלן יודען עסען חלב???

(כא) אויב איסורי דאורייתא און חיובי כרת ר"ל איז נישט עק וועלט, וואָס דען איז עק וועלט?

(כב) די געפילען אפילו פון די רבנים זענען שוין געשטארבען.

(כג) וועלכער סדר?

(כד) שפעטער וועט מען הערען פון די רבנים אַליין אַז זיי קענען נישט קיין ניקור און זיי ווילען אויסלערנען, און דערווייל זאָל מען זיך פאַרלאָזען אויף זיי???

(כה) ר' אברהם איז דן די פראַבלעם פון חלב אַזוי ווי אַ דין תורה פון געלט, ער פסקינט המוציא מחבירו עליו הראי, אַז מענטשען זאָגען אַז עס איז דאָ חלב מוזין זיי ברענגען דאָס פלייש צו מיר, עס איז נישט גענוג אַז איך ווייס אַז עס איז דאָ חלב נאָר צייג מיר איבער. אַ אמת'דיגער ערליכער רב וואָלט געדאַרפט דערציטערט ווערן ווען מ'הערט אַז אפשר איז דאָ חלב און כל שכן אויב מ'ווייסט טאַקע אַז יאָ.

חלב הכליות... עס קען פאסירען וועגן דעם זיצט מען דאָ און אויף דעם טראכט מען.¹² איז קודם איז דאָ א פראָבלעם וועגן סדר הניקור... נאָך דעם איז דאָ דער שאלה וואָס מ'טייעט וועגן דעם, לדעתה בלי שום ספק אז עס איז דאָ געוויסע וואָס זענען עוסק אין ניקור וואָס זיי ווייסען נישט געוויסע זאכען.¹³

נירבאָטיר רב - איין פראַגע וויל איך פּרעגען, דער ווינער רב פּרעגט צו מ'קען איבער צייגען אז מ'האָט גענומען דער צלע י"ב וי"ג אנדערש ווי דער חת"ס האָט גע'פסק'נט, קומט אבריעף פון א רב זאג זאָגט וואָס מ'האָט צו טוהן מ'קען נישט אוועק מאכען דער תשובה פון חת"ס, און נאָך דעם זאג איך עדות, בתורת עדות אם לא יגיד אין נאמען פון רבי'ן זי"ע אז איך האָב געפּרעגט דער רבי'ן מיט 25 יאָר צוריק אָדער 30 יאָר, ווי אַזוי איך זאל מיך נוהג זיין האָט דער רבי מיר געהייסען טוהן אַזוי ווי אונזערע גדולים האָבען געטוהן אין גאנץ עסטרייך אונגארען וכו', מ'זאל נישט משנה זיין גאַרנישט,¹⁴ יעצט ווער קען זיך נעמען דער העזה און וועלען משנה זיין, מ'זאל אנדערש טוהן ווי דער רבי זי"ע האָט געהייסען¹⁵, פון דעסטוועגן אויב רוב רבנים וועלען מסכים זיין משנה צו זיין שליס איך מיך איין צו דער רוב רבנים נאר איך ווייס אז דער רבי האָט מיר געגעכען כמעט א פקידה אז איך זאל אַזוי טוהן.¹⁶

ווינער רב - און ער פארשטייט נישט פאַרוואָס מ'באהאנדעלט וועגן דער צלע י"ב אויב עס איז דאָ מתירים, אויב מ'וויל מתקן זיין דער

(כו) אויב איר זענט מודה דארפט איר דאך הייסען אז דער ווייל זאל מען נישט עסען קיין פלייש און נישט אז עס איז נישט דאָ קיין יסוד לערעורים הללו.

(כז) נאָך אַמאָל איז ער מודה על האמת, אָבער וואָס זאָגען די רבנים? יאכלו ענוים וישבעו.

(כח) אוודאי זאָל מען נישט משנה זיין, אָבער מ'האָט ליידער יאָ משנה געווען און עס איז ליידער דאָ חלב, פאַרגעס פון די צלעות, אָבער חלב ממש איז דאָ, אַזוי ווי די רבנים אַליין זענען מודה.

(כט) דאָס איז טאַקע אַ שאלה, ווער האָט משנה געווען?

(ל) און איר האָט ליידער עובר געווען אויף דער פקודה.

מאנטאוועדיע רב זאָגט אז א מנקר מוז נעמען סמיכה ביי רבנים, תבא עליו ברכה, דאָס דארפען מיר טוהן, ווי איז א בוטשער סטאר אן א השגחה איז דאָס פלייש אסור ווייל אפשר בלייבט א כשעורה^ל איך האָב געזאָגט פאר אהרן וויינשטאק אז ער מוז אַראָפּ נעמען די גאַנצער חלב אז קיין חלב טאָר נישט אַרויס גיין פון אים, ער האָט געזאָגט אַז ער איז מקבל, חלב וועט ער אַראָפּ נעמען.

סיגעטער רב - איך בין געווען מיט ווינער רב צוזאַמען מיט נאָך רבנים ביי וויינשטאק און דער ווייל האָבען מיר געמאַכט אַזויפיל תיקון וואָס ער האָט זיך אונטער גענומען, אויף 4 וואכען (ווינער רב זאָגט 6 וואכען) וועט נישט זיין קיין חלב^ל, איך האָב געפרעגט אהרן וויינשטאק קען אַזוינס זיין? ער זאָגט אז עס קען זיין אז דאָס פלייש איז ווארעם ווען מ'שניידט מאַכט זיך אַמאָל דער גוי זאָגט מען אן ער שניידט פון דער צלע י"ג אן, מאַכט זיך אַמאָל^ל אז דער גוי שניידט נישט גוט, קומט דאָס אַריין צו א בוטשער וואָס איז נישט קיין בקי, קען זיך טאַקע אַזוינס זיין^ל דער ווייל האָבען מיר ביי עם ערליידיקט און דאָס איז א שווערע זאַך^ל ווייל עם קומט אַריין פאר טאגס מ'מוז האָבען ספעציעל א מענטש, ממילא נעמט ער זיך אונטער אויף 4 אָדער 6 וואכען אז עס וועט נישט קענען צו קומען צו א קצב א חלק פון די אחוריים, נאָך דעם פרעגט איינער דער רב וז"ל

(א) ווינער רב איז נאָר מודה במקצת.

(ב) און וואָס וועט זיין נאָך די 4 אָדער 6 וואָכען? און בכלל, אַזוי באַהאַנדעלט מען אַזאַ האַרבען ענין? דאָס איז קיין מאָל נישט געווען דער דרך ביי די גדולים אַזוי ביז אַמעריקא, ווייל אין אַמעריקא טאָר מען נישט שטערען קיין ביזנעס, ווייל מ'קען עם חלילה עפעס מפסיד זיין.

(ג) עס איז באמת מער ווי א מאָל.

(ד) עס איז דאָ אַ בוטשער וואָס איז יאָ אַ בקי?

(ה) אַ שווערע זאַך מוז דער רב המכשיר נישט ערלעדיגען?

חלב יצה"ר

פאָרוואָס קען מען אויף מער צייט נישט פועל'ן וואָס עפעס 6 וואכען און דער רב זאָגט וז"ל איך זאג דאך אייך וואָס איז געווען... גוט גוט...¹⁷

לאָז מיך אייך עפעס זאָגען איך בין זיכער אז די אַלע זאכען זענען אונטער געשטעלטע זאכען, עס איז זיכער שקרים¹⁸ מ'קויפט נישט קיין טענדערלוין, ווער קויפט א טענדערליין¹⁹. היינט קען איך אַזוי גוט דעם פרשה פון חלב²⁰. עס איז געווען ממש במזיד אַריין צו דרייען אויף אונז א בלבול, אַזוי ווי אַמאָל איז געווען איין עלילת דם איז יעצט אַן עלילת חלב²¹. [פאפע רב איז יעצט אַריין געקומען צו אסיפה] און דער רב זאָגט פאר פאפע רב וז"ל עס איז דאָ שאלות להלכה וואָס מ'זאָל טוהן, בכלל ביי די צלע י"ב איז געווען פלעצער ווי מ'האָט דאָס יאָ גענוצט און עס איז געווען פלעצער ווי מ'האָט דאָס נישט גענוצט במילא איז אַ שאלה²².

פאפע רב - אַזוי ווי מ'נוצט נישט קיין פלייש מיט א סירכה האטש

אז עס איז כשר וכו', דער רב זאָגט פאר פאפע רב הלואי וויפעל סירכות מ'נוצט, מ'הט אַראָפּ גענעמען סירכות, דאָס איז גלאט פון דעסט וועגן ניצט מען סירכות, מ'קען נישט זאָגען אז מ'ניצט נישט קיין סירכות, פאר דער עולם קען מען זאָגען אז מ'נוצט נישט קיין סירכות, דעמאלץ קענט איר נישט האָבען קיין פלייש צו פארקויפען. אויף דעם זאָגט דער נירבאטור רב וז"ל חלילה אז מ'זאל ניצען סירכות חס וחלילה, קיין מאָל

(לו) אַזוי ווי איינער זאָגט, זיי צופרידען מיט דעם, וואָס טוסטו אַז ער איז גאַרנישט מסכים.

(לז) אַלע רבנים זענען מודה אַז עס איז דאָ חלב.

(לח) יעדער ווייסט אַז עס ווערט פאַרקויפט טענדערליין.

(לט) סיגעטער רב רעדט אַרום דער ענין פון די צלעות, דאָס איז אָבער נישט די פראַבלעם, די פראַבלעם איז, אַז עס איז דאָ אחוריים אין גרויסען און מיט חלב און אפילו אַמאָל דער טרייפּענע קאַלנער קומט אַריין, וואָס די הלכה איז אַז עס העלפט אפילו נישט קיין ניקור.

(מ) עלילה אהין עלילה אהער, עס איז אָבער דאָ חלב.

(מא) דער רב רעדט אַלע מאָל פון די צלעות. פאַרוואָס רעדט ער נישט וועגן דער אחוריים און חלב בכלל?

אויף דער וועלט, סירכות נעמט מען נישט אַראָפּ, ח"ו נעמט מען דאָס נישט אַראָפּ^{מב}.

סיגעטער רב - עס איז פארשפרייט אין די גאַנצע וועלט אַשם אז מ'עסט דאָ ממש חלב אחוריים^{מג} דער רב ליינט פאר א ברייעף וואָס קאַשויער רב'ס איידעם שרייבט פאר רב מלאכי עטליכע חדשים צוריק אז עס איז דאָ חלב און אז ער האָט גערעדט מיט עטליכע רבנים, זאָגט דער רב אז ער ווייסט נישט מיט וועליכע רבנים האָט ער גערעדט, ווען ער וואָלט געזאָגט פאר רבנים וואָלט די רבנים געטוהן^{מד}.

ווינער רב - דער ווינער רב ברענגט א רא"י פון א מעשה אין באַרדיטשוב אז מ'דארף נישט גלייבען דעם קאַשויער רב ווייל ער האָט געשוויגען די גאַנצע צייט און נישט געזאָגט אז עס איז דאָ חלב^{מז}. ווינער רב ברענגט פון אמרי אש וז"ל אין אמת אַריין א פלא פון א מורה הוראה וואָס ער האָט געלאַסט יודען דריי וואכען עסען טריפות^{מז}.

סיגעטער רב - עס איז נישט קיין ספק אז זיי האָבען געפלאַנט 6 חדשים צו קומען מיט אַזאַ מין זאָך אז מ'עסט חלב דאורייטא און אחוריים^{מז}.

(מב) די רבנים ווייסען נישט וואָס טוהט זיך ביי דער שחיטה.

(מג) דער רב איז נישט דן וועגן חלב, נאָר וועגן דעם שם רע.

(מד) דאָס איז אמת אַז ער האָט גערעדט מיט רבנים און ער האָט פראָבירט שטילערהייט מתקן צו זיין נאָר די רבנים האָבען זיך נישט וויסענדיג געמאַכט, און עטליכע חדשים צוריק איז אַרויס געקומען אַ מודעה פון די התאחדות הרבנים און זיי האָבען דאָס געשיקט צו אַלע בוטשער סטאָריס, אַז יש הזנחה רבה בניקור ויש חסרון ידיעה בניקור וכו'.

(מה) קודם כל ער האָט נישט געשוויגען, נאָר די רבנים האָבען זיך נישט וויסענדיג געמאַכט. צווייטענס, עס איז דאָ נאָך אַסאך יודען און מנקרים וואָס זאָגען אויך אַז עס איז דאָ חלב אַזוי ווי דאָ ביי דעם אסיפה אַליין זענען די רבנים מודה, אז עס איז דאָ חלב.

(מו) פאַרוואָס לאָזען די רבנים צו, אַז אידען זאָלען עסען חלב.

(מז) דער רב רעדט וועגן זיינע ענינים און כבוד.

פאָפע רב - אל תזכור לנו עוונות הראשונות, מה דהוי הוי לאָמיר יעצט דן זיין אז עס זאל זיין מכאן ולהבא, די אַלע עבירות לאָמיר שטעלען אויף א זייט.

סיגעטער רב - מ'האָט דאך געטוהן ביז יעצט^מ. יענער אסיפה האָט מען געמאַכט מתקן צו זיין^מ. - צום ענין איז אַזוי^ל איך זאג אייך וואָס מ'וואָלט געדארפט דאָ קודם דאָס וואָס מ'האָט פריער פארגעשלאגען אז עס איז דאָ דאהי בוטשערס וואָס האָבען נישט און זיי וויסען נישט שריפטלעך האָבען זיי זיכער נישט אז זיי קענען^כ. פון היינט מאָל אן ווער איז עוסק אין פלייש מוז ער האָבען א השגחה, און עס איז נישט גענוג א השגחה נאר מ'זאל זעהן אז די בוטשערס זאלען קענען, אויסער דעם וואָס ער האָט א השגחה^כ. מ'וואָלט געדארפט אויפשטעלען א פאר רבנים וואָס זאלען אַליין קענען ניקור^כ.

פאָפע רב - מ'זאל ממנה זיין רבנים זאלען זיך אַריין לייגען בראשם וברובם אין הלכות חלב און ווען די רבנים וועלען זיין בקי אין די אַלע הלכות בפרטי^י ודיקדוקי^י, נאָך דעם למען השקט הרעש זאל מען צוזאם קומען מיט די א"י דיקע וואָס האָבען געמאַכט דעם שם רע מ'זאל זיי ווייזען אז דער שם רע איז נישט אמת.

(מת) וואָס האָט מען געטוהן?? גאַרנישט!

(מט) אַזוי ווי די יעצטיגע אסיפה.

(נ) יעצט רעדט טאַקע דער רב צום זאָך, און מ'זאָל מדקדק זיין אין זיינע ווערטער.

(נא) דאָ איז דער רב מודה על האמת, איז וויאַזוי קען מען לאָזען כלל ישראל עסען חלב דאורייתא ודרבנן. איר זענט דאָך אַליין מודה, און פאַרוואָס ווילט איר איינשלינגען דעם קאַשויער רב?

(נב) דער רב ווייסט דעם אמת, אַז די השגחות זענען כמעט גאַרנישט ווערט, נאָר דער בעל הבית אַליין דאַרף קענען.

(נג) ווייל ביז יעצט האָט קיין שום רב נישט געוואוסט בכלל וועגן ניקור, ממילא האָבען די בוטשערס זיכער נישט געוואוסט.

סיגעטער רב - איך האלט אז דער רעש איז שוין נשתק געווארען דאָס ווייסט יעדער איינער אז דאָס איז געווען איין עלילת חלב.

פאָפער רב - דער קאָשויער רב שרייט נאָך אלץ אז עס איז דאָ חלב¹⁷.

סיגעטער רב - וואָס זאל איך טוהן? קודם איך ווייס נישט צו ער שרייט נאָך¹⁸. דער רב דערציילט נאָך אַמאָל די מעשה וואָס איז געווען מיט קאָשויער רב ערב יו"כ וז"ל: איך האָב גערעדט מיט קאָשויער רב און איך האָב עם געבעטען קום זאג, איז געבליבען מארגען ערב יו"כ וועט קאָשויער רב קומען, איך האָב אָבער בעסער געוואָלט אויף די נאכט האָב איך אפגערופען אודווארי רב האָב איך עם געבעטען קום אריבער און רוף אף די קאָשויער רב פאַרוואָס וויל ער נישט היינט נאכט, דער אודווארי רב האָט עם אפגערופען, איך בין געווען פארנומען און דער אודווארי רב איז געגאנגען אין דער אנדערע שטוב, און צוריק געקומען. מיט דעם אודווארי רב האָט ער אפגעערעדט אויף דינסטאג נאָך יו"כ¹⁹. עס איז געווען יו"כ האָב איך יו"כ אויסגערופען ביי אונז, איך האָב געמיסט אויסרופען ווייל עס איז געווען יו"כ מ'האָט דאך געפאַסט יו"כ און אויף דער נאכט מוז מען גיין עסען איך דארף דאך עפעס זאָגען פאר די מענשען, זאלען זיי עסען אָדער זאלען זיי נישט עסען, איך האָב געמיסט עפעס טוהן, האָב איך געהייסען אויסרופען אז ווער ס'האָט געקויפט ביי אונז אין בוטשער סטאר קען מען עסען, איך האָב געזעהן אז איך מוז עס טוהן, נישט אויסרופען וואָלט עס געהייסען אז איך זאג אז מ'טאָר נישט עסען²⁰.

(נד) פאָפער רב פרעגט צו דער זאך.

(נה) סיגעטער רב ווייסט גאַנץ גוט.

(נו) ער איז מודה, אַז ס'איז געבליבען, אַז נאָך יו"כ וועט מען פאַרהאַנדלען - איז פאַרוואָס האָט מען אינצווישען אויסגערופען, אַז דאָס פלייש איז כשר???

(נז) מיר וועלען אויף דעם גאָרנישט שרייבען קיין הערות, ווייל יעדער פאַרשטייט דאָס אַליין, אויף וואָס פאַר אַ טעם און סמך מען רופט אויס אַז דאָס פלייש איז כשר ווען מען האָלט אינמיטען פאַרהאַנדלען.

אויף דעם ארויף האָב איך באַקומען דעם בריעף פון קאַשויער רב, און ער שרייבט דער גאַנצע מעשה אז עס איז געבליבען אויף דינסטאג¹¹. איך קען נישט פארשטיין מ'האַט געהאט אפגערעדט אויף דינסטאג און איך האָב אויסגערופען אז ביי אונז איז כשר¹². דער ווייל האָבען מיר געמאַכט א שטיקעל תיקון אז די קצבים באַקומען גאר נישט די פלייש ווי עס איז דאָ חלב¹³.

טארטיקאווער רב - אויב מ'טיעט נישט א זאך שוין איז גאַרנישט ווערט זאג איך אז דערווייל האטש אז די רבנים זענען נאָך נישט אויסגעלערענט זאלען די רבנים צונעמען א מנקה און מ'זאל שוין אַרויס געבען א קול קורא אז קיין שום יוד זאל נישט עסען קיין פלייש ווי עס איז דאָרט נישט קיין השגחה¹⁴.

פאפע רב - די רבנים זאלען נישט פאַרלאָזען אויף די מנקרים, זיי זאלען נישט זיין קיין תלמידים פון די מנקרים, זיי זאלען זיין איין אייגינער מברר הלכה, ווייל געווענטליך ביי אַזאַ זאך זענען די רבנים די תלמידים פון די מנקרים, און דאָס איז נישט דאָס ריכטיגע¹⁵.

(ח) אין דער דרשה פאַר די אברכים - חוה"מ סוכות, זאָגט דער רב פאַרקערט אַז מ'האַט געהאַט אַפגערעדט אויף ערב יו"כ און ער האָט געוואַרט אַ גאַנצען ערב יו"כ אויף דעם קאשויער רב, און ווייל קאַשויער רב איז נישט געקומען ערב יו"כ, האָט דער רב אויסגערופען אַז דער פלייש איז כשר, און יעצט איז דער רב מודה, אַז דאָס איז נישט אמת געווען.

(ט) אַז מ'האַט נאָך נישט מברר געווען די זאך, ווי קומט מען אויסצורופען אַז עס איז כשר - רוף כאַטש אויס אַז עס איז אַ ספק, און מספק זאָל מען נישט עסען.

(ס) אַ שטיקעל תיקון? די משכילים האָבען געמאַכט אזעלכע פשרות, און וואָס וועט זיין נאָך די 6 וואָכען? לאַמיר האַפען אַז קאשויער רב זאָל גאַרנישט זאָגען.

(סא) דער רב המכשיר קען נישט קיין ניקור, אַבער אַ הכשר גיט ער, ער פאַרלאָזט זיך אויף דעם מנקה וואָס קען אויך נישט.

(סב) דער פאָפּע רב קען די רבנים.

אודווארי רב - אין אמעריקא איז א הפקר וועלט, היינט די בוטשערס זענען גאנץ פיינער יודען, די דורות פאלען, מ'זעהט אין אמעריקא יונגערהייט ספענדען וועגן מצות אסאך געלט און דער זעלבער זאך וועגן עניני גשמיות און דירה אויך, אויף איין מאָל עס האנדעלט זיך וועגן א ספק דאורייתא אין דער היים איז געווען א געוואלדיגע ארומקייט א פיצעל פעטען איז געווען אגרויסער ענין, און טאמער מ'האָט געדארפט פארקויפען פאר דער גוי נאָך א שטיקעל אחוריים איז געווען א געוואלטיגער זאך, יעדער שטיקעל פלייש האָט מען געציילט ממילא האָט מען געמוסט מיקל זיין, פאָרוואָס זאלען מיר מיקל זיין, איך האָב גערעדט מיט דער סאַטמאַר דיין רב אויש אז אין גאנץ זיבענבערגען האָט מען נישט גענוצט נאר ביז צלע י"א, איך האָב אפגערופען היינט דער מאנטשעסטער ענגלאנד נאר צלע י"א, נעכטען נאכט סקווער נאר צלע י"א דער שתי הלחם צלע י"א און אויף איין מאָל ווייל מ'האָט געטראפען א קולא פון חת"ס זאל מען אן נעמען אַלע קולות. יונגעלייט ווילען עסען פלייש מיט אַלע חומרות, דער אגור שרייבט אז ספק חלב איז ספק איבוד הנפש דער פאר, א געוואלד אונגארישע קהלות האָבען נישט גענוצט צלע י"ב, טאמער מ'שניידט צלע י"א קומט נישט פאר די אַלע פראבלעמען פון עטליכער פלעצער פון חלב דאורייתא, טאמער נישט איז זייער שווער ריין מאכען, אויב עס איז דאָ פוסקים וואָס אסר'ן פאָרוואָס זאלען מיר מיקל זיין³⁰.

לאנדסבערגער רב - קודם כל מיר רעדען נישט פון עבר אַזוי ווי פאפע רב האָט געזאָגט אל תזכור לנו עוונות הראשונים אפילו דער ערער איז א בלבול בעלמא³¹, עס איז דאָ אזעלכע מנקרים וואָס זיי האָבען קיין אנונג נישט, איך ווייס נישט ווי ווייט זיי זענען פארלעסליך וועגן שמירת שבת, מ'נעמט זיי אַריין אלץ ארבייטער און זיי זענען גאָרנישט פארלעסטליך און זיי ווייסען נישט בין ימינם לשמאלם און זיי האָבען ניט

(ג) דער אודוואריער רב איז נאָר מודה במקצת.

(ד) אָבער אין זיינע ווייטערדיגע ווערטער, איז ער מודה אַז די מנקרים קענען נישט.

אמאהל נישט קיין געפיעל פאר כשרות^ט. איך ווייס וועגן א געוויסער פלאץ מ'האָט געזאָגט אז דער איז דער מנקר און דער איז דער משגיח, האָב איך יענעם געפרעגט דו ביסט דער משגיח דאָרט? ניין זאָגט ער, דאָס וואָס עס קומט אן צו עס דאָס איז ער מנקר אַזוי ווי דער הלכה אָבער וואָס איין אנדערע טיעט איז נישט אונטער זיין אחריות^ט.

טארטיקאווער רב - איך שלאג פאָר 5 רבנים גדולים, דער נשיא, פאפע רב, ווינער רב, הרב לייטנער און דער אודווארי רב, זיי פינעף... איך וויל איינער^ט א געגענער וועט אַרויס קומען איין אמת^ט.

סיגעטער רב - אין דער היים האָט א יוד אפגעשניטען דעם אחריים משא"כ דאָ מאכען עס גויים, קען זיך אַמאָל מאכען, איך האָב געפרעגט וויינשטאק קען דאָס זיין אז מ'זאל אַריין שניידען אין חלק אחריים? זאָגט ער, עס קען זיין^ט. אז מ'זאל איין פירען אז מ'נוצט נישט דער צלע י"ב וועט זיין אַסאָך קלענער דער חשש פון אחריים עס וואָלט געווען א סברה דאָס איין צופירען^ט.

וויצענער רב - איך האָב גערעדט מיט א פאר בוטשער סטארט אז די מכשולים וואָס מ'האָט געכאַפט איז וועגן דעם דינער טענדערלויך, בעסער וואָלט געווען אז מ'זאל איינפירען אז מ'זאל טאַקע אַראָפּ נעמען די גאַנצע טענדערלויך, אויף די דיקע איז שווער איין צופירען ווייל עס האָט א חשיבות, די בוטשער סטארס וועלען נישט אַזוי שנעל מסכים זיין אז מ'זאל

סה) מ'זעהט קלאָר, אַז ער איז מודה, אַז עס איז דאָ חלב.

סו) דער לאַנדסבערגער רב ווייסט פון איין פלאַץ וואו עס איז אַזוי, אָבער מיר ווייסען דעם אמת, אַז עס איז ליידער אַזוי אויף אַסאָך פלעצער.

סז) דער אודוואריער רב.

סח) דער טאַרטיקאווער רב קען גוט די רבנים און ער וויל האָבן אַ זייטיגער רב ווי דער אודווארי רב כדי דער אמת זאל אַרויס קומען.

סט) דער רב איז דאָ מודה, אַז עס קומט אַריין אחריים.

ע) דער רב איז שוין מודה, אַז עס איז דאָ לכה"פּ אַ חשש, נישט אַזוי ווי זיינע גאַנץ ערשטע ווערטער.

קענען איין פירען די דיקע טענדערליין איז אוודאי גוט אָבער עכ"פּ דעם דינע טענדערלוין זאל מען אַראָפּ נעמען^א.

ר' יחזקאל-האראוויץ - ער ברענגט א מעשה וועגן מלאכי און צייגט אז ער איז א שגץ^ב. איך האלט אַזוי אז קודם דארף אַרויס קומען א קול קורא פון דער התאחדות הרבנים אז מ'האַט אַלעס מברר געווען אז עפ"י הלכה איז נישט דאָ קיין שום חשש נישט^ג איך וויס כמה וכמה יודען וואָס ווארטען, זיי האָבען צוטרוי צו התאחדות הרבנים^ד עס זאל אַרויס קומען א בירור, עס איז געווען א ביסעל נאָך געלאזט אין די השגחות, דאָס גייט מען מתקן זיין, מ'מעג דאָס שרייבען דאָס איז א כבוד פאר די התאחדות הרבנים^ה אז מען איז מודה אז עס איז געווען אביסעל התרשלות אין די השגחה און מ'גייט דאָס מתקן זיין^ו.

סאטמארער דיין - דער עולם וועט מיינען אז עס איז גענוג דער השגחה פון ניקור, עס איז דאָ אנדערע חששות, חלילה ברענגט מען אַריין אנדערע זאכען נבילות וטריפות די השגחה זאל זיין אויף אלעמען^ז, די משגיחים זאלען האָבען דער רעכט צו קרקען וואָס מ'ברענגט אַריין אין

(א) די רבנים מאַכען פשרות. און די בוטשערס פירען די רבנים, די רבנים מוזען נעמען אין חשבון וואָס די בוטשערס וועלען זאָגען.

(ב) אפילו אויב ער וואָלט געווען אַזוי, אָבער חלב איז ליידער דאָ. די רבנים רעדן נישט צו דער זאָך, זיי ברענגען נישט קיין ראיי, אַז עס איז נישט דאָ קיין חלב, זיי האָבען נאָר טענות אויף די מעוררים.

(ג) שומו שמים - דאָס איז פשוט ליגענט, די רבנים זענען אַליין מודה, אַז עס איז דאָ חלב, יודען עסען ר"ל חלב, און התאחדות הרבנים זאָל אַרויס קומען מיט אַ קול קורא, אַז עס איז נישט דאָ קיין חלב. דאָס זענען אונזערע רבנים.

(ד) ליידער.

(ה) אָבער נישט קיין כבוד פאַר די רבנים אַליין.

(ו) ער איז סותר זיינע פריעדיגער ווערטער, וצע"ג.

(ז) דאָס הייסט, אַז ביז יעצט איז נישט געווען קיין השגחה.

סאטמער אין סטאר און וואָס מ'טייעט און וואָס מ'מאַכט, עס דארף זיין א השגחה פון אלעמען^{ע"ה}.

מאנטעווידעא'ר רב - סוף כל סוף א בעל מלאכה מעג זיין דער בעסטער עהרליכע יוד ער שטייט טאג ביי טאג שעות ווייז און ער אַרבעט איז עלול, אמענש איז נישט אַלע מאָל אייניג וואָלט מען געדארפט מזמן לזמן א צווייטער מנקר אז ער זאל וויסען אז מ'קוקט עם נאָך, דאָס וואָלט געווען א גדויסער זאָך^{ע"ט}.

נירבאטור רב - איך זאג אפען אין שלאכט אויז לאָז איך קיינעם נישט אַריין עס אין שטרענג פארבאטען נישט פון מיר, עם איז א מתקן דיגע פלאץ ווי די בהמות לויפען^א.

ר'יחזקאל האראוויץ - עס דויערט צייט ביז מ'וועט זיך אויס לערנען ניקור, איז ביז וואָס ווער ווען, קען מען זאָגען אז מ'קען עסען? יאכלו ענוים וישבעו? דאָס וויל איך וויסען^א.

מאנטעווידעא'ר רב - אז מ'פרעגט מיך, זאג איך אַזוי, קיין איסור איז נישט נתברר געווארען און ווער ס'האָט געגעסען ביז היינט וכו' יעדער קען עסען אויף יענעמס אחריות, אויף מיין אחריות קען קיינער נישט עסען.

מ'הערט אויף דעם טעיפ, אַזוי ווי יצחק גליק זאָגט פאר די רבנים וואָס מ'זאל שרייבען אין קול קורא, ער זאָגט פאר וז"ל עס איז געזעצען א מיטינג פון די רבנים און מיר האָבען געזעהן אין דעם ענין פון ערור האָבען

עח) דאָ זעהט מען אויך, אַז עס איז דאָ חששות און פראַבלעמען, און אויף דעם שרייבט מען אין קול קורא לא נתברר לנו שום יסוד לערעורים הללו.

עט) יעצט גייט מען זיך אויס לערנען ווי אַזוי צו געבען אַ השגחה?

פ) וועמען וויל ער איינרעדען, אַז די בהמות לויפען דאָרט ארום?

פא) ב"ה, כאַטש איינער פרעגט צו דער זאָך.

עט

חלב יצה"ר

מיר נישט געטראפען קיין ממשות ממילא איז עס בחזקתן וכו' ²⁹. שומו
שמים - יצחק גליק פירט די רבנים !!!



דרשת הרב ר' אברהם לייטנער שליט"א ביי דער מלוה מלכה פ' תולדות תשמ"ג

(מיר ווילען דאָ מקדים זיין אז קאשויער רב שליט"א אין זיין בריעף פאר די תלמידים, רעדט נאר וועגן דעם וואָס די מנקרים לאזען איבער חלב, זיי זענען נישט מנקר כראוי אין אז עס איז דאָ פון דער חלק אחוריים, און ער זאָגט בפירוש אז ער רעדט נישט וועגן קיין מנהגים נאר זאכען וואָס זענען אסור מן התורה לכו"ע).

עס שטייט אין קהלת עת לחשות ועת לדבר, פאָרוואָס האָב איך ביז יעצט געשוויגען וועל איך פראבירען שפעטער מסביר צו זיין, וואָס האָט מיר יעצט געברענגט דער צו צום עת לדבר, וועל איך יעצט מסביר זיין. - [ר' אברהם ברענגט א ראי' פון א מעשה פון שינעווער רב זי"ע וואָס ער איז געווען מסופק צן ער זאל זאָגען אז מ'טאָר נישט גיין מיט א שייטעל אָדער נישט זאָגען^א]. מיטוואך ביי נאכט האָט מען מיר אַריין געברענגט א בלאט פון דער געמיינער דזשורנאל וואָס עס שטייט דאָרט א גאַנצע מודעה וועגן חלב און ער רעכענט אויס רבנים וואָס זאָגען אז עס איז דאָ א חשש אויף דער פלייש און בתוכם בין איך דאָרט אויסגערעכענט, פארשטייט זיך אז עס האָט מיר אונטערגעטראגען און ווען איך האָב דאָס געזעהן האָב איך מיך מיישב געווען, לא עת לחשות און איך מוז דעם פרשה ברבים מפרש זיין וואָס דאָ גייט פאר^ב. ר' אברהם זאָגט אז עס איז דאָ דריי פרשיות צוזאמען געמישט וואָס מאַכט דער גאַנצע בלבול^ג. עס איז דאָ א טעיפ פון

(א) עס איז קיין שום דמיון נישט, ווייל עס זענען פאָרהאַנען מתירים אויף שייטלעך - און אויף חלב צו עסען ר"ל, איז נישט דאָ קיין היתר!

(ב) די זאָך וואָס שטערט ר' אברהם איז, ווייל מ'זאָגט בשמו אז מ'זאל נישט עסען דער פלייש, ער וויל עס זאל נישט הייסען אז ער גייט קעגען די מתירים.

(ג) דער בלבול מאַכט ר' אברהם, איין זאָך איז דאָ, חלב. מ'טרעפט ביי די בוטשעריס חלב. מ'ווייסט אַז עס איז דאָ חלב. מ'ווייסט אַז די בוטשעריס קענען נישט קיין ניקור. מ'ווייסט אַז עס קומט אַריין אחוריים. מ'ווייסט אַז עס איז דאָ אַ "הזנחה רבה און א חסרון ידיעה

דער אסיפה פון פ' בראשית, און עס איז נישט דער טעיפ וואָס מ'האָט געשיקט אויף פאסט - וואָס דאָרט האָט מען אַרויס גענומען שטיקעלעך פון יעדענס ווערטער, און יעדער ווייסט אז אויב מ'נעמט אַרויס שטיקעלאך קען מען זאָגען אז אין קריאת שמע שטייט אז מ'זאל דינען ע"ז, ווייל דאָרט שטייט ועבדתם אלהים אחרים, און מ'לאסט אוועק וואָס שטייט פאר דעם און נאָך דעם¹. נאר עס איז דאָ דער גאַנצע טעיפ, ווי אזוי עס איז אַרויס געקומען פון התאחדות הרבנים ווייס איך נישט². און דאָרט וועט מען קלאהד זעהן אז דער זעלבער וואָס איך זאג יעצט האָב איך געזאָגט דעמאלטס³. פארשטייט זיך אז מ'רעדט צווישען רבנים רעדט מען אַן אנדערע לשון ווי אז מ'רעדט פאר א ברייטער עולם⁴. אז רבנים ווי פאר א ברייטען ציבור, מיר פארשטייען נישט דעם פשט). וועל איך פראבירען מסביר צו זיין ווי ווייט מעגליך איך קען אז נישט קיין רבנים זאלען אויך

- ביי דער ניקור⁵, כאָטש ר' אברהם וויל אַנדערש טייטשען די וואָרט "מכשול", דאָס אַלעס האָבען די רבנים אַליין געזאָגט ביי דער אסיפה.
- (ד) ליידער אין דעם טעיפ הערט מען דעם אמת, און מ'הערט גאַנצע ווערטער פון די רבנים אַז עס קומט אַריין חלב אַחוריים, און אַז די מנקרים קענען נישט קיין ניקור, עס איז דאָ אַ גרויסע נאָכגעלאַזנקייט וכו'. ר' אברהם'ס משל איז נישט דומה, ווייל דאָ הערט מען גאַנצע ווערטער פון די רבנים.
- (ה) דאָס שטערט ר' אברהם'ן, אַז דער עולם איז געוואָר געוואָרען דעם אמת, און געהערט קלאָרע ווערטער פון די רבנים.
- (ו) ר' אברהם זאָל אונז מוחל זיין, אָבער דאָס איז נישט אמת, אַזוי ווי איר וועט באַלד זעהן.
- (ז) ר' אברהם פראַבירט מסביר צו זיין, אַז פאַר רבנים רעדט מען אַנדערש - האָט מען אַמאָל אַזוינס געהערט: אפשר מיינט ער אַז פאַר רבנים זאָגט מען דעם אמת און פאַר דער ברייטען ציבור נישט, ווייל מ'קען דאָך נישט זאָגען פאַר דעם ברייטען ציבור, אַז די רבנים האָבען נישט געקענט קיין ניקור די לעצטע 30 יאָר. דאָ ברענגען מיר גאַנצע ווערטער וואָס ר' אברהם האָט געזאָגט ביים אסיפה, דאָס זענען אַלעס קלאָרע ווערטער - און ר' אברהם וויל מסביר זיין, אַז פאַר דעם ברייטען ציבור רעדט מען אַנדערש (עיין לעיל בע' מג, מה שדרש ר' אברהם שליט"א אצל האסיפה הידועה בהתאחדות הרבנים).

פארשטיין אין וואָס עס האַנדעלט זיך¹⁷. דער פרשה האָט זיך אנגעהויבען ווען א רב האָט אַריין געשריבען אין אפיס, אז עס איז דאָ א חשש פון א געוויסע מכשול אין ענין פון ניקור. נאָך א זאָך וואָס דארף האָבען א הסבר, וואָס א מורה הוראה פארשטייט דאָס גוט, און סתם ציבור פארשטייט דאָס נישט, און איך וועל דאָס פראבירען מסביר צו זיין - וואָס איז טייטש אז דער התאחדות הרבנים זאָגט אז אין ענין פון ניקור איז דאָ א מכשול?

איז טייטש אַזוי, איז דאָ 30 אָדער 40 בוטשערס, ממילא אז מ'זאָגט אז אין ענין פון ניקור איז דאָ א מכשול איז דאָס נישט טייטש אז אין א געוויסער געשעפט איז דאָ א חשש, איז טייטש אז צו ווישען אברייטען ציבור קען זיך טרעפען **עפעס א זאָך**, אַזוי ווי מיר האָבען פריער געזאָגט אז קיין שלימות איז נישט דאָ¹⁸. עס איז דאָ א זאָך וואָס קען זיין א חשש¹⁹. עס איז בשום אופן נישט טייטש אז מ'טאָר נישט עסען קיין פלייש, נאר עס איז דאָ א געוויסער חשש און מ'דארף דאָס צו פארבעסערן²⁰ ר' אברהם ברענגט א משל פון א פאר יאָר צוריק בענין הבעקעריס²¹. עס איז דאָ הלכות ווען מ'קען זאָגען אויף אזאך אז עס איז אסור, סתם אז מ'טראכט אז אפשר קען זיין עפעס (???) א חשש מכשול איז נאָך נישט בשום אופן

(ח) גראַדע ווערטער קען דער ברייטער ציבור פאַרשטיין.

(ט) אַזוי האָבען רבנים גערעדט אָדער געטראַכט אמאהל!!! אַז וועגן אַ שוחט אָדער אַ מנקר איז קיין שלימות נישט דאָ, עס איז סיי ווי נישט אין גאַנצען גוט. אַ מנקר וואָס האָט איבערגעלאָזט אַ כשעורה חלב האָט מען אים מעביר געווען.

(י) ר' אברהם זאָגט פריער, אַז דער זעלבער וואָס איך זאָג יעצט האָב איך געזאָגט ביי דעם אסיפה - און ר' אברהם זאל אונז מוהל זיין, דאָס איז נישט אמת, אַזוי ווי איר האָט געזעהן זיינע ווערטער פריער, ביי דער אסיפה זאָגט ער נישט אַז עס קען זיין אַ חשש און אַז עס קען זיך טרעפען עפעס אַ זאָך נאָר ער זאָגט, אַז עס האָט זיך געטראַפֿען זאַכען.

(יא) און דערווייל זאָלען יודען עסען חלב!!!

(יב) עס איז נישט גלייך דער משל, ווייל ביי די בעקערייען איז נאָר געווען אַ חשש און היינט ביי די חלב ווייסען אַלע אַז עס איז דאָ ממש חלב די רבנים האָבען דאָס אַלעס מודה געווען ביי די אסיפה און איר קענט הערען דערפון גאַנצע ווערטער אין דער נישט צענזאָרירטע טעיפּ.

נישט טייטש אז מ'דארף דאָס צו אסר'ן²⁷. א רביס'דיגע זאך קען נישט זיין אַזוי אפגעהיטען ווי אין שטוב²⁷. דער גרעסטער רשעות פון דעם פרשה איז אז עס קומען די אַלע מעררים און מ'נוצט אויס די צעטעלעך²⁸ וואָס מ'האַט געשיקט צו אַלע בוטשערס אז עס איז דאָ א "הזנחה רבה וחסרון ידיעה ביים ניקור" און דיבורים²⁹ וואָס מ'האַט גערעדט ביי דער התאחדות, צוליב מתקן זיין, ווי אַזוי עס זענען אַרויס געקומען די צעטעלעך ווייס איך נישט³⁰. ניצט מען דאָס אויס אויף דעם צו שרייען אז דער התאחדות אַליין איז מודה אז עס איז אסור³¹. עס איז שקר גמור און א רשעות שאין כמוהו³² מ'זאָגט אויף מיר אז איך בין א מודה במקצת, אוודאי מ'האַט געזאָגט אז עס איז דאָ חששות, מ'קען זאָגען נאָך 20 זאכען וואָס עס זענען דאָ חששות³³. אס איז דאָ געוויסער מנקרים וואָס טוהן נישט זייער פליכט, אוודאי טרעפט זיך, עס וועט זיך טרעפען עד ביאת המשיח וועט זיך אוודאי טרעמען, אוודאי וועט זיך טרעפען צו ווישען אציבור עמעצען וואָס טיעט נישט זיין אַרבעט באמונה³⁴. און אויף דעם איז דאָ רבנים דאָס צו פאררעכטען³⁵. נאָך דעם איז געווען א פרשה פון עצם דיני ניקור, וואָס

(ג) אַ חשש מכשול??? ר"ל. מיוויסט אַז ס'איז דאָ חלב ממש, פאַרוואָס פאַרדרייט ר' אברהם דעם ענין.

(ד) ממילא זאָל מען עסען חלב??? מען זאָל אויסרופען אַז מ'זאָל נישט עסען די פלייש ביז די רבנים וועלען זיך אויסלערנען ניקור און אַלעס מתקן זיין בשלימות.

(טו) דער קול קורא פון תמוז.

(טז) דעם טעיפ.

(יז) פאַרוואָס זאָל מען נישט וויסען דעם אמת.

(יח) עס איז ליידער אמת, אַז זיי האָבען געזאָגט, אַז עס איז דאָ חלב.

(יט) איבער צו זאָגען וואָס רבנים זאָגען?

(כ) מ'האַט נישט געזאָגט אַז ס'איז דאָ חששות, מ'האַט געזאָגט אַז עס איז דאָ חלב!!!

(כא) עס האַנדעלט זיך נישט דאָ וועגן עמיצען וואָס טוהט נישט זיין אַרבעט באמונה, נאָר כמעט אַלע בוטשער'ס קענען נישט קיין ניקור און די רבנים קענען דערווייל אויך נישט קיין ניקור, און זיי זענען דאָס מודה.

פאררעכטען²². נאך דעם איז געווען א פרשה פון עצם דיני ניקור, וואָס מ'דארף מנקר זיין, עס זענען דאָ וואָס אסר'ן שייטעלאך און עס זענען דאָ וואָס זענען מתיר שייטעלאך, וועט מען דען זאָגען אז עמעצען וואָס גייט מיט א שייטעל איז א פושע ישראל? האָט מען דן געווען צו מ'זאל מחמיר זיין די חומרות²³. נאך דעם איז געווען עס האָט זיך פארשפרייט פאַשקעווילען אז דער גאַנצע סדר הניקור אין אמעריקא טויג נישט, די אַלע מנקרים האָבען פארגעסען ווי אַזוי מנקר צו זיין²⁴. דער וויזשניצער רבי האָט געזען דעם בריעף פון בית דין פון ירושלים וואָס זיי שרייבען וועגן מלאכי, און מלאכי זאָגט אז אין אמעריקא עסט מען חלב, וועגן דעם האָט ער אויסגערופען אז מ'זאל נישט עסען דער פלייש²⁵. אין מיטען זומער, דעמאלטס האָבען כמעט קיין איינער פון די רבנים נישט געקענט קיין ניקור, מ'האָט געטוהן אין דעם, האָב איך געזעהן אז די מנקרים פון ירושלים זענען נישט גערעכט, עס איז א געוויסער מנהג אן קיין שום מקור און הלכה²⁶. [ר' אברהם ליינט פאר א בריעף פון דער בית דין פון ירושלים וז"ל: לא יצא מאתנו שום פסק כנגד הניקור הנהוג בארה"ב ונאמנים עלינו גדולי הרבנים להתאחדות הרבנים וכו' עכ"ל²⁷. ר' אברהם איז מסביר כמה וכמה מאָל דער עירוב פרשיות] אָבער מ'דארף צו וויסען אז דאָס וואָס מ'דארף צו טוהן, צו מ'טייעט דאָס בשלימות, דער מנקר וואָס אַרבעט א

(ב) און דערווייל זאָל דער עולם עסען חלב?? דערווייל זאָל מען אויסרופען נישט צו עסען ביי מיוועט עס פאררעכטען בשלימות.

(ג) קאשויער רב שרייבט קלאָר אין זיין בריעף, אַז ער רעדט נישט וועגן די מנהגים, נאר וועגן דעם אַז עס ווערט פאַרקויפט פלייש מיט חלב - פאַרוואָס פאַרדרייען די רבנים דעם שמועס אויף מנהגים?

(ד) ר' אברהם אַליין זאָגט ביי די אסיפה, אַז די לעצטע 30 יאָר איז נישט געווען קיין השגחה, און אַ בעל מלאכה איז דאָך אַ מענטש וכו' וכו'.

(ה) עס איז דאָ אַ בריעף פון דעברעצינער רב און ער שרייבט אַז ער האָט אַליין געהערט פון דעם וויזשניצער רבי, אַז ער האָט געזען חלב פון עטליכע געשעפטען.

(ו) ר' אברהם איז אַליין נאָכאַמאָל מודה, אַז די רבנים האָבען נישט געקענט קיין ניקור, פאַרשטייט זיך אַז דער מצב איז נישט גוט.

(ז) נישט די רבנים קענען ניקור, און נישט די בוטשעריס.

פאר שעה אין טאג, טאג איין און טאג אויס אפשר^{כב} לאזט ער אַמאַל עפעס איבער וואָס ער דארף מסיר זיין צו כדומה^{כט}. יעדער האָט א חזקת כשרות, עס איז דאָ מעשים בכל יום, שוחטים זענען אוודאי עהרליכע יודען, און עס איז א מנהג בכל תפוצות ישראל אז מ'גייט מזמן לזמן און מ'באקוקט דער חלפים^ל. ביי אונז איז א טבע, יעדער יונגעראמן וואָס האָט אַריין געקוקט אין סידור האָט ליב דיעות צו זאָגען פאר די רבנים^{לא}, למעשה עס איז דאָ א תורה הק' און עס איז דאָ תשובה ספרים וועגן דעם ענין אז טאמער מ'האָט זיך נוהג געווען לקולא, און מ'האָט געוואָלט מחמיר זיין, צו עס איז הוצאת לעז^{לב}.

נאָך דעם האָט זיך אָנגעפאַנגען אַ דריטער פרשה, און אויב עס וואָלט געווען אַ מציאות בעולם וואָלט איך נישט גערעדט דערפון, נאָר איך מוז עס דערמאָנען, מ'האָט גערופען פון קאַשוי אַז מ'האָט געקויפט פלייש וואָס עס איז געווען דערויף חלב לכל הדיעות, האָב איך זיי געזאָגט ברענגט'ס מיך דעם שטיקעל פלייש מיט עדות עפ"י התורה, אין וועלכע געשעפט מ'האָט דאָס געקויפט, וועט מען זעהן אוודאי מתקן צו זיין^{לב}. איך האָב געבעטן כמה מאָל, איך קען דאָך גאַרנישט טוהן, דו זאגסט אז דו

(ח) מיט אַ שיינעם ניגון זאָגט ער אַרויס דעם "אפשר".

(ט) ביים אסיפה שטעלט ר' אברהם פאַר דעם מצב אַסאַך אַנדערש ווי דאָ, און אין אָנהייב טעיפ דאָ, זאָגט ר' אברהם, אַז ער זאָגט דאָ דאָס זעלבע ווי ביים אסיפה.

(ל) שומו שמים!!! ר' אברהם גלייכט עס צו, צו דאָס וואָס מ'גייט באַקוקען די שוחטים די חלפים. דאָ איז דאָך דאָ ממש חלב! און דאָ באַקוקען נישט די רבנים די חלבים.

(לא) דאָס האָט מען געזאָגט אויף ר' אברהם אַליין עטליכע יאָר צוריק.

(לב) מיר רעדן נישט וועגן הוצאת לעז!

(לג) אויב קאַשויער רב האָט געזאָגט אַז עס איז דאָ חלב ממש, וואָלט ר' אברהם געמעגט לכה"פ חושש זיין און נישט דן צו זיין דעם פראַבלעם אַזוי ווי אַ חושן משפט דין תורה, און עדים זענען דאָך געווען ביי דעם קאַשויער רב, ממילא האָט ער געמעגט זאָגען פאַר זיינע תלמידים אַז זיי זאָלען נישט עסען די פלייש. די עדים מוזען קומען צו ר' אברהם?

האסט פלייש, קודם כל איך האָב נישט געזעהן דעם פלייש^ל. אפשר ביסטו דין טועה?^ל און אפילו יא, עס איז דאָך דאָ אום גע'ניקור'טע פלייש אויף דעם וועלט^ל. איך האָב געשפירט אז עס גייט אויסברעכען א פייער^ל. איך מוז דאָס זאָגען ליידער ליידער לויט ווי איך פארשטיי אז קאַשויער רב האָט געטוהן אַ געוואָלדיגער פעלער, עס טרעפט זיך א מענטש מאַכט אַמאָל אַ פעלער וכו', הגם למעשה האָט ער קיין איסור נישט געשריבען, עס שטייט אין בריעף "אני מבקש מתלמידי שלא לאכול"^ל. ווי אַ חשובער יוד ער זאל נישט זיין, וואָס ער זאָגט איז בשום אופן קיינעם נישט מחייב, מ'קען אויף דעם קיינער נישט זאָגען אז מ'טאָר נישט עסען קיין פלייש^ל. נאָך יום הקדוש איז געווען אַן אסיפה פון רבנים ביים רב אין שטוב, מ'האָט דן געווען אויף דעם ענין אז מ'דארף זיך נישט וויסענדיג מאַכען פון די אַלע זאכען^ל. אונז האָבען מיר אונזער אַלטער פראָבלעם וואָס מ'האָט געוואוסט פון חודש אייר אן, סיון תמוז האָט מען געטוהן דערין, אַז עס איז דאָ געוויסע זאכען וואָס מ'דארף צו פארבעסערען, נאָך אַמאָל קלאָר נישט קיין ה"מ פון קיין איסור און מ'וועט ווייטער טוהן אין דעם ענין^{מא}. איך האָב

(לד) קאַשויער רב האָט אָבער יאָ געזעהן די פלייש, מעג ער דאָך בעטען זיינע תלמידים אז זיי זאלען נישט עסען דער פלייש, נאר ר' אברהם מעג זעהן דער פלייש? און נאר ר' אברהם מעג מחמיר זיין פאר זיין משפחה נישט צו עסען די פלייש? קאַשויער רב וויל מחמיר זיין פאַר זיינע תלמידים.

(לה) ר' אברהם קען זיך אויך טועה זיין.

(לו) מען איז חושד קאַשויער רב, אַז ער איז אַ ליגנער.

(לז) קאַשויער רב האָט פראָבירט צו ארבעטען מיט ר' אברהם שטילערהייט אָבער עס איז נישט געגאַנגען.

(לח) אויב אַזוי וואָס איז דער גאַנצער רעש, קאַשויער רב איז נאָר חושש און ער האָט נישט גע'אסר'ט! און וועגן דעם קומט אים די אַלע רדיפות?

(לט) ר' אברהם האָט דאָך יעצט אַליין געזאָגט אַז קאַשויער רב האָט נישט גע'אסר'ט דעם פלייש.

(מ) וועגן דעם איז קאַשויער רב אַרויס געגאַנגען מיט זיין בריעף, ווייל די רבנים האָבען זיך נישט וויסענדיג געמאַכט.

(מא) ר' אברהם האָט אַנגעהויבען זיין דרשה מיט אַן הקדמה אַז מ'רעדט אַנדערש פאַר רבנים ווי פאַר דעם ברייטען ציבור. יעצט זעהט מען אַז

דאך קלאָר געזאָגט ביי דעם אסיפה, דער טעיפ דרייט זיך ארום אויף אַלע גאַסען, און נישט דער צענזארירטע טעיפ וואָס מ'האַט אַרויס גענומען האַלבע ווערטער^{מב}. פאר דער אסיפה האָב איך געקלערט ס'וועט זיין דער קשיא, עס איז דאָ אַ בריעף פון דער ירושלים'ער רב אז מלאכי אתמחי גברא ואתמרי קמיע, יעצט וועט מיר פרעגען עמעצען א קשיא, ווי אַזוי קען איך זאָגען בפה מלא אז דאָס איז הבלי הבלים, האָב איך אפגערופען ר' ישראל משה דושנסקי ער זאל פרעגען דער ירושלים'ער רב וואָס ער מיינט מיט דעם, האָט ער מיר געזאָגט אז דער ירושלים'ער רב האָט געזאָגט ער איז נישט קלאָר אין ניקור, און עס איז געקומען א יוד מיט א וויסער בארד און ער האָט אויסגעזעהן ווי א תלמוד חכם, האָב איך אַזוי געשריבען, אָבער דאָס מיינט נישט גאַרנישט, וואָס זאל מען טוהן, עס געשעהט שגגות^{מג}. קאַשויער רב האָט געזאָגט אז ער האָט געטראפּען ממש חלב און איינער פון זיינע מנקרים איז ראבינאוויטש און ער האָט געמאַכט א ספר אויף ניקור און ער רעדט דאָרט צוזאם שטותים און חבלי הבלים, און דער צעטיל וואָס ער האָט געמאַכט אז זיי האָבען געטראפּען דאָרט חלב אויף דער פלייש^{מד} א חלק פון זיי איז נאר לויט די מנהגי א"י און די אנדערע פלעצער אויב מ'האַט טאַקע געטראפּען איז דאָס טאַקע א מכשול^{מה}.

מירעדט אויך אַנדערש פאַר בוטשערס ווי פאַר דעם ברייטען ציבור, ווייל אין דעם בריעף פאַר די אַלע בוטשערס אין חודש תמוז, שטייט, אַז עס איז דאָ "אַ הזנחה רבה אין א חסרון ידיעה ביים ניקור", ממילא, צו פאַרשטיין ר' אברהם'ס הסבר דאָרף מען צו זיין אַדער אַ מורה הוראה אַדער אַ בוטשער!

(מב) מיקען אַלעס הערען אין דער גרויסער טעיפ אויך.

(מג) ר' אברהם איז מסביר פרנקטליך דעם היינטיגען מצב מיט די רבנים, עס קומט א יוד וועמען מען קען נישט און נאָר ווייל ער האָט א וויסער בארד שרייבט מען אויף עס אתמחי גברא ואתמחי ... פון אַזאַ פירעכטס קומען אַרויס גרויסער מכשולות, און נאָך דעם זאָגט ר' אברהם ft.4 "וואָס זאָל מען טוהן, עס געשעהט שגגות" אַזוי דאָרף צו רעדען א רב?

(מד) וואָס מ'האַט געקויפט אין די וויליאמסבורגער געשעפטען.

(מה) אויב אַזוי וואָס וויל ר' אברהם פון קאַשויער רב. ר' אברהם איז מודה אַז עס איז טאַקע אַ מכשול און קאַשויער רב האָט עדים אויף דעם, מעג

עס איז געווען א גרויסער בלבול מ'האָט צוזאַמען געמישט אַלע דריי פרשיות, זענען געקומען די אַלע און געזאַגט אז סאַטמאַר עסט שוין 30 יאָר חלב^מ. איך האָב געזאַגט ביי דער אסיפה אז עס איז נישט דאָ קיין איסור און מ'דאַרף זעהן דער השגחה צו פארבעסערען^מ אפילו ווייסט מען אז דער סדר איז אויסגעהאַלטען אפשר איז כדי מוסף צו זיין חומרות^מ דער עולם איז געווארען היסטעריש, ווייל מ'רעדט אויף סאַטמאַר אז מ'האָט געגעסען חלב די אַלע יאָרען^מ און לכאורה קום איך אַריין אין דער מיט, און פאַרוואָס איז געווען ביז יעצט אַן עת לחשות? מ'איז געקומען מיט אַן עצה, איך ווייס נישט וועמענס עצה דאָס איז געווען (???) מ'זאָל אַרויס געבען אַ קול קורא אַז דער גאַנצע פלייש באטליזים החרידים איז מותר לאכול לכתחלה, מ'האָט געוואָלט איך זאל אונטערשרייבען אַזאַ כרוז, איך האָב געזאַגט אַזאַ כרוז אונטערצושרייבען קען נאָר זיין אַ חסר דעה ווי אַזוי קען איך זאָגען אז כל אטליזים החרדים, קודם איך ווייס נישט פון וועמען איך רעד, בעט מען מיר פון איין בוטשער קען איך מיר אפשר אומקוקען אָבער אונטערצושרייבען אז כל האטליזים החרדים מותר לאכול לכתחלה, איך ווייס נישט ווי אַזוי מ'קען פון אַ מורה הוראה

ער דאָך לכה"פ חושש זיין און שרייבען פאַר זיינע תלמידים און בעטען זיי אַז זיי זאָלען נישט עסען די פלייש, ממילא וואָס איז דער סיגעטער רב און ר' אברהם מרעש עולמות?

מו) ר' אברהם זאָגט אַליין ביי די אסיפה, און מ'קען דאָס הערען אפילו אין דער נישט צענזארירטע טעיפ, וז"ל: דאָס ענין פון ניקור, אז דער לעצטער 30 יאָר. לאַמיר אַליין מודה זיין אז ביז עס איז געווען אַ ביסעל התערורות וכי עכ"ל פשט זאָל יעדער איינער אַליין זאָגען.

מז) מ'האָט געזאַגט ביי די אסיפה אַן אַנדערע טעם פאַרוואָס מ'דאַרף צו פאַרבעסערען.

מח) אין דער זעלבער צייט ווי די רבנים ווייסען קלאָר, אַז עס קומט אַריין חלב און זיי האָבען אַלע מודה געווען, און טעיפ קענט איר הערען.

מט) דאָס איז דער פראָבלעם, ווייל מ'רעדט אויף סאַטמאַר! איי מעסט חלב! נו נו.

נ) און מ'האָט געוואָלט אַז די רבנים זאָלען דאָס אונטערשרייבען!

אפילו חלומין אַז מ'זאל אַזוינס אונטערשרייבען^{נא}. אין דער היים איז געווען אַ רב מ'האַט זיך פאַרלאָזט אויף אים באיסורי כרת, האָט מען זיך פאַרלאָזט אויף אים אויף כל עניני השגחה, אָבער אין אַמעריקא איז נישט דאָ קיין גדר נישט ווער עס רופט זיך אַ רב, פארשטייט זיך אַז עס איז דאָ אַזעלכע וואָס איז נישט אויסגעהאלטען^{נב}. עפ"י הלכה איז דאָס קיינעם נישט מחייב ביזנס' איז דאָ עדות כדין תורה, איי וואָס מ'האַט אַרויס געכאַפט טייפס פון דער התאחדות הרבנים אַזוי ווי איך האָב פריער געזאָגט, אז דו האפסט אַרויס האלבער ווערטער^{נב} וואָס מ'האַט גערעדט ביי איין אסיפה פון רבנים, מ'האַט נישט געוואוסט אז עס איז אַזאָ שקאצעס'דיגער וועלט וואָס מ'כאַפט אַרויס ווערטער^{נב}. מ'האַט געמיינט אז מ'האַט צו טוהן מיט איין אנשטענדיגער וועלט^{נב}. פליצלינג איז געוואָרען היסטעריש אַז מ'מוז אונטערשרייבען אַז אַלעס איז מותר, דאָס איז אַ זאָך וואָס איך קען בשום אופן נישט טוהן, ווי אַזוי קען איך שרייבען אַז כל החניות החרדים וואָס זענען אין ברוקלין איז מותר לאכול לכתחלה, איך פאַרשטיי נישט ווי אַזוי אַ מענטש מיט אַ מוח בקדקדו קען דאָס פון מיר פאַרלאַנגען^{נד}. איך האָב קיין מאָל אויף קיין שום בוטשער נישט געזאָגט אַז עס איז אסור צו עסען^{נז}. דער רבי ז"ל האָט געשריבען א בריעף אויף ירושלים אין תשכ"ב ווען דער אגודה האָט געמאַכט א בית דין, דער

(נא) אַזוי פירט מען די רבנים!

(נב) פריער האָט מען שוין געברענגט וואָס ר' אברהם האָט געזאָגט ביי דעם אסיפה.

(נג) עס איז געווען דאָרט גאַנצע ווערטער.

(נד) אַז איינער פון די רבנים האָט אַראָפּ געכאַפט א סיף איז שוין אַ שקאצעס'דיגער וועלט?

(נה) מיר האָבען אויך אַזוי געמיינט.

(נו) זיי טוהן דען אַלעס עפ"י תורה! און מיר דאַנקען זייער ר' אברהם שליט"א, אַז נאָך זיינע וואַרעמע ווערטער וועלען די אַנדערע רבנים אַי"ה אויך נישט אונטערשרייבען אַזאָ קול קורא.

(נז) ר' אברהם האָט נאָר געזאָגט אַז די מנקהים קענען נישט קיין ניקור.

חלב יצה"ר

רבי ז"ל האָט נישט געשריבען אז אסור לאכול פון זייערע הכשרים דער רבי האָט געבעטען אז מ'זאל נאר נוצען הכשרים פון דער עדה החרדית^{נח}.



- א -

סולי סולי פנו דרך הרימו מכשול מדרך עמ' (ישעי' נ"ז י"ד)
על אילו מתריעין אפי' בשבת (תענית פ"ג מ"ז)

אשר חלב זבחימו יאכלו (דברים ל"ב ל"ח)

זה איזה חדשים שיצאו כמה מגדולי הרבנים שליט"א להתריע על המכשול הנורא של אכילת חלב דאורייתא ר"ל זה יותר משלשים שנה, שמפעלי הבשר האכילו רבבות ישראל תושבי עירנו וכן לאחב"י החרדים לדבר ה' בכל המדינה וחוצה לה, תחת מסוה השם המקודש והנערץ ----- **סאטמאר**, בעוד שהשגחתם הן אצל השחיטה ובפרט על שטח הניקור לא הי' ולא נברא, כפי שנתברר על ידי גדולי וזקני הרבנים שליט"א בשבועות העוברות על ידי עדים נאמנים שגבו עדותם מהם כדין וכדת, ואוי לדור שכך עלתה בימיו, שרבנים ואדמור"ים מפורסמים נתנו חתימתם על כשרות בשר פיגולים, להכשיל את בני דורם יהודים כשרים יראים ושלמים לדבר ה', שמעודם לא חסו על ממונם לשלם פי שנים כדי להיות זהירים בבשר **בשר גלאט** של שחיטה מהודרת בכל ההידורים, ואחר כל זה **אכן נודע הדבר** שזה שלשים שנה ויותר האכילו אותם ואת בני ביתם! בניהם ובנותיהם, בבת עיניהם שמסרו נפשם על חינוכם שיתחנכו ויתגדלו לישראל כשרים נאמנים לה' ולתורתו

בחלב גמור דאורייתא

שהוא בכרת רח"ל, והאמת ניתן להאמר כי כמה רבנים מובהקים כבר יצאו להתריע על גודל המכשול אלא שבכל פעם נשתתקו על ידי בעלי מפעלי

נח) קודם כל עס איז נישט קיין צוגלייך, ווייל דאָ האָט מען געטראָפּען ממש חלב!!! און צווייטענס וואָס מער האָט קאָשויער רב געטוהן? ער האָט נאָר געבעטען זיינע תלמידים אז זיי זאָלען נישט עסען דער פלייש.

הבשר בדרכים שונים, אלו בכסך תוצאות (למשל הרב מ.... ראש המשגיחים שלהם מקבל משכורת שנתי מבעלי המפעל ששה ושלושים אלפים דולר לשנה, וכן גירוריהם ושותפיהם בהשגחה (או אי השגחה....) זו, מקבלים על עשרות אלפים דולרים מבעלי המפעל אלו, ובכך העלימו עין מכל מכשול, ודומו כאבן דומם למצא חן בעיני בעליהם נותני לחמם וצמרם, באופן שכל הבשר חלק זה עמדה

בלי שום השגחה בעולם

ופטמו את הציבור באיסורי כרת ר"ל, ועד היום עומדים "מכשירים" אלו במסירת נפשם להגן על מעשה מכשול זה, להמשיך את תועבותיהם להכשיל את הרבים באיסורים חמורים ר"ל, במעשיהם של טירור איומה נגד גדולי הרבנים שגילו את עוונם להציל רבבות ישראל מאכילת בשר פיגולם שלאיסורי כרת ר"ל, וכסף יענה ת הכל, שבחדשים בעברו קבלו כמה רבנים כספי **שוחד** מאת בעלי המפעל בתור "**פדיוני נפש**" קודם יוה"כ העבר, להשתיקם או להעמידם עם צדם של המכשילים, כדי שיהי בידם להמשיך דרכם הרע והמשחת להאכיל את הציבור החרדי נבילות וטריפות (כי גם על שחיטתם יצאו בירורים נאמנים שאינה כהוגן כלל וכלל) והעיקר שמאכילים אותם

בחלב דאורייתא ר"ל בשאט נפש

וכן נודע לנו כי בשבוע זו איימו על כמה רבנים גאונים וצדיקים מפורסמים שליט"א, שיצאו במחאה ואזהרה חמורה נגד מכשול הנורא הזו, **כי בנפשם הוא ר"ל**, ממש כדרך המאפיא בעירנו, שופכי דמים בראש כל חוצות כידוע לכל.

כמו כן נודע לנו בבירור גמור כי את כתב ההכשר של **הבית דין צדק** של העדה החרדית בירושת"ו שהביא שני המשגיחים של בעלי המפעל של בשר פיגולים זו, בשבוע זו מעיה"ק ירושלים ת"ו, השיגו את מבוקשם על ידי המחאה של **מאה וששים אלף דאלער מקרני קרן ההצלה** שהגיע להם בעונה זו, שהביאו עמהם בתנאי קודם למעשה שיתנו לידם

"כתב הכשר"

שהופיע בה"אידי" בשבוע זו

וע"כ אחינו בני ישראל די בכל אתר ואתר, חסו וחמולו על נפשותיכם ונפשות ביתכם להסיר את המכשול הזה מכם שלא לטמטם את לבכם ואת לבות בניכם ובנותיכם היקרים הי"ו בכשר פיגולים זו !!!

וכמו שנודע לנו שכמה כבבות ישראל חרדים בעירנו וחוצה לה כבר התנזרו מאכילת בשר זה, ומהדרים אחר שחיטות אחרות של חסידים ואנשי מעשה שנזהרים במעשיהם בשחיטה ובניקור מהודר בכל החומרות או שאין מכניסים בבתיהם רק בשר עוף כשר למהדרין מן המהדרין.

ולהשומעים יונעם ותבא עליהם ברכת טוב.

וועד משמרת הכשרות בניו יארק רבתי



מוצש"ק פרשת חיי שרה תשמ"ג לפ"ק ברוקלין נוא יארק.

אל מע"כ הרבניים המופלגים ראשי הקהלה ואל מע"כ הגאונים הדיינים ועוסקי צורכי צבור דקהלתינו הקדושה תחת נשיאות כ"ק מרן רשכבה"ג אבדקע"י סאטמאר ה' יאריך ימיו ושנותיו בנעימים עד ביאת ינון במהרה אמן.

שלו' רב, הנה נא הואלנו לדבר אל כבודכם הקידה יהשתחוי' כראוי אודות הענין הידוע אשר כל ירא וחרד נפשו עליו תאבל איך הגענו לזאת.

עד עכשיו לא הרהבנו עוז בנפשינו לעורר על הדבר כי השכנו מה אנו לדבר ולהתיצב לפני מלכים. אך כעת כאשר עברנו אתמול את **דער איד** וראינו שם את המכתב של הגאונים הצדיקים מירושלים ואנו מפחדים מאר שלא יוגרם היפך הכוונה ויהי' חילול השם איום ויצא הלהב עוד יותר. על כן אמרנו לא נוכל התאפק עוד. הנה יש עדים נאמנים בירושלים וקלא דלא פסיק שכבר הגיע לכאן שלפני שבוע אחד נתנו הבד"ץ מכתב הסכמה ליד הר"ר אברהם ליימנער על ה-"סדר ניקור" שלו ושמעתה יעשו כן הניקור בארצה"ב ושהגאון הצדיק הגאב"ד מירושלים עם עוד אחד מהבד"ץ הודו בחשאי לפני איזה ימים לכמה אנשים איך שנתברר להם בבירור גמור שיש הזנחה מרובה במצב הניקור בארצה"ב וגם יודעים מהרבה רבנים דפה ברוקלין שאומרים כך ג"כ בחשאי (ונותנין מעמים א"א לפרסם הדבר מחמת חילול השם ועוד שאין רוצין שיקפיד עליהם כ"ק רבינו שליט"א מכיון שהוא סובר באמת שהכל טוב. וכיון שכן הלך אחד מאנ"ש מפה וקרא על הטעלעפון לאחד מידידיו בירושלים אשר הוא בן בית אצל הבד"ץ ושאל לו אודות הדבר והוא השיב לו אמת שכן הוא אבל בעת הבחינה של המנקרים מגוא יארק עשו את הניקור לפני הבי"ד היטב לפי ראות עיניהם ואע"פ שהבד"ץ עדיין מסופקים מאד אם עושין כן הניקור בנוא יארק תמיד וגם לא ניקרו בפניהם אלא חלק הפנים כמו שכתבו פעמיים על המכת והם יודעים שכאן באמעריקע משתמשין גם באחוריים ובאמת זהו דבר שגם כ"ק רבינו הודה (כמו שיכולין לשמוע על הטעי"פ

של המיטינג של התאחה"ר) שר' אהרן וויינשטאק אמר לו לרבינו שלפעמים מכניסים גם מהטבור ועוד. אבל הבד"ץ אומרים תירוץ שהשלוחים מנוא יארק הביאו עמם צרור הכסף של 180 אלפים דאללער לקרן הצלה והם חשבו שגדולה עבירה לשמה שאם לא יהי' המעות "קרן הצלה" הרי כמה וכמה מוסדות שם יקחו מעות ממקורות זרים ח"ו ואין הצא שוה בנוזק. גם הטעיפ"ס של האסיפה דהתאחה"ר שנתפשט לפני איזה ימים ברחובות קרי' כאן עשה חורבן נורא שביזה אותנו מאד מכיון שבו רואין שהרבנים אמרו כן באמת שיש חלב באמת. ועוד יש שמועות מבהילות אחרות ברחוב שאסור לאומרם אם באמת כן הוא.

והנה צריכין אנו לחוש מאד שלא יבואו ח"ו הידיעות הנ"ל לידי הציטונגען והראדיא'ס הטמאים שאורבים לסחורה כזה וכל מגמתם אך אך ורק להבאיש אה ריחינו ברחוב. ברם הלא ידוע בקרית חוצות שהר"ר אברהם לייטנער ברח מכאן כשראה את המכתב החדש הנ"ל מהבד"ץ כי בעיניו זהו חורבן והירוס להמצב בכשרות ומפחד שעוד הפעם יתחילו ללחוץ עליו שיתן גם הוא חתימתו שהכל כשר וישר בעת שהוא צווח שאינו כן. גם שמענו ממגידי אמה בשם איזה מתלמידי קאשוי שאמר הרב מקאשוי על המכתב הנ"ל שכד מרדיקין בו רואין בחוש שאין יודעין מה נעשה כאן אבל אני ראיתי בעיני את הנעשה וממילא ח"ו לכם (תלמידיו) לאכול הבשר לעת עתה עד שיתוקן הדבר. וידוע שכשאומר הקאשוער איזה דבר לתלמידיו מיד בושה המספחת לשאר ההמון. ודא עקא גדולה דאע"פ שב"ה אחר שיצא המכתב הנ"ל מהבד"ץ התחילו הרבה מאנ"ש לחזור ולאכול הבשר מ"מ מצד השרי בכל יום ויום שמתפשטין השמועות הנ"ל הרי הרבה מאנ"ש מונעים עצמם מלאכול יותר ויותר מחמת הבלבול השורה בחוצות ואומרים שהקאשוער ערליכער איד ושהוא הי' מהארבעה ראשונים שחתמד על איסור הבחירות לפני שלשים שנה כשהתחנן רבינו הקדוש לפני הרבנים שיחתמו ולא רצו מפחד המתפללים שלהם ומעולם לא הי' הקאשוער מחזיק במחלוקת וגם אשתקד כשלא הרהיב עוז שום אחד מהשיינע יודעין של האנ"ש, לפתוח פיו נגד הרוקח מבעלז, כשפער פיו (עפ"ל), והוא יצא ראשונה במלחמה (ועוד טענות כאלו, כאילו הקאשוער הרשכבה"ג) וממילא כיון שהרב מקאשוי אומר שאין הבשר

טוב אין אנו אוכלין וגם שהר"ר אברהם לייטנער אומר כן בפירוש וברמז. ועכשיו אם זהו לשונם של ב"ב הרבה מאנ"ש ק"ו בהסתם המון כמו הוויזשניצערס, וסקווערערס; ובאבאווערס, וכל הליטוונאקים ובני הישיבות וכוללים שמלבישים את הרב מקאשוי במעיל של "צדיק הדור" וכדומה שאומרים שלא יגעו בכשר עד אשר יאמר הקאשויער שהוא טוב וע"י כן בכל פעם שנדפס עוד כרוז בדער איד משום רב גדול או גדולים ההמון עושין אותו בחובא וטלולא ולדאבונינו גם בעיני הרבה מאנ"ש כן. וגם שמענו מאיזה חסידי וויזניצער שר' מאטעלע אמר שכ"ז שהקאשויער לא יאמר שטוב לא יאכלו. ועכשיו נתבונן נא ונחקור בשל מי הרעה הזאת אין זה כי אם מה שאמרו חז"ל סתירת זקנין בנין ובנין נערים סתירה וכמו שחזר על כלל זה רבינו הקדוש זי"ע הרבה פעמים. אשמים אנחנו על אשר ראינו איך שנערים מסבבין את כ"ק רבינו שליט"א והם הם הבני בית, ומיעצין אותו תמיד לצאת במלחמת הרמה נגד המערערים (במקום שהי' חובת השעה לתקן הכל בחשאי) ומביאין לפני רבינו שליט"א כל מיני רכילות ופאָשקעווילן ומכניסין רעל ואין יודעין ואין מבינים שבזה אדרבה הם מחלישין הכח שלנו כידוע וגורמים לנו בזיונות עד אין חקר. הלא חובת השעה עכשיו לעשות כל שבכוחינו להקים הרת על תילה ושיתקיים ברבינו שליט"א למען יאריך ימים על ממלכתו לתפארת בית אבותיו הקדושים ולא לגרום לו צער ועגמת נפש. ראינו בפאָשקוויל אחד הי' כתוב שמה פרידמאן גבאי לא הניח את הקאשויער לפגוש עם רבינו שליט"א. אם זה אמת מי יודע אם לא זהו הגרמא בניזקין שהי' יכולת להשקיט הרעש לפני התחלתו, הרי עלינו להעבירו מבית רבינו שליט"א וגם כל הנמשכים אחריו בדעה אחת. והנה ענין המכתב הבד"ץ הנ"ל ושאר השמועות שנזכרו לעיל ושלא נזכרו מה נעשה אם ח"ו יגיע לאוזן של הבעלזער "צדיקים" הלא מיר יעשו מזה מטעמים כאשר שמענו כבר מפי מגידי אמת שהפאָשקוויל הטמא ומטמא (נגד דרשת רבינו שליט"א) נעשה ע"י הבעלזערס בכוונה כדי שנחשוב אנן שהקאשויער עשוהו ונצא במלחמה כנגדם ועי"כ יגיע להם תכלית שלהם, ששני שונאיהם ילחמו זה עם זה וד"ל.

רבותי! עת לעשות הוא. אנו צריכין לטכס עצות להשקיט הדבר ולדבר להר"ר אברהם לייטנער ולהקאשויער, בלשון רכה, (וגם לשאר

הרבנים שצועקים בחשאי שאין הבשר טוב) ולהסביר להם נחיצות הענין שיחתמו מיד שהכל מסודר כבר ב"ה ובאופן זה יהי' שלו' על ישראל.

רבתי! תאמינו לנו שיש שלהבת גדולה טמון בקרבם של הרבה מאות מאנ"ש (לצערינו) ואם לא ישקיט מיד כל הענין מי יודע מה יולד יום ה' ירחם. הלא החילול השם יהי' נורא מאד ומי יכילנו. לא נוכל עוד להרים פנינו בפני שום איש מרוב הבושה. אנא! חוסו נא עלינו ועל הקהלה נאה וחסודה שרבינו הקדוש זי"ע השקיט בו מיטב ימיו וכחותיו. כל מי שמקבל מכתב זה ידע שעליו לעשות ולעשות כל שביכלתו מיד ובשבות זה נזכה לקבל פני משיח צדקינו ומלכינו בראשינו אמן.

(אם יהא נראה לנו שראשי הקהלה רוצין אזי נשלח אי"ה עוד בקרוב דברים נוספים בענינים אלו הנחוצים).

**אלה דברי הכו"ח בלב נשבר ונדכה מאד תלמידי רבינו
הקדוש זי"ע המתאבקים בעפר רגליו הטהורים דרבינו
שליט"א**

נ.ב. בבקשה נא ונא לשמור מאד על כל הנזכר לעיל וכ"ש על הא דמפורש להלן שלא יבא לידי שום אדם (וכדאי לשרפו מיד אחר הקריאה). הנה ידוע לנו בכירור שיש הרבה מאנ"ש שבביהמ"ד מדברים בבוזד וקלון נגד הקאשויער ובקרבם בין זה לזה ישימו ארבע שאומרים שהצדק אתו, ממש לא יאומן כי יסופר. כבודו של מרן רבינו שליט"א בדיוטא התחתונה אצל כמעט כל העולם כולו חוץ מאצל אנ"ש. ולצערינו גם בינינו יש כמה הדרגות של אנשים: הבני עליי' שבינינו יש בערך 60-65 אחוזים שדעתם עם הקאשויער בהחלט ועושין לפנים שקונין מהבוטשער שלנו בשר בהמה ואין אוכלין אותו כלל (אולי זורקין באשפה), זאת נתברר אחרי חקירה ערמימי הארץ-שפראך, כת השניי' הבינונים (שלא יכולנו לברר כמה אחוזים) הרבה מהם אינם אוכלין בשר בכיתם וכשהולכין אצל שמחה משפחתית נעשה סכסוך גדול ולפעמים ממש מען רייסט זיך ביי די קעפ, וד"פ גורם שנאת חנם ושואלין בכל יום למה אין מסדרין את הענין? והרבה אחוזים מכת זה שדואגים ונאנחים על שלא ראו אצל רבינו הקדוש זי"ע שיצא במלחמה עם ערליכע רבנים (ע"פ רוב זהו אנשים מכן ארבעים

ולמעלה) וחיובא רמיא (לדעתינו) על ראשי הקהלה לבער קושיות כאלו וגם המקשים מקרבינו. הדרגה השלישית של סתם ההמון מאנ"ש ששים ושמחים שב"ה מ'איז לעבעדיג ואומרים ברוך השם מ'האָט געגעבען דעם קאשויער וואָס ס'קומט עהם מיט אַלע זיינע פרומע זאכען ומוסיפין לאמר שזהו סייעתא דשמיא שהמלחמה הולך בדרך זה שהקאשויער אוסר הבשר ורבינו שליט"א (להבדיל) מתיר כי אם הי' בהיפך הי' צרות, ומ"מ אף ביניהם יש שנמנעים מלאכול הבשר שמפחדין ממה שאמר הקאשויער ולייטנער שיש חלב ולמדו בילדותם שעל חלב בא מיתה, (עולם גולם) וא"כ מה לו לצרה.

הנ"ל

- ג -

בס"ד

תורה תורה חגרי שק!!!**רבם דקרו!****אוי להם לבריות מעלבונה של תורה!**

הננו עומדים מוכים ונדהמים, עטופים בצער וביגון על מציאות שכזה שהגענו אליה בעוה"ר בדור שפל כזה, דורו של משיח איה שוקל ואיה סופר לא יאומן כי יסופר.

הנה באסיפה הגדולה שהתקיימה בלשכת התאחדות ה"ר ביום חשון תשמ"ג בעת ששקלו וטרו הרבנים הגה"צ שליט"א מה לעשות על מנת לתקן את המצב האיום והמר שנתגלה באחרונה בפרשת ניקור הבשר מהחלב שאיסורו ועונשו מהחמור שבחמורות רח"ל, נחלט בין חברי ההתאחדות להושיב ועד מיוחד שידונו בהענין בכובד ראש ויתקנו את מה שצריך לתקן, בין שאר חברי הועד נבחר גם הגה"צ המפ' אבדק"ק אודווארי שליט"א מנהל ויוש"ר בית הוראה שע"י התאחדות ה"ר ובעל מחבר ס' שו"ת דברי שלום.

הרה"ג הנ"ל התחיל לעבוד על הענין ברצינות ובכובד ראש וראוי לענין חמור כזה, ולקח לו לסיוע את בנו הרה"ג ר' שמואל דוד שליט"א מו"צ בהתאחדות ה"ר, והתחילו לסדר סדר הניקר ושאר אופני תיקון והשגחה וכו'.

הגה"צ הנ"ל לא ידע את האמת המר כי בזה הוא למורת רוחם של הרבנים המכשירים והקצים ותיכף ומיד התחילו נגדו בדרכם הידוע, ואיינו עליו באיומים גדולים **לבל יהין ח"ו לתקן שום תיקון** וביזו אותו ואת בנו שליט"א בבזיונות עצומות ועד שהגיע לידי כך שביום א' פ' ויצא לסדר (מה פשעי ומה חטאתי כי דלקת אחרי) כשבנו הרה"ג שליט"א עמד באמצע התפילה מעוטף בטלית ותפילין בבית המדרש הגדול דקהל יי"ל דסאטמר בווייליאמברג והיו שם הרבה רבנים ובעלי בתים שעמדו ג"כ באמצע התפילה, ופתאום התנפל עליו בריש גלי לעיני כל הקהל אחד

כהבריונים מהחוסים בצילם של הנ"ל, וחטף ממנו טליתו והתפילי שבראשו וזרקו לארץ עד שנשמע קול הנפילה של התפילין הקדושים על הארץ, אצעק עליו בקולות משונות דברי גנאי ובוז עליו ועל כל המעררים על כשרות הבשר בדיבורים שפלים ונבזים אשר א"א להעלות על הכתב, אוי לעינים שכך רואות! --- אהה! עד היכן הגענו, נתדרדרנו לדיוטא התחתונה, האם מותר לנו לשבת בחיבוק ידים ולראות ח"ו כבלע את הקודש! איה כבוד התורה? איה כבוד בית המדרש? אי-ה כבוד התפילין?!?!!

ומה לך יוצא ליסקל?... על שקיימת את התורה!!!

אבל אשמים אנחנו! - הננו מוכרחים להודות על האמת כי לא יצאנו ידי חובותינו ועברנו עון פלילי, כשעברנו בשתיקה גם על מעשי הנבלה שהי' ביום שמחת תורה העצל"ט שנכנסו הני בריונים מלובשים בלבוד חסידי מאנ"ש בבית המדרש של הר"ר מיכל לעבאָוויטש שליט"א באמצע ההקפות והתנפלו עליו כשהס"ת בידו וזרקוהו לארץ עם הספר תורה שבידו.

שומו שמים !!! איה התעניתים שהיינו צריכים להתענות כשרואים ס"ת נופל על הארץ וכש"כ כשנעשה במזיד על ידי הכאות ושאר איסורים נוראים, צדיק אתה ד' על כל הבא עלינו כי אמת עשית ואנחנו הרשענו, אי אפשר לנו להיות דומם ולהבליג על מעשה נבלה כזו, **עורו ישינים מתרדמתכם!!!**

עד מתי יהיה זה לנו למוקש???

והננו מוחים בזה נמרצות על עלבון כבוד תורתנו ה"ק המושפלת עד לעפר וכבוד שכינת עוזינו המונחה בקרן זוויות, ירחם השי"ת על שארית עמו ויגאלנו גאולת עולם במהרה.

כ"כ לא נוכל להתאפק ולהחריש מלהודיע בזה צערינו לרבים ולגלות בשער בת רבים שליהוו ידוע שמפעילים איומים וטעראר גדול נגד כל המעררים על כשרות הבשר הן בענין השחיטה והן בענין הניקור, ולוחצים עליהם בכל האופנים הן ע"י טערוור על כשרות הבשר ולכבות את האש קודש הבוער בלכות היראים והשלימים אשר חרדים הם עדיין מיום הדין

חלב יצה"ר

ופוחדים מלעבור על דברי תורה"ק, ושומרים משמרת הקודש לבל יגע בו זר.

ובפרטיות שמענו זה עכשיו שלוחצים על הרה"ג המפורסם מרן אבדק"ק דעברעצין שליט"א שיחזור בו ממכתו שנתפרסם בחוצות נגד כשרות הבשר או שיכשיר את החניות של בשר באופנים שונים, ממש אינו מון איך יהינו לצאת בדרכים כאלו נגד רב וגאון ומפורסם וכיו.

אנו פונים בזה את כל אחינו בני ישראל בכל מקומות שהם לבל יתפתו מדרכיהם הנלוזות ולבל ישעו בדברי שקר, יעשו הם מה שיעשו, ויאכלו מה שיאכלו, וה' אתנו לא ניראום !.

**אלה ברכב ואלה בסוסים,
ואנחנו בשם ה' אלקינו נזכיר**

הכותבים והחותמים בצער ובכאב על עלבון התורה ועל חילול השם הנוראה ואיום.

בני הישיבות



קריאה דחופה לבני ישיבות ותשב"ר

זה יובל שנים עמדו עלינו חומדי ממון וחומסי נפשות, קצבים ומכשיריהם וטמאו את בתינו, בנינו ובנותינו בפטימת נבילות וטריפות ואיסורי כריתות רח"ל, (כאשר נתברר ע"י רבנים גאונים וצדיקים שליט"א).

אנא חוסו נא על נפשותיכם ועל נפשות בני ביתכם להתנזר עכ"פ מעתה לבל להתגעל יותר בשחיתת נבילות וטריפות וחלב ודם.

אם הייתם שוגגים עד עתה, מהיום אחרי התראה זו אם תאכלו מבשר פיגול זה הרי אתם בכלל מזידין ח"ו וביום עברה לא יועיל לכם הצטדקאות שתמכתם על הרבי ואדמו"ר זה או על ביד"ץ פלוני, וע"פ התורה והשו"ע והפוסקים הרי מעתה יצאתם מכלל שוגגים ונכנסתם לכלל מזידין גם למפרע.

באיסורי דאורייתא לא שייך מאמר חז"ל **מוטב שיהיו שוגגין ואל יהיו מזידין בפרט בפטומי איסורי דאורייתא של חלב ודם.**

עורו נא התעוררו נא אל תטמאו בכל אלה לא תשקצו את נפשותיכם כבהמה (בשחיטות ובדיקות 60 בהמות לשעה). והייתם לי קדושים כי קדוש אני ה'.

וועד הישיבות

בעיר ניו יארק רבתי

- ה -

בעזה"ת, חודש חשון, תשמ"ג, ברוקלין, נ.י. תע"א

כבוד חברינו בעלי-בתים הנכבדים החסידים היראים הי"ו חסיד
באבוב.

באנו בזה כמעוררים להסיר מכשול מתוך ביתנו שלא להכניס לע"ע
שום מין בשר בהמה, גם לא מהחנות החדש שנפתח מטעם עדת חסידי
באבוב, עד שיתבררו ויתלבנו הדברים והפקפוקים שיצאו על כשרות הבשר
בשבועות האחרונים, הן מטעם חלב דאורייתא ואיסורי כרת ר"ל ונתברר
ע"י רבנים גאונים ומנקרים מומחים, שפיטמו הקצבים את אחב"י זה
עשרות בשנים באיסורי כרת ר"ל, והן מטעם שבימים האחרונים נתברר ע"י
גביות עדות בחשאי שהקצב הראשי הידוע לוקח בשר, כבדים, לשונות,
תת-קיבה (הנקרא סויט-ברעד) ועוד מינים, בשר מן השוק ושאר שחיטות
קלו"ת וחמורות ר"ל, ומשים את החותמות שנמצאו תחת ידו עליהם ומוכר
זאת לחניות ומקולין וקעיטערערס בהאלסעיל וריטעיל בכל קצוי העיר
וחוצה לה, באוירונים, ומדינות מעקסיקא ופורטו ריקא, וכן לכל המלוננים
בפלורידא ושאר מדינות שבאמעריקא, והכל בלי שום השגחות רבנים
ומשגיחים, רחמנא ליצלן ולשיזבן.

עוד צריך למודעי, שהרב המכשיר הידוע (שהכשירים שלו נפוצו על
כמה מאות מינים בארצות הברית) הוא חולה זקן כלוא בביתו ובבית
החולים בבוסטון, ובימות החורף בבית שלו במיאמי ביטש, ובימות הקיץ
בהרי קעטסקיל, אין לו שום השגחה אישית על שום מין מהמינים אשר
שמו עליהם ובפרט אין לו שום ידיעה על השחיטות והבדיקות ולא על
הניקור ולא על הכשר הבשר (הדחות ומליחות) ולא על שום דבר. תסמר
שערות ראש. ומה שמפרסם מכתבים בהעתונים על הכשיריו ובפרט מה
שכותב וקורא לסיועו את הגה"ק מסאטמאר זצוק"ל שסמך על הוראתו
זהו חוצפה יתירה ובלוף גדול ופגיעה גדולה באיש קדוש זה והרוצה ליחנק
יתלה באילן גדול, אשר כידוע בט"ו שנים האחרונות לא הביע שום דעה
בשום ענין ובפרט בעניני כשרות, ובזיון גדול וחילול שמו עשה לו
שכשאחרי שמצאו חלב דאורייתא על בשריו (וזה חוזר חלילה לעשרות

בשנים) ונתפטמו כל השנים האלו באיסורי כרת, רוצה המכשיר הזה להטיל האחריות על רב גאון וקדוש זה שקדוש הי' בכל מיני קדושות כידוע ורחוק הרחק מכל מיני קולות והכשרים, ורב מכשיר זה מערבו באחריות מכשולות חמורות ר"ל בפירסום רב בפני כל קהל עדת ישראל בעולם, הרי אין לך יותר בזיון גדול מזה, ופגיעה יותר גדולה. אבל בכ"ז אין זה ענין שלנו וידונו בזה תלמידי וחסידי הגה"ק זצ"ל להגן על כבודו של רבם ואם אינם מוחים על כבוד רבם בודאי הוא מחמת הטירור השולט במחניהם הם ואין אנו נושאים אחריות שלהם בזה.

היוצא לנו מכ"ז הוא להזהיר ולהזהיר ולהזהר את אנשינו ואת משפחותינו שלא ליגע ח"ו בבשר פיגול זה עד שיתבררו הענינים יותר, ואנו משתדלין אצל אדמו"ר הגה"ק שליט"א להכריז נש"ק הבעל"ט בבהמ"ד הגדול שימנעו מאכילת בשר זה לע"ע וכי כן עשה הרב הצדיק ר"מ האגער שליט"א אדמו"ר דויזניץ במאנסי בשבת העבר, וכן עשו הרבנים הגדולים בהעיר ולמה נגרע אנחנו להכשיר את הקצב הזה אחרי שנתברר לדאבונו המכשול הגדול הזה, ולא יאכלו הענוים ולא ישבעו בבשר פגול ח"ו, ויסתפקו לע"ע בבשר עוף שלא נשחטים יותר מג' מאות לשעה (דייקא) ע"י שוחטים מובהקים אשר עומדים תחת השגחת רבנים מובהקים, ולהשומע יונעם.

הכותבים בצער ובדאגה על טהרת וכשרות בתי בני"י החרדים לדבר ד' ושאינם באים על החתום מחמת סכנה ואימת הטירור של המאפיא ושותפם.

ולהאדמו"ר מסאטמאר, ולהתאחדות הרבנים דארצה"ב.

בלב קרוע ומורתח קראנו קובץ חדש שי"ל מתלמידי קהילת סטמאר ובראשם מכתבים והסכמות של חברי הבר"ץ וחברי התאה"ר, ובו מדור מיוחד הנקוב בשם **תורת הניקור**, ומהתוכן יוצא שכל המערער על כל מה שכ' בקו' פרי תמרים עתיד ליתן את הדין, והוא חוטא על הנפש וגדול עונונו מנשוא.